

SLOVENE C

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 26.—
za pol leta 13.—
za četrt 6-50
za en mesec 2-20
za Nemčijo celoletno . . . 29.—
za ostalo inozemstvo . . . 35.—

V upravnistvu:

Za celo leto naprej . . . K 22-40
za pol leta 11-20
za četrt 5-60
za en mesec 1-90
S pošiljanjem na dom stane na
mesec 2 K. Posamezne št. 10 v.

Inserati:

Enostolpna petivrata (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat » 13 »
za trikrat » 10 »
za več ko trikrat . . . » 9 »

V reklamnih noticah stane
enostolpna garmendvratna
30 vinarjev. Pri večkratnem
objavljenju primeren popust.

Izhaja:

vsak dan, izvenredni nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; ne frankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvu je v Kopitarjevi ulici št. 6. —
Sprejema naročila, inserate in reklamo. —
Upraviškega telefona št. 188. —

Današnja številka obsega 18 strani.

Slovenci, Hrvati in
obstrukcija.

Ker se zadnji čas javljajo v Dalmaciji glasovi, ki združen nastop jugoslovanske delegacije napadajo, podamo tukaj sodbo o takem postopanju, katero prinaša »Hrvatska Rieč«. Ta piše o političnih razmerah v zadnjem parlamentarnem zasedanju.

»Hrvatska Rieč« piše: »Ko ste v poletnem zasedanju obe parlamentarni skupini v državnem zboru — »Savez južnih Slavena«, v katerem so poleg peterih slovenskih poslancev vsi iz Dalmacije in trije iz Istre, in »Slovenski klub«, v katerem so samo zastopniki Slovenske Ljudske Stranke, 17 po številu, — sklenili, da naj se vodi obstrukcija proti zakonskemu načrtu o ustanovitvi italijanske pravne fakultete na Dunaju, je vse javno mnenje pri Hrvatih in Slovencih radostno pozdravilo ta sklep. — Tedaj ni izgledalo, da obstoji glede na obstrukcijo kako nesoglasje med hrvatskimi in slovenskimi poslanci, niti ni moglo obstojati. Stavili so vladi take pogoje, pod katerimi bi bili pripravljeni odstopiti od obstrukcije, da jim ne more biti ugovora glede umerjenosti, umestnosti in pravičnosti. Hrvatski in slovenski poslanci niso zahtevali ničesar novega, kar bi bilo prenaplajeno: zahtevali so v povsem primernih mejah rešitev že davno nujnih vprašanj, od katerih ni važnejše niti starejše vprašanje o italijanski pravni fakulteti. — Tu se gre za vprašanja življenjske važnosti, za sam obstanek hrvatskega in bratskega slovenskega naroda, za vprašanja, katerih pravična rešitev edino more omogočiti in zagotoviti njihov kult. napredek in razvitek kakor tudi uspeh v borbi proti napadom in prodiranju nemštva z ene, in italijanstva z druge strani. — Kateri so ti pogoji, katera so ta vprašanja? Ustanovitev stolice na univerzi v Pragi ali Krakovu, kjer bi se slovenski docenti usposobili; priznanje popolne reciproci- tete zagrebških vseučiliških študij; jamstvo, da se v določenem roku let ustanovi slovenska fakulteta v Ljubljani, in jamstvo, da se italijanska fakul- teta ne premesti pozneje v kako pri- morsko mesto, kjer obstoji poleg ita- lijanskega tudi slovanski življenj.«

»Hrvatski in slovenski zastopniki so morali sprejeti vrženo jim rokovico

(vlade), in dokazati z obstrukcijo, da so pripravljeni in sposobni, braniti z vso odločnostjo svoje pravice, dokazati pred celim svetom, da se jim godi veli- ka krivica . . .«

»Tako je došlo do obstrukcije v proračunskem odseku . . .«

»V proračunskem odseku, ki ima 52 članov, ni več kot štiri jugoslovan- skih zastopnikov, ki pa v borbi niso ostali premagani, temveč so zmagali. Kdo jim je dal moč, da so se tako odloč- no uprli in vzdržali? Zavest, da branijo sveto, pravično stvar, zavest, da je ono, kar zahtevajo, pogoj za daljni obstanek naroda . . .«

»In ta zavest je krepila v borbi slo- venske in hrvatske zastopnike, ta za- vest jim je priborila med drugimi Slo- vani jake in močnesoboritelje, ta zavest je uplivala na nasprotnike same, kate- rim se je oslabila energija tako, da se niso mogli upreti in zlomiti obstrukci- jo, kakor so to hoteli in sklenili. Parla- ment in vlada sta morala kapitulirati. — Tako so vprašanja slovenske viso- ke šole in reciproci- tete zagrebškega vseučilišča prešla v štadij važnih državnih vprašanj, ki se jih ne more spra- viti z dnevnega reda. More se jih zavla- čiti za kak čas, toda vsled vztrajnosti in sloge hrvatskih in slovenskih za- stopnikov ni več daleč dan zmage. — Toda, ko je bil parlament odgođen, na- stali so povsem čudni pojavi, ki so spo- sobni, uničiti dosedanje sloge hrvat- skih in slovenskih poslancev glede na omenjena narodna vprašanja, in da ta vprašanja kompromitujejo. Vsi časniki »hrvatske« in »demokratske« stranke v Dalmaciji, pa nazadnje tudi poslanec dr. Tresić na nekem shodu v Sućurju, so začeli prinašati razne ugovore proti obstrukciji, zlasti proti Slovenskemu klubu, čegar največja zasluga je, da je reciproci- teta zagrebških študij prvi pot postala predmet važne parlamentarne akcije. — S temi izrazi neodobrenja ob- strukcije, časniki »Hrvatske stranke« desavuirajo svoje poslance, a ti uniču- jejo svoje lastno delo.«

»Moč in uspeh hrvatskih in sloven- skih poslancev je odvisen samo od nji- hove sloge in odločnosti. — Drugače vsled neprestanega obsojanja obstruk- cije od strani vsega časopisja in neka- terih poslancev »Hrvatske stranke«, ostanje na pozorišču skoraj osamljeni zastopniki Slovenske Ljudske Stranke z dr. Šusteršičem na čelu, ki so v res- nici za časa obstrukcije nudili dokaz velike odločnosti, vztrajnosti, energije in medsebojne bratske sloge; toda vse te vrline in kreposti ne bi se naravno

mogle dolgo vzdržati v borbi, ko bi jih Hrvati, njihovi najbližji brati, iskreno in krepko podprli ter se z njimi ramo ob ramo borili za skupne in narodne pravice. Slovenci nam morajo služiti za zgled, kako se vodi boj in s kolikimi žrtvami se pomaga, kadar to zahteva narodni ponos in narodna dobrobit. Razcepljeni Hrvati in Slovenci značili bi v parlamentu dve mali skupini, ki bi jih bilo lahko premagati posamezne. Zato bolj kakor čudno zvene oni glaso- vi, ki se dvigujejo sedaj proti obstruk- ciji, medtem ko so jo včeraj zagovar-jali, za njo glasovali in jo hvalili. Od- kod ta preobrat? Čemu ta nagla, z no- benimi novimi dogodki upravičena iz- prememba?

Odgovor naj si ustvari vsak sam. Hočemo samo s tem opozoriti, kako se z naknadnimi napadi na Slovence ru- ši vsaka zveza z njimi, ako se izziva po- gibelj, da pridejo Hrvati na Dunaju pred alternativo: ali popolnoma osam- ljeni in nemočni, ali v okrilju vlade in proti bratom. Za tem menda stremi »re- alistična« politika nekaterih Čehov, a njim, njihovim širokim in praznim fra- zam gredo menda na lep tudi nekateri Hrvati. Ne želimo jim, da jih gorko raz- očaranje uveri o napačnosti te politike, ker ni ničesar, kar bi moglo upravičiti naše delo, ko zahteva naša korist slo-žno delo s Slovenci.«

Občni zbor „Slovenske
dijaške zveze“.

Vršil se je, kakor napovedano, dne 23. avgusta pri Sv. Jakobu v Rožu, v gostoljubnih prostorih ondotnega »Na- rodnega doma«. Bila je to prva prire- ditev S. D. Z. na koroških tleh. Udelež- ba sicer ni bila tako številna kot druga leta, ko je bil z občnim zborom združen tudi splošni sestanek katoliško narod- nega dijaštva, vendar zastopane so bile vse pokrajine slovenskega ozemlja, vse podružnice in pododbori. Na zborova- nje so prihiteli tudi zastopnik Hrvat. kat. akad. počitniškega društva »Pavli- novič« iz Dalmacije, g. bog. I. Vilović in slovenski bogoslovci iz Benečije.

Po pozdravu tov. predsednika so poročali odborniki osrednjega odbora, podružnice in pododbori. Poročila pri- nese v celoti »Zora«. Tukaj bi radi po- vzeli le par podatkov iz poročila tov. predsednika o delovanju »Zveze«.

Društvena organizacija se je letos spopolnila s tremi podružnicami: za Gorenjsko, Dolenjsko in Primorsko in

z jednim pododborom: za Ljubljano in okolico. V vseh treh akademskih dru- štvih so se osnovali organizacijski in narodno obrambeni klubi S. D. Z. — V prvih se je sklepalo o notranji organi- zaciji kat. narodnega dijaštva, slednji pa imajo namen, da vzbude v članih za- nimanje za smotreno narodno obram- beno delo, ki ga namerava gojiti »Slo- venska Straža«. Velike važnosti je zla- sti z ozirom na graške Slovence oni v »Zarji«. Društveniki so kakor prejšnja leta tako tudi letos pridno predavali. Tov. predsedniku so naznanili 140 pre- davanj. Sodelovali so tudi pri priredit- vah naših izobraževalnih društev. »Zveza« je ustanovila tri nove ljudske knjižnice. Zastopana je bila na dveh hrvaških počitniških sestankih, v Sa- rajevu in Makarski, in na vseh važnej- ših zborovanjih naše krščansko-social- ne organizacije. Kakor že dvakrat, je izdala tudi letos potovalno listino.

Poročila so se vsa odobrila, nakar je dobil odbor absolutorij.

V novi odbor so bili izvoljeni tov.: za predsednika: iur. Anton Ogrizek, Sv. Hema, p. Priestova, Spodnje Stajer- sko; za podpredsednika: iur. Pavel Rupnik, Št. Vid nad Ljubljano; za prve- ga tajnika: abit. Jožef Fon, Serpenica, Tolminsko; za drugega tajnika: Janko Kete, bogoslovec v ljubljanskem seme- nišču; za blagajnika: iur. Ivan Milač, Olševek pri Kranju; za prvega knjižni- čarja: tech. Fran Rueh, Kostanjevica, Dolenjsko; za drugega knjižničarja: iur. Alojzij Vertovec; za odbornika brez mandata: iur. Stanko Masič in phil. Janko Kotnik. Za revizorja sta bila vo- ljena tov. bog. Jernej Hafner in iur. Iv. Brozovič. Sedež društva je v Ljubljani, Vrhovčeva ulica št. 11.

Pri slučajnostih je predlagal tov. Natlačen sledečo resolucijo, ki se je z navdušenjem sprejela: Slovensko kat. narodno dijaštvo, zbrano na rednem občnem zboru S. D. Z. pri Sv. Jakobu v Rožu, obžaluje, da se je en del slov. di- jaštva postavil v nasprotje z dosedanje- zahtevo vsega slov. naroda po vseučil- lišču v Ljubljani, obenem pa od- ločno protestira proti temu, da ena di- jaška struja podaja izjave v tako važ- nih narodnih zahtevah v imenu vsega slovenskega dijaštva. Slovensko kat. narodno dijaštvo se prisrčno zahva- ljuje poslancem V. L. S. in onemu delu slovenske delegacije v državnem zboru, ki je s toliko vztrajnostjo branila slo- venske interese v vseučiliškem vpra- šanju in jih prosi, da vztrajajo v tem boju do popolne zmage.

Opoldan se je občni zbor prekinil.

LISTEK.

Ob gramofonu.

Spisal Iv. Baloh.

Na oknu drugega nadstropja v predmestni ulici je slonela priletna ženska. Iz gostilne od nasprotne strani so doneli glasovi močnega gramofona, lep samospev Ave Maria iz neke opere se je slišal daleč okoli med vpitjem, petjem in kletvijo gostilniških gostov. Ženska je slonela neprenehoma na ok- nu, poslušala krasne akorde in debele solze so ji tekale po licih in padale doli na cestni tlak, ljudje pa so hodili po njih . . .

Globok vzdih je prišel iz njenih pr- sij. Ni bila več mlada ta ženska, pa tu- di stara ne. V krasnih črnih kodrih so že bili nasejani posamezni sivi lasje, na licih pa je še ostal sled nekdanje le- pote, katero so odnesli čas in skrbi.

Pri oknu je držala neka nevidna moč, vsa utopljena je bila v glasove gramofona, ki so ji bili toliko znani . . .

In potok solz ji ni usahnil, ljudje so pa hodili po njih.

Ozrla se je po sobi. Pri oknu ši- valni stroj, kjer je preživela in prese- dela cel dan in vse večere, pri peči maj-

hen štedilnik, ki je pripravljaj jedi in dajal gorkoto, da ni bilo treba dvakrat kuriti sobe, na eni strani star divan, njena postelj, na drugi strani pa trh- lena postelj, na kateri je ležala njena bolna mati. Še ena miza sredi sobe, par stolov, nekaj pokrajinskih slik na ste- nah in zaprašen zastor pri edinem ok- nu, to je bila vsa oprava njena, vse premoženje nekdanj toli slavljen, odli- kovane in ljubljene Cecilije.

Cecilija je bila edina hči matere svoje — šivilje. Očeta svojega ni nikdar poznala. Mati njena je svojemu edine- mu otroku podarila vso ljubezen svo- jega srca in jo vzgojila po svojih naj- boljših močeh. Z delom svojih rok je preživljala sebe in svoje dete. Znana je bila daleč okoli kot izvrstna izdeloval- ka perila, katero so v obilni meri na- ročevali pri njej razne trgovine. Dekle je odraslo in je že pomagalo materi pri njenem delu.

Mala Cecilija je hodila v šolo, v kateri so podučevale redovnice. Rade so imele krepko, črnolaso in črno- oko Cecilijo, ki je bila tako lepega, pol- nega lica, tako prikupljivega obnaša- nja in ki je imela tako krasen glas. Kedar je ona zapela s svojim ljubkim, za njeno starost močnim, polnodone- čim sopranom, tedaj so jo součenke — ene zavidale, druge blagrovale. V tem

glasu je bil skrit njen zaklad in vsa njena bodočnost.

Cecilija je rastla, z njo pa tudi le- pota in moč njenega glasu. Kamorkoli je prišla, kjerkoli je nastopila, vse je očarala, vsi so ji prerokovali sijajno bodočnost. Kedar je v samostanski cer- kvi zapela kak samospev, je vse utih- nilo po svetišču in spraševali so ljudje drug drugega, kdo da je pel. Kmalu je bilo znano širšim krogom njeno ime. Kako je bila vesela njena mati, da ima- jo ljudje tako radi njenega otroka, nje- no edino hčerko, kako ji je veselja drh- telo njeno srce, ko je slišala, kako hva- lijo glas Cecilijin in ji obetajo lepo bo- dočnost.

Iskrena želja njenih predstojnikov je bila, da bi bila ostala v samostanu, ko je imela že dokončati študije, drugi pa so ponujali razna mesta, služ- be, da bi le tu ostala ter pomagala pri društvenih nastopih, pri predstavah, cerkvah itd. Zopet drugi so pa rekli, da ima zlato v grlu, da bi bila škoda, ko bi ne porabila krasnih talentov ter ne šla na visoke šole in se dalje izobra- zila. Sijajna plača, čast in slava jo ča- ka, tako so prigovarjali njeni materi hišni prijatelji.

Cecilija se dolgo ni udala. Ali ko je videla, kako se mati njena ubija z vsakdanjim delom, gledala v bodoč-

nost, da bo imela krasne dohodke, da bo češčena in slavljen, da bo brez skr- bi lahko živela s svojo materjo ter ji na stara njena leta obilno poplačala njeno skrb, tedaj, ko se je z njo vred dolgo posvetovala, ali bi šla ali ne, tedaj je zmagal — glas svetá . . .

Potrebovala je še šole, tako so re- kli vsi, ki so poznali lepoto njenega glasu in ji dobro želeli za bodočnost. Težko se je Cecilija ločila od samosta- na, kjer je preživela najlepša leta svo- jih mladih let, še težje njene vzgojite- ljice, ker so vedele, da take nadarjene pevke ne bodo kmalu imeli v zavodu.

Za Cecilijo se je pričela popolnoma nova doba. Popreje navezana le na ozki krog svojih součenk in učiteljic se je morala zdaj seznaniti s širšim svetom. Bili so trenotki, ko se je mati njena ba- la za njo, pa tolažila se je, da je imela hči njena izvrstno vzgojo. Tudi Cecilija sama se je včasih prestrašila bodočno- sti, toda le za trenotek, slavna, imeni- na postati, to je bil njen cilj, njeno hre- penenje.

Dobili so se dobrotniki, ki so Ceci- liji obljubili svojo pomoč. Mati sama je obljubila, da bo podvojila svoje moči, da si bo otrok njen na lažji način slu- žil kruha, kakor ona.

Cecilija je odšla na visoko šolo. Prvikrat v velikem mestu je ostala še

Nadaljeval se je ob 3. uri popoldne. Predavala sta tov. Véble o narodno obrambnem delu pri Čehih in Poljaki in tov. Brozovič o delovanju nemških napadalnih društev v Avstriji. Prvi je skušal na češkem in poljskem vzgledu pokazati, da se moremo Slovenci kot narod ohraniti le, ako se gospodarski okrepimo, da se emancipiramo od tujega kapitala, obenem pa zaposlimo vse naše ljudi doma, da ne bodo uhajali v tujino in se tam izgubljali za vedno za slovenski rod. Tov. Brozovič je pa v kratkih potezah orisal, po kakih načrtih in kje delujeta Schulverein in Südmarka med nami in podprl svoja izvajanja s statističnimi podatki. Obe predavanji izideta v kolektorku kat.-nar. dijaštva za l. 1910/11. Toplo ju priporočamo vsem, ki se hočejo seznaniti z zgodovino češkega in poljskega narodno obrambnega dela in s sredstvi, s katerimi so Čehi zajezili nemško povodenj v svojih deželah, Poljaki pa postali tako krepki, da jim ne more z uspehom do živega niti nemška razlastitvena postava.

Referat o italijanskem podrobnem delu je moral odpasti, ker je bil tov. referent nujno zadržan.

Po poročilih se je razvila živahna debata, v katero so posegli tt. Šček, Véble, Starc in Vilović. Tov. Šček je pokazal, kako jemlje liberalizem na slovensko-italijanski meji slovenskemu življu vso odporno moč, tov. Vilović je pa na kratko naslikal razmere, ki vladajo v posameznih hrvaških pokrajinah v Dalmaciji, Bosni, v Slavoniji in Banovini.

Ker je bil s tem dnevni red izčrpan, je zaključil tov. podpredsednik občni zbor.

Zvečer so se zbrali udeleženci na prijateljskem sestanku v gostilniških prostorih »Narodnega doma«. V družbi šentjakobskih pevcev (pod vodstvom g. kaplana Menteja) jim je med resnimi in šaljivimi nagovori kmalu minil čas. Naslednjega dne so se razšli s čutom hvaležnosti do preč. gg. župnika Mateja Ražuna in kaplana Konrada Menteja in vrlih podgrajskih mož in fantov, ki so jim s svojo naklonjenostjo, postrežljivostjo in prijaznostjo omogočili tako mirno in uspešno zborovanje v najbolj vročem delu slovenskega ozemlja.

Zborovanje so brzojavno pozdravili gg. drž. in dež. poslanci dr. Šusteršič, dr. Krek, Grafenauer in Jaklič, nadalje gg. Štrukelj, Marčič, Rožnik, Sever, Pfajfar, Borštnar in Kepec in tt. Megušar, Matej in Tomaž Tavčar, Pfajfar, Potočnik in Ivan Šusteršič.

57. nemški katoliški shod.

Lepi dnevi nemškega katoliškega shoda v Augsburgu so minuli, a gotovo bodo ostali ti dnevi vsakemu udeležencu v prijetnem spominu, posebno tujcu, ki je prvič videl od blizu nemški katoliški shod.

Mesto Augsburg se je odelo v praznično odejo. Bilo je vse v zastavah. Hiše so takorekoč tekmovalle med seboj, katera bo bolj okrašena. Ne le zastave so plapolale raz hiš, marveč zeleni venci in dragocene draperije so visele in bile pripete ob zidih in pod

okni malone vsake hiše. Trgovci so se kosali, kdo bo imel bolj okusno okrašeno svoje izložbeno okno z venci, zelenjem in papeževimi slikami. Vsa javna poslopja, vladna in mestna, so bila v zastavah. Zastave so plapolale na kolodvoru, na šolah in vseh uradnih poslopih, kar je znamenje, da znajo javne oblasti na Nemškem drugače ceniti katoliški shod, kakor pa pri nas. Uradnikom, ki so hoteli iti na katoliški shod in ki niso bili neobhodno potrebni v uradih, se je dalo prosto te dni.

In mestni magistrat avgsburški je dal pripravljavnemu krajevnemu odboru na razpolago svoje šole, da je mogel tam nastaniti tujce. Kako pa je bilo pri nas? Kako je ljubljanski magistrat ravnal ob zadnjem katoliškem shodu! V Ljubljani živimo pač malomestno življenje, zato pač ni čuda, da so gotovi krogi zelo omejeni in malenkostno-pristranski.

Slavnostni spreved.

Najlepša točka katoliškega shoda je pač na Nemškem slavnostni obhod. Tako je bilo tudi v Augsburgu. V nedeljo, 21. avgusta, so prihajala že na vse zgodaj društva od vseh strani v mesto z zastavami in godbami. Vlaki so bili vsi prenapolnjeni. Na kolodvoru je sprejemala goste posebna komisija, društvom dajala navodila in jim določala lokale, kamor jim je bilo iti. Druga komisija pa je delovala v kraljevem salonu na kolodvoru, kjer si dobil pojasnila glede katoliškega shoda, vstopnice, razne tiskovine in pa tudi glede stanovanj. Cel dopoldan so vrvele množice v mesto in ni pretirano, če so trdili, da je prišlo ta dan do 65.000 ljudi od vseh strani v Augsburg.

Okrog 1. ure popoldne so se jela zbirati društva: delavska, mladeniška, vajeniška, Marijanske kongregacije, društva rokodelskih pomočnikov in bavarških fantov na prostornem vojaškem vežbališču. Tu so se uredila društva v skupine. Veličasten je bil tukaj pogled na nešteto množico ljudstva in na veliko število krasnih zastav. Ob 2. popoldne se je jel premikati spreved, ki se je razvrstil v 2½ urah. Spreveda se je udeležilo 780 društev s svojimi zastavami. V sprevedu je šlo nad 35.000 samih moških, kakor omenjeno, v 45 skupinah; na čelu vsake skupine je šla godba ali vsaj zbor tamburjev. Posebno pozornost so vzbujali peissenberški rudarji s svojo uniformo in godbo, kakor tudi avgsburški rokodelski pomočniki v srednjeveških nošah.

Delavsko zborovanje.

Takoj po slavnostnem sprevedu so se v raznih lokalih vršila društvena zborovanja. Delavska društva so imela zborovanja na štirih krajih. Najlepše in samoposebi umevno najbolj obiskano je bilo zborovanje delavcev v slavnostni dvorani v mestnem vrtu. Tu ti je bilo zbranih od 8000 delavcev. Shodu je predsedoval grof Droste, predsednik centralnega odbora za katoliške shode na Nemškem. Prvi je govoril delavcem dežel. poslanec Walterbach iz Monakovega, ki je svaril delavce pred svobodomiselnostjo, ki je skušajo zanesti tudi med delavske sloje. Pozival je zbrane delavce, naj bo-

do zvesti krščanskim nazorom, kajti krščanstvo uči socialno pravičnost, ona pozna ljubezen do bližnjega, posebno do delavske mladine. — Drugi govornik držav. in dežel. poslanec Giesberts je povdarjal, da je zgodovina katoliških shodov tudi zgodovina katoliškega socialnega dela. Kajti kot rdeča nit se vleče v sklepih katoliških shodov skrb za delavstvo. Katoliški shodi so dajali navodila za delo v korist delavskih slojev. Delavstvo je na Nemškem dandanes velikega pomena v narodnem in gospodarskem oziru. Saj je sedaj v Nemčiji nad 6.000.000 obrtnih in nad 5.000.000 poljedelskih delavcev. Večina obrtnih delavcev je sicer v socialno-demokratski organizaciji, toda tudi katoličani smejo biti ponosni na svojo organizacijo. Sedaj šteje ta organizacija 2900 delavskih društev s 290.000 člani. Sorodna krščanska strokovna organizacija pa ima 280.000 članov in 5 milijonov mark lastnega premoženja. Letnih dohodkov ima 4½ milijona mark. Ravno strokovna organizacija delavstva tvori nekaj protitež nasproti socialni demokraciji. Res imajo sedaj socialni demokratje premoč med delavstvom, a ta premoč ne sme rasti, ne sme napredovati. To pa bo mogoče, če katoliški delavci z veseljem in složno delujejo v svojih društvih.

Delavska društva so stanovska društva, ki jasno govorijo, da so delavci dandanes samostojen stan, ne pa privesek drugih stanov. Zato zahtevajo tudi za delavce enakopravnost. Naloga teh stanovskih društev je, gojiti stanovske čednosti in kreposti na temelju krščanstva, na podlagi naukov katoliške Cerkve. Katoliško delavstvo se pri svojih zahtevah vedno ozira na verska načela in po teh uravnava vse svoje delovanje.

Da pa bo to delo uspešno, je treba pred vsem delavcem socialne izobrazbe, treba poučnih tečajev. Katoliška društva so to vpoštevala. Ni dovolj, da smo zadovoljni s storjenim delom; katoliško delavsko gibanje mora napredovati, treba pridobiti še na tisoče članov.

Treba dalje skupnega dela. Društva se morajo združiti. Društva, ki vsled malovažnih vzrokov niso v zvezi, škodujejo celotni organizaciji. Vsak delavec čitaj društveno glasilo.

Treba tudi več požrtvovalnosti. Bodi tu v zgled socialna demokracija. Med katoliškimi delavci vladaj edinost. Proč z vsem, kar nas loči, kar slabi naše moči!

Katoliški delavec mora tudi v svojem življenju izvrševati katoliška načela, ne sme samo na zunaj kazati, da je katoličan, treba da tudi živi kot katoličan. Domača hiša je kraj, kjer najde katoliški delavec svoje veselje, svojo srečo. Ljubezen do žene in otrok je nagib, da skrbi za zboljšanje svojega položaja, da si z delom kolikor mogoče več prisluzi. Koliko odgovornost ima katoliški delavec glede vzgoje svojih otrok! Pereče je dandanes vprašanje glede vzgoje in skrbi za mladino in s strahom se gleda v bodočnost, kak zarod nam vzraste. Očetje, v vaših rokah je bodočnost! Vzgojite sinove v dobre

katoliške može, hčere pa za dobre, skrbne in poštene gospodinje.

Da pa bo delavski stan povsod uvaževan, treba skrbeti za potrebno spretnost in pa da natanko izvršuje svoje naloge in dolžnosti. Delavcu treba značajnosti in zvestobe; treba, da spoštuje posvetno oblast in zakone, treba tudi, da se zaveda pomena delavskega stanu in pa kulturnega dela, ki ga izvršuje v človeški družbi.

Iz Sore — odgovor Starmanovega Janeza „Slov. Narodu“.

(Odgovor in pojasnilo dopisniku iz Medvoda v »Slovenskem Narodu« z dne 27. avgusta.)

Že nad par let je bil v Sorški fari mir, razen kakih domačih prask, ki pa javnost čisto nič ne brigajo. Veliko sovražstvo, katero je rodila sorška afera, se je poleglo in Sorci sami smo tega najbolj veselili. Poleglo se je pa največ zato, ker ni bil nihče tako siten, da bi bil v časniku katerekoli stranke dragal in dražil že itak preveč razburjeno faro. 27. t. m. so pa zasrbeli prsti nekoga dopisuna, ki trdi, da je iz Medvoda, — ko bi mu le kdo verjel — pa se je v »Slov. Narodu« sprivil nadme, spodaj podpisanega. In zakaj? Zato, ker sem z večino gasilcev, — nekaj jih je bilo zadržanih vsled obrta ali dela v tovarni — pozdravil knezoškofa ob priliki tukajšnjega birmovanja. Dopisnik pravi, da bi tega ne bil smel nikakor storiti in ker sem storil, me zmerja, da sem neznačajen. Poglejmo to reč bolj natanko. Če pride škof birmovat, ni to menda kak političen šunder, ampak cerkvena slovesnost. Če se torej take slovesnosti udeleži društvo, katerega udje so še do danes z načelnikom vred vsi katoliški kristjani po svoji veri, če se je udeležijo z drugimi društvi in župljani vede, to vendar ne more biti neznačajnost, ampak nasprotno! Če bo pa kdaj društvo imelo za svoje ude može in fante turške vere, takrat bo pa seveda narobe prav. Toda dopisnik ima za bregom še vse druge dokaze moje neznačajnosti. Pravi, da sem po znani sorški aferi, ko sem bil od orožnika preboden, vsled rane v bolnici in potem pa zaprt, hodil škofa prositi, naj mi pomaga, da se mi kazni zniža, pa da je resnica, da se škof ni zmenil zame, ampak da me je neusmiljeno zapustil. To pa ni resnica, ampak laž. Resnica je, da me je škof zelo prijazno sprejel in se takoj tudi podal na pristojno mesto zame prositi. Če ni mogel nič doseči, ni to njegova krivda. Če toraj jaz tega škofa, ki je zame prosil v razmerah, ko bi me bilo sto drugih postavilo pred vrata, pozdravim, ni neznačajno, ampak narobe. Poseben dokaz moje neznačajnosti pri tem pozdravu je po mnenju vsemodrega dopisnika še ta, da je vzrok mojih bolečin in mojega trpljenja in — moje velike gmotne škode — na to je dopisnik še pozabil — vzrok pravzaprav škof. Taka trditev je tako neumna in tako strupeno zavita, da mi mora zavreti želč. Povej, dopisnik, ki ti je preklicano dobro znana sorška afera, kdo me je pošiljal po hribih in dolinah na agitacijo? Škof,

vedno nekako boječa, plaha, kakor je bila vzgojena. Pa ravno ta njena priprostost in nedolžnost jo je vsem prikupila. Mati njena je poskrbela, da je bila hči njena v dobri hiši, ali v velikem mestu je življenje vse drugače, kot v pokrajinskem.

Hitro so tekli tedni in meseci. Cecilija je imela veliko sovrstnic, nadarjenih pevk, ni bila ena prvih, ali vsi so rekli, da je ona velik, nenavaden talent in da ima bodočnost ne samo radi svojega glasu, ampak tudi radi svoje krasne postave, cvetočih lic... Izvrstno je dokončala šolo ter koj dobila različne ponudbe za dobro plačo. Ko je mati zvedela od svoje hčere, kako lepa bodočnost jo čaka in kako lepo plačo bo imela, tedaj je sklenila, da gre za svojo hčerjo že iz skrbi za njo in pa da bi ž njo in poleg nje uživala njeno čast in njeno slavo. Odpovedala je delo, prodala skoraj vso opravo ter se k Ceciliji preselila. To je bil začetek brezskrbnih dni za obe. Skoraj da se mati teh novih razmer ni mogla privaditi takoj. Vse spremenjeno: druga hrana, druga obleka, lepše stanovanje, vedni obiski, — vse je bilo nekaj nenavadnega za njo, ki je bila navajena le malomestnega življenja. Pa privadila se je vsemu, samo da je bila srečna ona in — Cecilija.

Slava njena se je kmalu raznesla drugam. Časopisi so prinašali njeno sliko in hvalili njeno petje in njen nastop. Prišel je ravnatelj, ki je ponudil drugo službo v lepšem kraju, s sijajnejšo plačo. Šla je in mati ž njo. Težko

je bilo slovo od priljubljene pevke. Šopki in solzami se je ločili od nje. Prišli sta drugam. Koj pri prvem nastopu si je pridobila srca vseh. In čim večkrat je občinstvo slišalo njen glas, tembolj jo je oboževalo. Tedaj je bil čas, ko so jo obsipali s cvetjem in venci, ko se ji je zdelo, da je vse le bajni sen, ne pa resnica. Imela je dosti čestilcev, oboževalcev krasnega glasu, tudi ženini so se oglašali iz bogatih, celo plemenitih rodbin — toda Cecilija je vse odklonila, ona je hotela služiti le umetnosti. Le naprej, le kvišku na poti slave — to je bil njen namen.

Odpovedala je sama po končani pogodbi svojo službo. Ravnatelj ji je ponudil velik dodatek že k itak nenavadni plači, a ona je rekla: ne! Zdelo se ji je, da premalokrat nastopi, zato je sklenila, da odslej nastopa le na koncertnih večerih. Tu je pričakovala več triumfov in več dohodkov. In zdaj se je pričela doba vednega njenega preseljevanja. Le par dni je bivala v enem kraju in zopet iskala slave drugodi. To je bilo veliko časti zanjo. V najlepših, dragocenih, z biseri posutih oblekah je nastopala, češćena, oboževana od vsega občinstva, ki je vselej do zadnjega prostora napolnilo dvorane, kjer je ona — pela. Mati njena se je sicer naveličala tega vednega preseljevanja, ampak slava njene hčere je omanila tudi njo.

Tedaj je bila Cecilija na vrhuncu svoje slave... Dragocene so bile njene pesmi, in srečen, kdor je njo dobil pod svojo streho — kot gostja.

Bilo je v pozni jeseni, ko je bila povabljena na večer v grad imenitnega plemenitaša. Za visok honorar je obljubila peti tri pesmi. Izpela jih je in bila odlikovana z vsemi častmi od visoke gospode. Po pevskem večeru pričel se je ples. Cecilija je užila mrzlo jed, ki ji ni dobro storila. Zavila se je v svoj dragoceni zimski plašč in se odpeljala domov. Prehladila se je, in sicer v grlu. Za bodoče dni je imela napovedanih že več koncertov, pa vse je odpovedala. Ker pa ravnatelj navadno poznajo nežnost takih slavni pevk, zato niso verjeli njenemu nerazpoloženju. Bo pozneje nastopila, s tem so se tolažili. Ceciliji pa ni boljše. Prejšnjega glasu ni hotela nazaj. Mati njena jo je tolažila, da je le hipno prehlajenje, Cecilija pa je bila v silnih skrbeh. Sedla je h glasovirju in hotela zapeti pesmi, ki jih je pela že neštetokrat. Ni šlo. V višavi je zmanjkalo glasu. Poslala je po zdravnika. Ta jo je potolažil, da bo boljše, ko bo lepše vreme. Prišlo je, a glas njen je ostal nečist, hripav. Boljše mora biti, se je tolažila, vse eno bo šlo — in zopet je nastopila. Pa ljudstvo je ostalo hladno, navdušenje je penehalo in časopisi niso bili zadovoljni. To je bolelo Cecilijo. Šla je k najslavnejšemu zdravniku, a ni dobila točnega odgovora. Mnogo zdravil — a bolezen vedno ista; glasu več ni nazaj, strašna misel! — Se enkrat je nastopila, pa občinstvo je ostalo mrzlo, mladina je živžgala...

Njena slava — prazna pena! Ta strašna misel ji je prišla pred oči. Ni se mogla ž njo sprijazniti. Ne-

ozdravljiva, nečešćena, pozabljena — nekaj strašnega. A prišlo je! Čestilci so zapustili njen dom, časopisi so utihnili o njej, doma je sedela ob glasovirju in igrala — a zapela ni nikdar več!

Kupila je gramofon, ki je prednašal eno njenih najlepših pesmi: Ave Maria. In ob njegovih glasovih je mislila na pretekle dni.

Vse končano! — Strašne skrbi so legle na dušo Cecilije in njene matere. Proč — nazaj v domači kraj — to je bila želja obeh. In prišli sta nazaj, najeli majhno, ozko sobo, ob šivalnem stroju kot nekdanji si služili svoj vsakdanji kruh. To so bili žalostni dnevi. Zaslužek slab, konkurenca velika; vse je šlo polagoma v zastavljalnico: biseri, obleke, oprava... Ostal je pri hiši le še gramofon in v njem njen nekdanji prekrasen glas, edini spomin...

Pa tudi ta je moral iti. Prišel je gospodar v hišo in tirjal denar za stanovanje za celo leto. Denarja ni bilo, prijatelj ne; šla je mati in v sosednji gostilni ponudila gramofon za nizko ceno. In kupili so ga.

Dan za dnem so doneli njegovi zvoki gori v samotno sobico drugega nadstropja, mati je ležala bolehnna na postelji, Cecilija pa je pri oknu slonel in se vprašala: Čemu sem šla med svet?

Zopet in zopet so v gostilni navili gramofon in zahtevali prekrasno pesem neznanke Cecilije, ona pa je molče slonel na oknu, solze so padale doli na kameniti tlak, ljudje pa so hodili po njih...

kajne? Kdo mi je sladko obetal, da se mi bo vse povrnilo, škoda, stroški in trud? Ali škof, ali tisti gospod iz Ljubljane, katerega sem nečesa prosil, pa mi jo je zasolil: »Ivane, ali mi hočeš še suknjico vzeti?« Rad bi vedel, kdo je bolj značajan, ali jaz, ki sem se udeležil škofovega sprejema, ali tisti, ki so imeli široka usta obljub do mene in srčnosti polno grlo, ko se je pa šlo zares, so stisnili repe med noge in pustili, sami skriti v varnih kotih, mene na cedilu, da sem vročo kašo, ki so jo drugi skuhali, jaz pojedel in se pošteno opeknel. Zato vam pa rečem in svetujem, gospod dopisnik, in vaši tovariši: Pustite mene in sorško afero enkrat za vselej v miru. Sicer vam Starmanov Janez kot star vojak nabaše kanone s tistim smodnikom, ki se je zamešil v sorški aferi, in povem vam, da bo pokalo, kakor se vam še ne sanja ne, in bi se utegnile uresničiti besede, katere je govoril o kruhu gospod s kolarjem za vratom 29. t. m. na frančiškanskem mostu. Razumete! Sorška afeta je bila zame presneto draga šola, in slab študent bi bil, če bi se ne bil ničesar naučil. — Nazadnje naj mi še dopisnik pove tiste faktorje, ki so za gasilno društvo več storili, kot sedanjí udje, ki smo z žrtvami iz nič ustvarili to, kar imamo. Zato bo takrat posebna parada v Sori, ko bodo namesto mene volili za načelnika modrega dopisnika v »Slov. Narodu«, kateri mi je kot posebno značajan mož poplačal vse trpljenje in škodo s tem, da mi je kot kak fantalin, za plotom skrit, osle pokazal. — Ponavljam še enkrat: Roko proč! — Ivan Luštrek, posestnik in gostilničar, načelnik gasilcev, po domače Starmanov Janez.

Ljubljanska kriza in liberalna stranka.

Čudna so pota liberalne stranke. Nekdaj je nekaj pomenjala in ponosno so se napenjale njena jadra, ko jo je baron Hein imel pod svojo zaščito. Toda takrat je bil že začetek propadanja in potem je šlo doli od stopinje do stopinje — da je končno prišla na Ploja in mladine ter začela tavati med najnižjim hofratstvom in potenciranim radikalizmom. Radikalizem za dom, za tisto sistematično poživinjeno druhal, ki ne vidi drugega v politiki, kakor brezozirno kretanje naj-surovejših nagonov — hofratstvo pa za Dunaj, da se s pomočjo Plojevih škričev hinavsko zakrije resnična podoba stranke in njenega stremljenja. »Hof-fähig« na Dunaju — »Pöbel-fähig« v Ljubljani — — — Ali še vedno je navdajala stranko domišljija, da nekaj pomenja in nikdar ni vedela svojih korakov uravnati po dejanskih razmerah. V usodnih, odločilnih trenutkih je v njej vedno zmagala domišljija, da ne rečemo najneumnejši napuh in osebno štreberstvo — pametni, trezni glasovi pa so se udušili v huronskem kriku nerazsodnih ali nezrelih elementov, ki brez neumnega šundra kratkomalo živeti ne morejo in kojih horicont se neha z ljubljanskim Gradom.

»Slov. Narod« je imel prav, ko je tem elementom v svoji stranki pripisaval glavno krivdo na sedanji ljubljanski krizi. A to razsvetljenje je imel »Slov. Narod« le tu pa tam — na dru-

gih mestih istega lista se poje druga pesem: »klerikalci« so krivi, »klerikalci« so strmoglavili Hribarja. Odkod ta kričeča protislovja v enem in istem listu, ki hoče veljati za resno glasilo liberalne slovenske inteligence? To se ne da drugače razlagati, kakor da se v predalih strankinega glasila zrcalite dve liberalni struji: ena trezna in druga neumna. Trezna, ki računa z realnimi razmerami, ki hoče dati liberalni stranki zopet nekaj pametne vsebine in smeri in jo emancipirati od nerazsodnega moba — a druga, ki jo z elementarno silo neumnega bitja vleče doli k čestitemu mobu, ki operira dosledno s starimi »šlagerji«, lažmi in obrekovanji, pri tem pa prezira, da so vsi ti »šlagerji« zgubili že zdavna vsako življenjsko moč. To razmerje je nastalo pri strankinem glasilu, odkar ima vsak liberalni politik — ali ki se sam šteje za takega — pravico, pisati v list kar hoče. Posledica je, da liberalna javnost nikdar ne ve, pri čem da je prav za prav. A — kar je važneje — tudi izven stranke stoječi faktorji ne vedo, pri čem da so s to stranko, kaj prav za prav hoče, kam jadra in katera struja da je v resnici merodajna v njej.

V tem razdrapanem položaju je dohitela stranko ljub. kriza. Človek bi mislil, da mora tak udarec stranko strezniti, pomagati treznim elementom do besede in do posluha. A zgodilo se je ravno narobe. Zreli in trezni možje so morali obmolkniti — odločilno besedo so dobili drugi. In tako vidimo stranko na delu, da ljubljansko vprašanje kompromitira po svojih močeh, sama pa se po možnosti izolira, kakor da bi razpolagala z gigantskimi silami za boj zoper najvišje faktorje v državi!

Občinska avtonomija je važna, velevažna stvar in vredna, da se jo čuva kot dragocen zaklad. Posebno dragocena pa mora še biti vesoljnemu slovenskemu narodu avtonomija Ljubljane, edinega slovenskega mesta z lastnim statutom, t. j. edine slovenske občine, kjer občani ne volijo samo župana, temveč obenem tudi okrajnega glavarja: kajti ljub. župan je po »statutu« zajedno tudi okrajni glavar za mesto Ljubljana. Ta daleko segajoča avtonomija pa stranki, ki je v občini na krmilu, ne daje samo v roke posebnih dragocenih pravic, temveč ji nalaga tudi posebne dolžnosti. A te dolžnosti dosledno prezira liberalna stranka, ker se je popolnoma udala vodstvu elementov, ki nimajo nikakega razuma za katerokoli odgovornost napram splošnim interesom naroda.

Pri ljubljanski krizi se gre za vprašanje avtonomije. To je vprašanje, ki zanimlje vse narodno zavestne Slovence, brez razlike stranke. Liberalna stranka pa, pod pritiskom izvestnih elementov, je storila vse, da poniža to velevažno splošno zadevo v zgolj strankarsko vprašanje. Odkar je buknila vest o Hribarjevi nepotrditvi v javnost, ga ni dneva, da bi se v liberalnem glasilu ne sumničilo S. L. S., da je ona preprečila potrditev. In to vkljub temu, da vedo liberalni voditelji, da je S. L. S. po svojem načelniku storila baš nasprotno: da je zapostavila vsa strankarska čutila in z največjo odločnostjo zahtevala potrditev svojega najzagriženejšega sovražnika ljubljanskim županom.

Pa tudi če bi liberalni voditelji ne vedli tega, je vendar znano vsakemu liberalcu, ki se sploh kaj zanimlje za javno življenje, da ravno S. L. S. sto-

ji na čelu najskrajnejšega boja zoper sedanjo vlado in da bi moral tedaj obupati nad normalnostjo vseh vladnih možganov, kdor bi sodil, da ta vlada kaj dela na ljubo S. L. S.! Seve, priznati se mora, da liberalna stranka ni bila nikdar, tudi v svojih najboljših letih ne, sposobna, zavzeti tako visoko stališče, kakršno je zavzela v tem slučaju S. L. S. In zato gre liberalni stranki težko v glavo, da je kaj takega mogoče! A liberalci ne smejo prezreti, da sumničenje S. L. S. ni le stvarno neutemeljeno, temveč tudi skrajno neumno. Ali ne izprevidijo liberalci, da na ta način dajejo aferi v javnosti pečat zgolj svoje strankarske zadeve? S tem pa bistveno otežujejo objektivno postopanje S. L. S. Saj vendar nihče ne bo pripisoval S. L. S. poklica, priskočiti liberalni stranki v zgolj strankarskih bolečinah na pomoč. Ponižanje ljubljanskega vprašanja v zgolj strankarsko reč, je v danih razmerah hud pregrešek zoper interese avtonomije. — Še hujši pregrešek pa je bil, ponižati to vprašanje v osebno zadevo g. Hribarja! To, kar se je zgodilo v torkovi občinski seji, smo že grajali in bomo še! Velika naloga in dolžnost občinskega sveta je bila, imeti samo stvar pred očmi, t. j. avtonomijo ljubljanske občine, ne pa katerokoli osebo. Nepotrditve ni izrekla vlada, temveč izrekel jo je cesar, četudi na nasvet odgovorne vlade. Občinski svet je imel formalno opraviti z odločbo Nj. Veličanstva. Njegova naloga je bila vzeti to odločbo na znanje z vsemi znaki dolžnega spoštovanja in tedaj opustiti vse, kar je imelo značaj brezplodne demonstracije. Merodajni faktorji občinskega sveta bi bili z lahkoto preprečili kozolce galerije, kaj še zadnji »salto mortale« dr. Oražna. G. Hribar pa bi bil najlažje zaprečil svoj lastni govor, ki je bil skrajno neumesten in le škodljiv splošnim interesom avtonomije. Ali ne bi bil občinski svet popolnoma zadostil svojim čutilom z enoglasno zopetno izvolitvijo Hribarja. Hribar pa bolje služil stvari s kratko, razmeram in dostojanstvu mesta primerno izjavo? Kaj je bilo treba vsega družega? — Občinskega sveta, ki je obstojal po večini iz osebne Hribarjeve garde, ni več. Najskrajnejši čas je, da trezni elementi v liberalni stranki spravijo toliko energije skupaj, da brez ozira na izvestno vpitje vzamejo vodstvo stranke v roke, stranke, ki je vsled mišljenja večine ljubljanskega meščanstva še vedno poklicana, da v doglednem času zopet prevzame samoupravo ljubljanske občine. Sedaj je še čas za preobrat v liberalni stranki, ki ga smatramo potrebnim v blagor občinski avtonomiji, ki nam je vsem pri srcu. — A za izvršitev takega preobrata ne zadostuje semtertje kak z odkritosrčno robustostjo spisan članek — zato treba doslednega dejanja.

ODHOD ITALIJANSKEGA MINISTRA IZ ISCHLA.

Včeraj se je odpeljal laški zunanji minister San Giuliano z ministrskim šefom nazaj v Rim. Pred odhodom je imel San Giuliano daljši pogovor z grofom Aerenthalom. Pri poslovitvi sta poslala oba zunanji ministra prisrčen telegram na nemškega kanclerja. Kakor je tedaj uvideti, je trozveza sedaj na dobrih nogah, je pa veliko vprašanje, koliko časa bodo med nami in laškim sosedom tako »prisrčne« razmere,

Bog zna, če ne bo že v jeseni vprašanje laške fakultete to lepo razmerje nekoliko zrahljalo.

ČEHI IN JESENSKO PARLAMENTARNO ZASEDANJE.

V petek se je zbrala parlamentarna komisija češke zveze k posvetovanju, da bi uredila enotno postopanje čeških poslancev na Dunaju. Parlamentarna komisija ima namen združiti vse češke državne poslance v en klub. Posvetovanja so se udeležili Udržal, Fort, Masaryk, dr. Zahradnik, dr. Stransky, Silinger, Mastalka, dr. Zacek, dr. Horský. Poročal je poslanec Udržal, ki je naglašal potrebo skupne zveze. Za to so se izrekli Mladočehi, agrarci, in katoliško - narodni poslanci; slednji pa pod gotovimi pogoji. V debati so posamezni govorniki ostro napadali ministrskega predsednika, posebno zaradi razpustitve občinskega sveta v Poštorni in zaradi znanega odloka glede ljudskega štetja. Govorilo se je tudi o sklicanju češkega deželnega zbora. Sklenilo se je, da se bo glede razpustitve poštorskega občinskega sveta, kanalov in ukaza o ljudskem štetju začela akcija v parlamentu; nadalje se je določilo, da naj se hitro sestavijo pravila nove zveze v kateri bo češka delegacija v jeseni enotno v parlamentu nastopila.

SKLICANJE DEŽELNIH ZBOROV.

Sklicanje deželnih zborov stoji že pred vrati; posamezne deželne vlade so že stavile svoje nasvete in predloge, ki jih bo ministrski predsednik proučil in cesarju v potrjenje predložil. Večina deželnih zborov bo začela svoje delovanje tretji teden meseca septembra. Zgornje - avstrijski deželni zbor je že sklican na dan 26. septembra.

KODANJSKI KONGRES IN ČEŠKA SOC. DEMOKRACIJA.

Kodanjski kongres je z vsemi glasovi proti češkim glasovom določil, da mora biti vsa soc. demokracija po vseh državah enotno organizirana, posebno, da morajo ostati strokovna društva popolnoma internacionalna in vsa ne glede na narodnost združena v enotni zvezi. Torej nobene narodne avtonomije, nobenega separatizma. Kakor je namreč znano, so si ustanovili Čehi v Pragi svojo zvezo, v kateri so združena češka strokovna socialistična društva. Kakšne posledice bodo iz tega češki soc. demokrati izvajali, se ne ve. Gotovo pa je, da soc. demokracija narodni čut premalo upošteva in da stoji avstrijska soc. demokracija pred velikimi notranjimi boji. Veliko se je ropotalo na kodanjskem kongresu tudi proti carizmu na Ruskem, v Perziji, Armeniji, proti smrtni kazni, proti militarizmu; takih in podobnih resolucij je kar deževalo.

Logaška zastrupljevalna zadeva pred ljubljanskimi porotniki.

(Konec.)

HLADNIK OBDOJEN RADI GOLJUFIJE. — HLADNIKOVA OPROŠČENA.

Nekoliko pred polnočjo se je sinoči končala porotna razprava proti Hladniku in njegovi ženi. Trajala je štiri dni. Sodišče je stavilo na porotnike deset vprašanj. Zastopnik državnega pravdnštva dr. Neuberger v temeljitosti, nad uro trajajočem govoru utemeljuje obtožbo. Govori fino, elegantno, zbrano. »Meč pravice mora prodreti« so zaključne njegove besede. Hlad-

Oh, kuku sa narodn naš naprednaki! Du zdej sm puznou pustne šeme; zdej puznam pa še ene nove sorte šeme in tu sa — radikalne šeme. Kašn ruml je biu zavle iblanskega žepana! Ti uržah, un uržah, usi uržah, de ulada ni putrdila gespuda Hribarja za iblanskega žepana. Nazadne je pa tku lepu use vn pršlu, de sa usega uržah prou za prou sami. Usi sa tli bt iblansk žepani. Dol ud Zanca pa gor du dohtar Uražna. Ke je pa Iblana premejhna, de b eneh deset žepanu vn držala, je pa ula-

da rekla: holt, cik ud konca in razgnala je kandidate za žepansk stou na use strani in zdej sma brez žepana. Lepu tu ni, de je tku deleč pršlu. Sej ma še Šiška sojga žepana in še dva; enga spudna Šiška, enga pa zgurna Šiška, in če b bla še sredna Šiška, b bli nazadne clu v Šišk trje žepani. Iblana, središe krajnske dežele, leberaln logar in tku naprej, je pa brez žepana! Ki pa u mogu Zancek use sam kumenderat? Sej že du zdej učaseh ni vedu, ki se ga glava drži, tulk je mou za upraut, če prou mu je gespud Hribar pumagu in mu šou na roka. Zdej je pa kar nankat sam ustou. Zancek se u zdej putiu, de mu u ud brade kaplal; gespud Hribar se u pa lepu uddehnou in se u pest smeja, ke je na tku lepa viša pršou du enga puštenga urlauba, de u lohka med tem časam spet mal puageteru za banka »Slavija«. Pusebn zdej mu je pršou ta urlaub ket nalaš, ke sa u Črn gor tulk noveh uladneh hiš zidal, de u lohka iz zavarvajnam en lep pink zaslužu; zatu je pa tud hitr črnagorskmu kneze telegrafiru in mu gratuliru, de je ratu kral in se mu tku z ukulstavam prpuroču, de na u pr zavarvajnaj najnga in na negava banka puzabu.

Astn, ud te plati ni nč napačnga za gespuda Hribarja, če bo vlada iz Zanc-

kuva pumučjo Iblana regirala namest nega; za druge pa mende tud ne, kulkr je men znan. Saj en pulcaj, ke sma že velik let prjatla, je unkat, ke je ulada puslala te kandidate na urlaub, prletu u en sap h men, m prou pu suldašt saluteru in m reku: »Melde gehorsamst, da sma zdej cesarsk!« In Bolču gespud sa začel tud ud samga vesela, de maja urlaub, take cigare iz štrumfapantnam kadit in ke sa me zadnč srečal na Radeckatu cest in sm jh prašu kuku in kaj je zdej iz rotužam, sa m rekel zaupn: »E hudič, nej gre kamr če, sej slabš na more bt, ket je blu du zdej.« Kokr sm iz teh besed pusneu, je tud Bolčum gespude use glih, kdu na rotuže ta velk zgonc nos. Sam gespud dohtar Taučarja še nism prašu, kuku se kej pučut u ta noumo stan, al prou za prou brez stanu. Mal more že giftat gespud dohtar Taučarja, de se je tku platle zasuku, kokr se mu še sajnal ni. On je lepu rajtu, de u on žepan, pa ga je glih ta zadn dan in scer na negauga guđu dan, gespud Hribar pr kusile, prou za prou pr pijač tku prepariru, de mu je ublubu, de na u sebe volu za žepana, ampak gespud Hribarja, ket sojga prjatla na uku. In tist dan ke sa mel žepana za volt, je biu tku zmešan, de je tou jt kar v šlofrok ud duma na rotuž h vultivam, pa ga je

h sreč gespa še na štengah ujela za cof in ga nazaj cefrala, de je ubleku saj tista sukna, ke ja ma za duma. U te sukn, ke je bla drgač še čist lepa, sam na rukale je bla mal ugulena in zgloncana, pa eneh pet knofu ji je mankal, je prmaširu pol na rotuž in tle še le vidu, de sa usi ta druh ubčinsk svetniki, še clu tist, ke nisa špekuliral na žepansk stou, pršli črn ublečen. Tu ga je tulk zbrihtal, de je letu hitr dam pu ta črna sukna in pu celinder in tku u gala zasedu žepansk stou začasn.

Zdej pa jest na vem, al čluveka vsele tku zmeša, kokr je biu gespud dohtar Taučar na dan teh vultu zmešan, al žalast, al murde še clu jeza. Tu um mogu pr en prložnost gespuda dohtar Rubidata prašat. Pu mojem mnejn je gespuda dohtar Taučarja še ta nar preh jeza tku zmešala; jeza, de se je pustu gespude Hribari tku pretantat, de mu je dau beseda, de u nega volu za žepana, ke b blu use glih nazadne le bulš, če bi biu on sam žepan. Ket žepan b lohka gespuda Ribnkarja kot sojga uslužbenca učiu in tud navadu kozje mulituce molt, de b blu vesele; tku mu pa ni mogu du živga drgač, kokr de ga je dau riht čez, gespud Ribnkar se mu pa lepu smeja in za hrbtam jezek kaže. Sam ta jeza, de se ni mogu nad sojmo uslužbencam znost.

nikov zagovornik dr. Ravnikar govori v moderni, najlepši slovenščini, ki je nismo navajeni čuti v porotni dvorani. Izbrana je vsaka beseda, vsak stavek. Slog spominja na Cankarja. Zagovornik Hladnikove dr. Švigelj opira svoj govor na to, da za njeno krivdo ni drugega dokaza, kakor mnenje izvedencev. V svojem zagovoru omenja, da je danes rojsten dan obtoženke. — Dr. Neuberger replicira na izvajanja zagovornikov. Ker se je naglašalo neškodljivost pilul, pravi, naj poje tisti pilule, ki misli, da niso sposobne, da človeka usmrte, kar vzbudi živahno veselost. — Predsednik Vedernjak nato temeljito, natančno in nepristransko poučuje porotnike o celem slučaju. Porotniki so odgovorili na stavljenja jim vprašanja sledeče: Prvo vprašanje, če je hotel Franc Hladnik usmrtiti svojo mater, so zanimali z 8 glasovi proti 4. Drugo glavno vprašanje, ki se tiče Hladnikove, če je poizkušala usmrtiti Hamerlitzovo, so zanimali porotniki z 10 glasovi in le z dvema glasovoma potrdili. Tretje in četrto glavno vprašanje so soglasno zanimali. V teh dveh vprašanjih so se vprašali porotniki, če sta odpustila obtoženca Hamerlitzovi doipsnico z narisano mrtvaško glavo in z besedami: »Vsa zasledovanja bodo brezuspešna, meč osvete mora prodreti.« S 7 glasovi ne in s 5 da so zanimali porotniki vprašanje, če je Hladnik pod zvito pretezo izvalil Alojziju Dollenzu menično posojilo 1500 K. Soglasno potrde porotniki šesto, sedmo, osmo in deveto vprašanje, ki se tičejo Quiritija in pisem, ki jih je pisal Hladnik iz zapora Novaku in Zidariču, da bi krivo pričala. Porotniki potrde tudi z 11 da in z 1 ne deseto glavno vprašanje, ki se tiče Hladnikove krivde. — Dr. Neuberger predlaga, naj se Hladnik kaznuje radi goljufije v dveh slučajih, poizkušene obrekovanja in zaradi krivde. Kazen naj se odmeri po § 210. kaz. z. Obtežljivo je, da konkurira več deliktov, da se je goljufija ponavljala, olajševalno, da še ni kaznovan, da priznava, da je pisal pisma, a zopet obtežljivo, ker je poizkušal nedolžnega paznika noter potlačiti. Ne smatra umestno, da se uporablja izredna milost. — Dr. Ravnikar prosi za milost. Hladnik je dobrega glasu, še nekaznovan, bil je dolgo v preiskovalnem zaporu. Hudo delstvo v ječi je storil v strahu in v stiski. Pri treh hudodelstvih je ostalo pri poizkusih. Upošteva naj se tudi družba v Trstu, v kateri je bil zapeljan. Končno naj se ozira na rodbino, ima ženo, enega otroka, žena pričakuje drugega. — Predsednik proglasi obsodbo, po kateri se obsodi Hladnik v sedem mesecev težke ječe, poostrene tedensko enkrat s postom in trdim ležiščem in v povrnitev sodnih stroškov. Emilija Hladnik se oprsti. Kazen je za odmeriti od enega leta do pet let. Obtežljivo ker je hudodelstvo dvakrat kvalificirano, olajševalno neoporečno predživljenje, da je pri enem hudodelstvu ostalo pri poizkusu, da je krivo sam priznal in da ima skrbeti za rodbino. Državni pravdnik prijavi ničnostno pritožbo, kakor tudi glede na Hladnika vzklic zaradi premale kazni. Pri stavi, naj se izpusti Hladnikova na proste noge.

kokr se je soje čase znosu nad dežel-nem uradnikom, je mogla tku heđu najn pritsnt, de je tou jt v slofrok žepana volt, namest u tak sukn, kokr jh nosja frakari.

Scer je pa tala rotuška maneštra iz žepanam use leberalce strašn zmešala; pa nej s uja mladini ali pa starinari, de sa slišal, kuku kularabe raseja. Še clu samga dohtar Uražna, ke zna tku dobr use prerajtat, ki u zajnga kej vn padl, je ta rotuška kulubocja tku zmešala, de je šou u Velika Loka štime za držaunazborska dupulnilna vultu iskat in pa se gspuda Ribnkarka je iz saba uleku; ke b mogu vnder vedet, ket praktičn člouk, de u Velik Lok nimaja zdey nč štim za uddat. Pa dohtar Uražen in Ribnkar sta s mende tku misla, kokr tist Ribnčan, ke je šou u dulina na leva plat sojga žrebeta iskat, če je prou vedu, de mu je na desna plat ušou. Če uja usi leberalci tku brihtn agetiral za držaunazborske dupulnilne vultive, kokr sta dohtar Uražen in Ribnkar, na more bt nubene nasreče in kandedat Sluvsne Ludske Stranke jm še žiher za vožna plačuje.

Če člouk ud teh leberalneh zmeš-nau sliš, pa more počt, če je prou vs iz dratam zvezan. Buh se usmil! Pa še prefesar Juga maja na soj plat, pa ja tku zafuraja, ke vnder usak fjakarsk kojn ve, kam ma za jt, če prou fjakar na kozle zaspi, en čluvešk dohtar pa en žvinsk dohtar se pa na vesta kam ubrnt, če jh nima starinar gspud dohtar Taučar na cuglneh. No, serbus!

Boltatu Pepe iz Kudeluga.

Včeraj popoldne in zvečer je bila porotna dvorana nabito polna. Občinstva je bilo toliko, da je stalo pred klopmi v prostoru med sedeži porotnikov in zagovorništvu. Nestrpno je pričakovalo izida. Hladnikova je glasno ihtela, ko so jo privedli, da čuje izrek porotnikov in razsodbo. Tolažili sta jo njeni omoženi sestra in njen zagovornik. Ihtela je tudi še, ko je bila oproščena. Predsednik ji je dovolil, da se sme posloviti od svojega obsojenega moža. Hladnikovo so peljali iz justične palače skozi poseben vhod v kaznilnico. Še na hodniku je glasno plakala. Hladnik je poslušal popolnoma ravnodušno obsodbo, bled kakor marmor.

Včeraj so stražili vhode v porotno dvorano jetniški pazniki. Postopali so strogo po danih jim ukazih. Neki paznik ni pustil v dvorano niti sodnika dr. Kaiserja.

Ko je občinstvo vstalo, da čuje obsodbo, so ljudje v ozadiju glasno klicali: »Ne vstajati!« Dr. Švigelj je vzkliknil: »Pri razsodbi mora vse stati!« Svoje prejšnje poročilo izpopolnjujemo še v toliko, da je dr. Neuberger vzkliknil nasproti višjemu deželnemu sodnemu svetniku dr. Travnarju kot votantu, ko je napravil v četrtek neko opazko: »Gospod višji deželno-sodni svetnik je menda tretji zagovornik.«

Prvo dejanje logaške zastrupljevalne afere je končano. Ker sedanja obtoženca po pravoreku porotnikov ni sta kriva, zadeva še ni končana. Objektivno sodeča javnost še ni pomirjena in mora zato zahtevati, da izsledi justica pravega krivca, oziroma krivce. »Meč pravice mora prodreti,« prej objektivna javnost ne more biti pomirjena. Vsi procesi o znamenitih zastrupljevalkah in zastrupljevalcih kažejo, da delajo te vrste hudodelci v masah.

„Dolina krvi.“

(Glenanaar.) Roman. Napisal P. A. Sheehan. Iz angleščine prevel Franregar. Kot osmi zvezek »Leposlovne knjižnice« je »Katoliška Bukvarna« izdala ta najnovejši roman slavnega irskega pisatelja Sheehana. Pri nas je Sheehan še malo znan, dasi so njegova dela tudi v tujih slovstvih vzbudila veliko zanimanja ter doživela že mnogo prevodov. Original njegovega romana »Moj novi kaplan« se je razpečal v teku dveh let v 30.000 izvodih in je sedaj preveden celo na hrvaščino.

Toda najbolj odsevajo vse pisateljske vrline Sheehanove iz njegovega najnovejšega dela, ki je naslovljeno »Dolina krvi« (Glenanaar). Ni samo slučaj, da obsega »Glenanaar« povest skoro štirih rodov, temveč je tudi ustvaritev velikanskega načrta, ki se je porodil v misleči Sheehanovi duši: kako napisati roman, čigar glavni junak bi bil ves irski narod? Namera je težka, pa lepa; predmet ogromen, pa slikovit. »Glenanaar« ni samo zgodba otroško-poštenega Edmonda Connorsa ali povest o zvesti ljubezni Terencea Caseya, marveč v prvi vrsti umetniško občutena in umevana zgodovina Irske, nje življenja in trpljenja. Sheehan jo vidi in spremlja izza onega časa, ko so si zatirani Irci zavrtno in v temnih nočeh delali pravico s puško, ko so jih Angleži zato obešali, a s tem le še krepkeje razpihaval nevarno tlečo žrjavico sovraštva v irskih srcih; gleda jo, ko je grozoviteje kot Anglija razsajala kuga in lakota, ki je šla po deželi kot sodni dan, puščajoč za seboj le nezasute grobove; vidi jo slednjič v novem času, ko se na mračnem irskem nebu utrinjajo prvi žarki svobode in oznanjajo jasnejšo dobo; zato kliče ob koncu kot prorok svojim rojakom, ki so pobegnili z doma v tujino: domov, domov! — kjer se ozirajo po njih razpala okna starih irskih gradov, kjer duhovi irskih očetov ne morejo najti miru, dokler ne poljubijo ubegli sinovi travo na njih grobovih in ne izmolijo zanje tihe molitve, ki daje pokoj dušam . . .

Zato je »Glenanaar« povest irskega naroda, zlasti povest o neuklonljivi verski in narodni zvestobi Ircev, ki je bila edina krivda v njihovi žalostni zgodovini, a obenem tudi edina življenjska moč in odporna sila v stoletjih sirovega zatiranja. Toda dasi ima Sheehan te velike cilje svojega romana pred očmi, vendar ne prezre vsled tega malenkosti, temveč slika irsko življenje tako žvahno, resnično in naravno, kakor bi se vršilo pred bravčevimi očmi. Njegov slog je sedaj miren, sedaj strastno kipeč, sedaj ljubeče-dovtipen. Vsaka stran in ves roman je pa kakor slavospev krščanstvu, ki je oplemenitilo irske duše, jim dalo neizčrpnih sil in še sedaj blagodejno sije nanje kakor toplo solnce na posejano njivo. Irski narod je majhen po številkah, velik po trpljenju in slovensko ljudstvo mu je tako zelo podobno v obojem; morda bo bralo

v »Glenanaaru« svojo povest in je bo veselo. Cena broširanemu izvodu 4 K 20 vin., vezanemu pa 5 K 80 v. Dobi se v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

Društva.

— **Pododbor »Slov. dij. zveze« za Ljubljano in okolico vabi k veselici,** ki jo priredi v nedeljo 4. septembra 1910 v St. Vidu nad Ljubljano ob pol 4. uri popoldne v dvorani pri Cebavu, s prijaznim sodelovanjem slavnega pevskega zbora Blaž Potočnikove čitalnice. Spored: Petje. Govor. »Tri sestre.« Igra v treh dejanjih. »Rdeči nosovi.« Burka v enem dejanju. Vstopnina: Sedeži: I. prostor 1 K, II. prostor 80 v, III. prostor 60 v. Stojlišča 20 v.

— **Vič - Glince.** V nedeljo, dne 4. septembra ob 4. uri popoldne priredi J. S. Z. javen shod v župnišču na Viču, da se tudi pri nas v pretežno delavskem kraju ustanovi samostojna skupina imenovane zveze. Imamo sicer že lepo število društev, izobraževalnih, gospodarskih, ali manjka nam še strokovne delavske organizacije; zakaj mnogo je še delavcev in delavk, ki niso organizirani. Zato pa vabimo vse zavedne, krščanske delavce in delavke, posebno delavstvo iz opekarn, da se shoda gotovo udeležijo v obilnem številu in da pristopijo k viški skupini Jugoslovanske Stokovne Zveze. — Nepričakovano dobro je izpadla zadnja gledališka predstava rožnodolskih mladeničev, članov Slov. kat. izobraževalnega društva Vič - Glince. Zato se bo v nedeljo dne 4. septembra na željo občinstva ponavljala s precej predrugačenim sporedom. To je skoraj gotovo zadnja predstava, ki se bo vprizorila na starem odru; zakaj prihodnjo bomo že lahko gledali v novem društvenem domu, torej tudi na novem odru. Dolgo časa je služil stari oder svojemu namenu, marsikaj je moral prestati, zato je pa vredno, da se od njega poslovimo s tem, da vprizorimo na njem zadnjikrat lepo in poučljivo igro: »Sinovo maščevanje ali spoštuj očeta« in s čistim dobičkom predstave prispevamo za potrebni novi, lepši oder v novem društvenem domu. Zato pa v nedeljo pridite vsi, ki čutite potrebo društvenega doma v Rožno dolino na vrt restavracije »Rožna dolina«, k predstavi! Začetek točno ob šestih zvečer!

— **Javna telovadba Orla v Ribnici.** 11. t. m. priredi ribniški Orel javno telovadbo. Tukaj bodo pokazali naši krepki mladeniči, kaj znajo, kaj so se naučili v tem kratkem času. Nadejati se je povoljnega uspeha. Da bo pa telovadba še bolj izpadla ter da bo večje število Orlov imponiralo ljudem in bodlo v oči ribniškim Sokolom, so vabljeni vsi Orli in njihovi prijatelji, katerim je mogoče priti, ali pa naj posamezni odseki pošljejo vsaj zastopnike; posebno so vabljeni Orli iz Loškega potoka, Sodražice, Velikih Lašč, Dobropolj in iz cele Dolenjske posebno. Pridite kolikor mogoče v obilnem številu. Pri telovadbi in veselici bo svirala dobroznana godba Orla iz Škocijana. — Ribniški Orel.

— **V Cerkljici** bo v nedeljo 4. septembra ustanovni shod »Bogomilek«. Obeta se velika udeležba. Vabijo se vsa poštena dekleta in žene po popoldanski službi božji v »Dvorano«.

Dnevne novice.

— **Hribarjev manifest.** Ze dalj časa se nam je nekaj zdelo, a zadnji Hribarjev manifest, ki ga je izdal iz svoje letne rezidence v Cerkljah na vse svoje zveste podanike, nam je pregnal zadnji dvom. Odkar je v Peterburgu videl Stolypina in se je dal proglasiti za vrhovno glavo neoslavizma, je splaval Hribar v take višine, da ne vidi več realnega sveta. Njegov duh živi v družbi suverenov, katerim se čuti enakega. Zato je kot »zastopnik naroda« čestital Nikiti, ko si je ta postavil kraljevo krono na glavo. Nikita ga bo pač priznal kot sebi enakega in bo s tem dal dostojni odgovor srbskemu kralju Petru, ki je hotel Hribarju dati samo red svetega Save, ne vemo več katere vrste, kar je Hribar suvereno odklonil. Vladarji med sabo si ne dajejo malenkostnih kolajn, ampak se imenujejo za imejitelje polkov ali si pošljejo v dar kakega iskrega vranca. Hribar se je popolnoma zamislil v vlogo suverennega vladarja, in je izdal iz svoje rezidence v Cerkljah na svoje podanike oklice, ki popolnoma kopira v izrazih in v slogu manifeste, ki jih izdajajo vladarji. Začenja se: »Ginljivi dokazi zaupanja in ljubezni, katere sem doživel v poslednjih dneh, segli so mi globoko v srce. Do smrti ne pozabim zvestobe Vaše, ki se je tako sijajno manifestovala v dobi, v kateri so me od strani, odkoder bi tega nikdar pričakoval ne bil, tako kruto za-

lili . . . Vem, da morem računati na Vašo zvestobo . . . Prosim in rotim Vas, da ohranite ono slovo, ki se je glede moje osebe tako čudežno pokazala v poslednjih dneh . . . V Cerkljah, dne 1. septembra 1910.« Ni dvoma, da se v Hribarjevem duhu vrši izreden proces. Njegove misli se sučejo v sferah, ki nimajo več temelja na zemlji. Ta proces napreduje in da je prišel že daleč, nam dokazuje Njegov najnovejši manifest, v katerem živi očitno v mislih, da je suveren. Če pomislimo na govore, ki so se čuli na novoslovanskih shodih, na brezkončno proslavljanje Hribarja, potem se pač ne čudimo. Kaj je proti njemu Nikita I. ali Peter I. ali celo Ferdinand, car bolgarski, ki ni niti slovanske krvi? Res velika je krivda zgodovine, ki je onim položila krono na glavo, krono, ki bi mnogo bolj krasila glavo Hribarjevo! Hribar ima gotovo pravico, da protestira proti tej krivici. Njegovi podložniki poslušajo Njegov glas v neomajni zvestobi, na katero ne apelira zastoj.

— **Iz tabora okužene stranke.** Po razpustitvi občinskega sveta se je dogodilo še nekaj zanimivih stvari, katere moramo rešiti pozabljenosti. Usoda v liberalni stranki je, da ima vedno jako veliko opravka z vsakim starostom sokolske zveze. Z dr. Ravnikarjem so hitro opravili — vrgli so ga iz stranke, dr. Oražen se je pa obdal z nekim papirnatim orožjem in bi rad nastopal kot diktator. »Slov. Narod«, ki nam denunciacije očita, je te dni dr. Oražnov postopanje pri volitvi župana tako - le sam karakteriziral: »Stranka je hotela slovesno in mogočno manifestacijo v občinskem svetu, a ničesar takega, kar bi bilo moglo to manifestacijo kompromitirati, kar bi izgledalo kakor provokacija in kar bi se dalo zlorabljati. To priča tudi sklep občinskega sveta, s katerim je bila dr. Oražnu određena beseda pri točki o županski volitvi.« — Seveda je »Narod« pozabil povedati, da dr. Oražnov poznejši predlog s Hribarjevo ulico v isti seji ni bil nič drugega kot demonstracija in da so se občinski svetniki, ki sedaj hočejo dr. Oražnu očitati, da je »hotel manifestacijo« kompromitirati, vsi vsedli na dr. Oražnove limanice. Dr. Oražen je te dni liberalno stranko sploh zelo razburil. Pisal je dr. Tavčarju pismo, v katerem ga nagovarja kot sokolski pobratim s ti (dr. Oražen rabi v pismu zafrkljivo m a l i t i) in mu v sokolski ljubezni piše v ozirom na v »Narodu« priobčeno izjavo, da je klub občinskih svetovalec sklenil zaupnico dr. Tavčarju in dr. Trillerju: »Pri svoji časti moraš vedeti, da je bil sklep v ponedeljkovi klubovi seji v s drugačen in da tedaj nikakor ne gre s takimi zvijačami položaj še bolj komplicirati. Pri tem se lahko sklicujem na župana Hribarja, kateri je meni samemu in še nekemu drugemu gospodu potrdil, da izjava v »Slov. Narodu« res ni bila taka, kakor je jo sklenil klub. Pozivljvam te tedaj nujno, da ne obelodaniš današnjega sklepa o tej zadevi, drugače primoran sem odkloniti vsako odgovornost za posledice, katerih najmanjša bo, da se obelodani razprava ponedeljkove klubove seje, v kateri se je razpravljalo o županovi zopetni izvolitvi.« Po domače se pravi to očitati res črno na belem falzifikacijo, laži! Dr. Oražen, ki je črno na belem dal besedo, da bo izvajal posledice, je to možko obljubo sokolsko pojedel in s tem so menda računali tudi pri »Narodu«, ker so izjave priobčili take, kakor jih dr. Oražen ni želel. Dr. Oražen je svoje pismo javnosti izročil, dr. Tavčarja je s tem kompromitiral v javnosti, dr. Tavčar pa še ni na to reagiral, sedeti bo moral z dr. Oražnom pri eni mizi, pač pa je reagiral v »Narodu« dr. Triller, ki je povedal, da je čaša potrpljenja in samozatajevanja polna do zadnje kapljice, »kdor ima moč naj napravi v tem hipu red, sicer bo prepozno«, »tendencia je prepozorna«, »bivšemu županu Hribarju so pošiljali v sladkor patentovane neomajane udanosti povite strupene pilule in ker le-te niso baje dovolj učinkovale«. . . »Ni bilo izvestni gospodi za to, kar so imenovali čast Ljubljane in slovenskega naroda« (!!). »Mi se bomo zoper tako frivolno izražljanje nad vse resnega momenta borili do noč.« In d v e h z e l e z n e b i m e l v tem boju nihče v ognju! (Čuješ Hribar!) »Golega in nagega bomo pokazali vsakogar (Hm — morda Hribar in Oražen naga!).« **Napredna stranka je okužena.** Mladi so na te ljubeznjivosti takoj reagirali, češ, »da je dr. Triller z zvijačo ob nenavzočnosti več merodajnih občinskih svetnikov izsilil izjavo«, »dr. Triller bo prišel boj na nož samo zato, ker se njegovi osebni častihlepnosti ne ustreže in ker se dr. Trillerju ne more priznati, da ni njegova politika

osebna in na škodo stranke. (Lep poklon deželnemu poslancu Ljubljane!) »Dr. Triller je prišel iz Goriške in sedel takoj k polni mizi.« — Ivan Hribar je na vse to iz Cerkelj reagiral. Poslal je v »Narod« oklic, ki je bil tako stiliziran, da je bil zaplenjen, mladi so pa danes izpustili konfiskovana mesta in še ostali olic priobčili. Nas zanima v Hribarjevem oklicu samo stavek, ki krepko potrjuje naše trditve, da se gotovim ljudem ne gre za stvar, ampak za osebe. On pravi: »Prosim in rotim Vas, da v interesu mesta in v interesu narodne stvari ohranite ono slogo, ki se je glede moje osebe tako čudežno pojavljala v poslednjih dneh.« Nam je vse eno, če v javnosti ostane vse očitanje o falzifikacijah, o lažeh, če stranka tudi ohrani častni pridevek, da je okužena — »Moja Oseba« naj stoji sredi tega na čelu okužene stranke, in to je tako lepa slika, da jo liberalni stranki od srca privoščimo. **Priznanje o okuženosti in pa priznanje, da izvestni gospodi v sedanjih trenutkih ni bilo nič za to, kar so imenovali čast slovenskega naroda,** je veledragoceno. Opominjevanje k »slogi« se nam pa ne zdi prav iskreno. Zdaj se pač gre za to, katera struja bo močnejša in tista bo potem pod geslom sloge prisilila slabše strujo, da mora potegniti ž njo. Gre se za to, kdo bo gospod in kdo bo kavalirski sluga v stranki. To balanciranje stranke med eno in drugo strujo opazujemo že več let in vedno je le ozir na kako osebnost uklonil opravičeno ogorčenje, da so vsaj na zunaj pokazali slogo. V Hribarjevem slučaju pa se je pokazalo, da utegne ta taktika postati za stranko pogubonosna in zato je opravičeno dejal dr. Triller: »Neizogibna bo krvava operacija na življenje in smrt gotovo boljše kot neozdravljivo hiranje.« Na liberalni stranki je sedaj, ako bo imela dovolj poguma, da prestane tako operacijo, kakor jo je dr. Triller spoznal za neobhodno potrebno, ali pa bo podobna bolniku, ki pride k operaterju in zbeži, ko nož zagleda. V poslednjem slučaju bo okuženje seve napredovalo tako, da bo inficiran ves organizem. Danes je že gotovo, da se je stranka operacije ustrašila. Mladini so zmagali. Hribarjev poziv k slogi je poziv starinom, da se morajo mladim popolnoma udati. Hribar je zapustil dr. Trillerja in dr. Tavčarja, ki sta se v najbolj vročih dneh najbolj potila zanj, in je potegnil tehniko na stran mladinov, ki zdaj triumfirajo nad starimi.

† **Liberalci so tako — hoteli!** Mariborska »Straža« piše o terorizmu mladinov v liberalni stranki in prav pravilno piše: »Ti so začrtali pot sedanji politiki, ki bi naj peljala do »pomlajenja« narodno-napredne stranke.« »Kakor feniks iz ognja«, tako pomlajena in ojačena naj bi izšla iz sedanjega boja liberalna stranka. Kričanje o narodnosti, o sovražni vladi, in kar je še enakih besedi, je torej iz vrst liberalcev zgolj humbug. Kar se je zgodilo, to so hoteli imeti; vse, kar imenujejo krivično in nasilno, jim je prav ljubo kot sredstvo do cilja. Liberalna stranka pusti sebe in slovensko metropolo sedaj tepsti od nemške vlade, samo da lahko kriči. S strankarskega stališča taktika ni najslabše zamišljena, ampak tega ne dopustimo, da bi se liberalci v tem boju izigravali kot kaki narodni mučeniki. Take hinavščine in takega komedijanstva ne bomo trpeli.

† **Liberalni škodljivci.** Dan za dnem moramo povdarjati, kako je brezmiseln in nedosledna liberalna politika nam vedno škodovala. Sedaj o priliki Hribarjeve afere se je zopet dogodil slučaj, ki kaže liberalne kozolceprestavljajce v vsej nesposobnosti. »Slov. Narod« od dne 22. t. m. je imel, kakor smo že poročali, naslednje mastno tiskano poročilo: »Narodno-napredna stranka stoji brezpogojno na strani svojega načelnika in dosedanjega župana Hribarja. Kakor vsa ta dolga leta, kar je bil župan, tako uživa tudi sedaj popolno zaupanje cele stranke in stranka mu bo to zaupanje tudi ohranila, in v dokaz tega položila v Hribarjeve roke odločitev, kaj naj se zgodi, ali naj se občinski svet upre in naj Hribarja zopet voli za župana, ali naj tega ne stori!« »Sl. Narod« od 31. avgusta pa piše: »Veselite se, da je Hribar volitev sprejel, je bilo splošno. S tem sklepom občinskih svetovalcev, da naj Hribar izvolitev sprejme, je avtonomni zastop pokazal, da se ne boji nobenih konsekvenc.« — S politiko takih nasprotstev se samo smešimo pred vsem svetom in si škodujemo na našem ugledu. Trpi pa pod tako nerodno taktiko ne samo liberalna stranka, ampak tudi mi. Vlada izrablja take politične budalosti kaj rada tudi proti nam, ter nam potem očita nezrelost in neresnost.

† **Delo intrigantov.** To, kar si naši liberalci že sami več ne upajo doma trditi, to zanašajo še vedno v druge liste. Bližnji slovanski listi se jim že več ne nasadejo, zato sedaj poiščejo kak poljski list, da ondi odlože svoje nečednosti. Posredovalca pri tem je iskati v bližini gotovega gospoda na Dunaju, ki mu »složni nastop slovanskih strank v parlamentu« tako pri srcu leži, da bi ga po naročilu vlade rad razbil. Zato spravlja v svet politične potvorbe in ker ni ravno duhovit, že cel mesec gode eno in isto, »da je hotela vlada z nepotrditvijo Ivana Hribarja pridobiti dr. Šusteršiča, da odneha od obstrukcije.« »da bi rad dr. Šusteršič našel izhod« itd. Na to mu je dni sedla tudi poljska »Gazeta Narodova«. Najodločnejše odklanjamo take insinucije od strani slovenskih liberalcev, ki so bili pripravljeni prodati vso slovensko stvar v parlamentu, le ako bi bil Hribar potrjen, in ki še sedaj, ko je odločen nastop naših poslancev preprečil laško fakulteto, intrigujejo, češ, »da se dr. Šusteršičeva taktika ni obnesla«. Od ljudi, ki so pisali za Masaryka, katerega namen je bil odvrgiti češko delegacijo od Slovencev, in ki včeraj tožijo, da se »Neue Freie Presse« trudi, da bi med Čehe in Slovence zasejala razdor in razdvojila slovensko in češko delegacijo ter da bi rada en del češke delegacije potegnila v vladni tabor, se je res težko prepirati o politični poštenosti, kajti za to, kar »N. Fr. Presse«, je delal »Slovenski Narod« pred nepotrditvijo z vsem Plojevim parom! Mi stojimo na bojišču za slovenske pravice neomajani, taki kot smo bili, — slovenski liberalci pa svoja stališča menjavajo vsak dan ter je njihovo delo le nizko intrigiranje in sumničanje. Tako »delo« pa nas ne more doseči in bo udarilo po zobeh le intrigante!

† **»Zadružna zveza« v Ljubljani** opozarja s tem na drugi avstrijski kmetijsko-zadružni shod in na konferenco revizorjev, ki se bode vršila na Dunaju od 13. do 17. septembra t. l., kakor je to razvidno na drugem mestu, vse svoje častite članice s pozivom, da odpošljejo k temu velevažnemu zborovanju po močnostih svoje zastopnike in odposlance in zlasti one, ki se z vodstvom zadružnih poslov pečajo. V prihodnji številki našega lista bode objavljen obširni dnevni red tega zadružnega zborovanja, ki se ga bodo udeležili zastopniki vseh zadružnih zvez vseh avstrijskih narodnosti in veroizpovedanj brez razlike v velikem številu, kakor so se tudi pred nekaterimi leti udeležili prvega takega zborovanja, ki se je vršilo na Dunaju. V posebnem oklicu bomo objavili tudi časovno razdelitev za to kmetijsko-zadružno zborovanje in po potrebi naznanili še druge podrobnosti. Že danes pa pozivljamo vse p. n. zadruge, da nam svoje odposlance oziroma udeležence nemudoma naznanijo, da jih prijavimo prirediteljem shoda in oskrbimo drugo potrebno. Naznanijo se nam naj vse morebitne želje, na katere bomo radi volje dajali potrebna pojasnila.

† **Iz Horjula.** Slov. kat. izobraž. društvo v Horjulu priredi skupno s telovadnim odsekom Orel dne 11. septembra t. l. veselico z igro ter javno telovadbo. Ker je zlasti javna telovadba za našo okolico neprecenljive važnosti, da se z njo povzdigne smisel za našo telovadno organizacijo, zato prosimo tem potom velike udeležbe zlasti od strani bližnjih bratskih odsekov. Bratje Orli! Prihitite v polnem številu na našo prireditev, da tako pokažemo, kaj se dá doseči z vztrajnim delom v kratkem času ter da na ta način vzbudimo še večje zanimanje za orlovsko organizacijo. Prireditve se vrši v naslednjem redu: Ob 2. uri sprejem gostov, nato igra »Pri gospodi« s petjem, srečolov, javna telovadba in slednjič prosta zabava. Pri prireditvi sodeluje slavna društvena godba iz Domžal.

† **Prihodnja seja Z. T. O. Orla** se vrši v torek, to je 6. septembra t. l., ob 6. uri zvečer. Bratski odseki se pozivljajo, da pošljejo vse dopise, ki potrebujejo nujne rešitve, do torka zjutraj.

† **Za generalnega vikarja krške škofije** je imenovan č. g. stolni prošt dr. Anton Müller.

† **Konferenca revizorjev zadružnih zvez** se bo vršila ob priliki drugega avstrijskega kmetijsko-zadružnega shoda na Dunaju in sicer v torek dne 13. septembra t. l. ob 10. uri predpoldne v sejni dvorani nižje-avstrijske c. kr. kmetijske družbe. Začetek je ob 10. uri predpoldne v sejni dvorani nižje-avstrijske c. kr. kmetijske družbe. Začetek je ob 10. uri predpoldne; konferenca se bode po dogovoru popoldne nadaljevala in je z ozirom na to, da so vabljeni k istej revizorji zadružnih zvez vseh avstrijskih narodnosti, želeli, da se častno udeležimo iste tudi mi Slo-

venci, ki smo med prvimi delavci na kmetijsko-zadružnem polju.

† **Drugi avstrijski kmetijski zadružni shod**, ki ga je sklicala Splošna Zveza kmetijskih zadrug avstrijskih na Dunaju se bode vršil dne 14. in 15. septembra t. l. v zborovalni dvorani nižjeavstrijskega deželnega zbora. Spored tega zborovanja je silno raznovrsten in zanimiv in ga bomo priobčili v prihodnji številki. Prvi tak avstrijski kmetijski zadružni shod se je vršil tudi na Dunaju pred nekaterimi leti in je obrodil, kakor kažejo vspehi obilo dobrega sadu. Bog daj, da bode tako tudi glede tega drugega zadružnega shoda!

† **Prvo mednarodno avstrijsko lovsko razstavo na Dunaju** posetiti in si zanimivosti iste ogledati imajo sedaj najlepšo priliko zastopniki, oziroma odposlanci naših zadrug, ki se bodo udeležili v dneh od 13. do 17. septembra 1910 drugega avstrijskega kmetijsko-zadružnega shoda na Dunaju, kakor je to priobčeno na drugem mestu. Posebej še opozarjamo, da se vrši prvi pozdrav udeležencev navedenega zadružnega shoda v torek, dne 13. septembra t. l., ob 8. uri zvečer v nižjeavstrijski vzorni kleti, ki ma svoj oddelek v tej razstavi v c. kr. Pratu, kamor so vsi do tega večera že na Dunaj došli udeleženci zadružnega shoda povabljeni, ne da bi se za to izdajala posebna povabila in na kar s tem opozarjamo. Zadrugetarji, ki ste obenem lovci, ne zamudite te ugodne prilike ter pohitite na Dunaj, kar je tembolj potrebno, da bode udeležba izmed vrst našega slovenskega kmetijskega zadružništva tembolj častna in da pokažemo i mi svoje zanimanje za take koristne prireditve.

† **Učiteljske izpremembe na srednjih šolah.** V Ljubljani se izvrše te-le izpremembe: gimn. učitelj v Kranju Josip Suša pride na II. gimnazijo, profesor dr. Fran Ilešič z učiteljskega na II. gimnazijo, provizorični učitelj na učiteljsku v Gorici Fran Verbič za pravega učitelja na I. gimnazijo, suplent na državni realki v Plzni dr. Valentin Echer za proviz. učitelja na realko in suplent v Gorici Artur Sreuda za prov. učitelja na nemško gimnazijo. V Novo Mesto prideta: prov. gimn. učitelj v Kočevju Ivan Polovič za pravega gimn. učitelja in suplent v Ljubljani Rudolf Juznič za pravega gimn. učitelja. V Kranj je prestavljen suplent v Gorici Karl Capuder kot prov. gimn. učitelj. V Idrijo prideta na realko: suplent v III. dun. okraju Jurij Kuželicki za učitelja in suplent na nemški državni realki v Lipniku dr. Fr. Novak za prov. učitelja. Dalje so imenovani: prov. gimn. učitelj v Kočevju Anton Kreuland za pravega učitelja istotam, suplent na realki v Solnogradu Oskar Lechleitner za prov. učitelja na realki v Pulju, suplent v Dubrovniku Vinko Lipelovič za prov. učitelja istotam in gimn. suplent Josip Peschek za prov. učitelja na drž. gimn. v Gorici. Dr. Frančišek Sturm pride z realke v V. dunajskem okraju na ljubljansko realko.

† **Pokret** z dne 2. t. m. prinaša uvoden članek pod naslovom: »Napredak Slovenaca«. Hvali Slovence, kako žilavo in vstrajno streme kvišku na vseh poljih kot izvrstni učenci Čehov — tako izvrstno, da jim smejo Čehi tu-intam tudi prepustiti vodstvo slovenske politike v avstrijski državni polovici. Potem pa prihaja člankar na zadnjo ljubljansko krizo in označuje Hribarja kot moža, ki je pravzaprav privedel Slovence do tiste moči in ugleda, ki ga danes imajo, zato tudi da je nanj padla trda roka vlade, ki hoče Slovence nazaj potlačiti. Potem navaja znani članek »Neue Freie Presse«, kako so Slovenci začeli dvigati glavo, kako da hočejo že komandirati nad 30 milijonov drugih državljanzov, dasi jih je samih komaj en milijon in še to raztresenih, kako ustavljajo parlamentarno delo, kako so na Kranjskem povsod iztisnili nemški jezik, kako se vodijo slovenski zapisniki v deželnem zboru in odboru itd. Vse to spravlja člankar — z »N. Fr. Pr.« vred — v neposredno zvezo z osebo Hribarja in sedanjo krizo v Ljubljani. Veseli nas, da Hrvatje priznavajo naš napredek na gospodarskem narodnem in političnem polju, samo resnici in jasnosti na ljubo naj se pri tem ostane na stvarnem potu. Slovenske zapisnike v dež. zboru, slovensko uradovanje, samoslovenske ulične napise v Ljubljani in najširšo gospodarsko orgnaizacijo ter sploh ves prepored Slovencev je izvedla S. L. S. — ne Ivan Hribar in njegova stranka. Koliko zaslug na odločnem in odličnem stališču Slovencev v državnem zboru pa ima ravno Ivan Hribar — o tem bi vedel povedati načelnik S. J. S. hofrat Ploj in pa dalmatinski kvartet z gosp. Trešićem po vrhu... Ako hočejo Hrvatje od našega razvoja in napredka res imeti korist in zagotovilo svoje

srečnejše bodočnosti, in ako si hoče našo delo vzeti za zgled, kakor to »Pokret« povdarja, potem je potrebno, da so o naših razmerah natančno poučen. in pijejo in natakajo v tem oziru popolnoma čisto vino — brez strankarskih primesi. Toliko, da se položaj ne kali!

— **Naši jeruzalemski romarji** so nam poslali iz Trsta razglednico, na kateri pišejo: Do Trsta vse gladko. Zelenišna uprava jako postrežljiva. Morje zelo ugodno, mirno. Tukaj nas je pričakovalo mnogo tržaških Slovencev in Slovenk. Pristrčno poslavljanje. Vse veselo razpoloženo. Pred odhodom na krov pozdravila članica slov. Marijine družbe, gđc. Kete s krasno poslovilno pesmijo. Prišlo nas je pozdravit mnogo slov. in deloma tudi italijanske duhovščine, njej na čelu kanonik dr. Pederzoli. Med prepevanjem slovenskih pesmi se pričlenjamo poslavljanje od celine. Pričela se je sveta maša. Zdrava domovina za tri tedne!

— **»Napredno« šmartno pri Litiji.** Lansko leto začetkom septembra pokazali so naši naprednjaki o priliki mladeniškega sestanka prelepo omiko in oliko z živžiganjem in žuganjem, mazanjem hiš itd. Letos so šli za korak dalje v naprednosti ter **napadli dne 28. avgusta župnišče s kamenjem**, pobili par šip ter ranili zidovje. To je sad naprednega hujskanja in napredne vzgoje. K letu osorej bodo v napredkumorebiti že tako daleč, da pobijejo neljubee osebe. Tujim gostom, ki se bodo udeležili sokolske prireditve 8. t. m. priporočamo naj si ob tej priliki ogledajo znake šmartinsko-litijskega napredka, namreč v Litiji na župnišču ter na stari šoli v Šmartnem v obliki pomazanih sten, v šmartenskem župnišču pa v obliki pobitih šip. Videli bodo tuji gostje, koliko bodo morali še likati naše naprednjake, da jim bodo sovredni tovariši.

— **Na naslov c. kr. deželnega šolskega sveta v Ljubljani — iz Litije.** Znana in razposlana je naredba c. kr. dež. šol. sveta glede udeleževanja šolarjev pri telovadnih društvi in znan je tudi § 78 (V), dokončnega šolsk. reda. Ali je znano istemu c. kr. deželnemu šolskemu svetu, da se v Litiji in v Šmartnem vse to nič ne upošteva ter da v obeh krajih naraščaj še vedno obiskuje telovadnico Sokolov ter da namerava isti ljudsko-šolski naraščaj nastopiti pri javni telovadbi in ljudski veselici dne 8. septembra tudi vkroju. Ali je istemu znano, da se to kršenje zakonov vrši pred očmi in s potrditvijo c. kr. okrajnega glavarja kot predsednika c. kr. okr. šolskega sveta ter pod patronanco šmartinskega ter litijskega nadučitelja, ki je obenem član c. kr. okr. šol. sveta?

— **O. Franc Hübner S. J. †.** Minoli torek je umrl v Kalksburgu pri Dunaju bivši profesor celovške bogoslovnice, jezuit o. Franc Hübner po kratki bolezni in previden s svetimi zakramenti za umirajoče. Rojen je bil v Inomestu leta 1835. Službo profesorja je opravljal skoro celih 40 let, v Celovcu 20 let. Bil je izredno učen, doma posebno v orientalistiki Pri svojih bivših učencih je splošno užival ljubezen. N. v m. p.!

— **Letalni stroj nad Vrbskim jezerom.** Dne 28. m. m. so opazovali ljudje proti sedmi uri zvečer visoko nad Vrbskim jezerom letalni stroj, ki je napravil par lepih ovinkov in potem odjadril proti vzhodu. Slutijo, da je bil Sablatnikov letalni stroj, kar pa ni verjetno, ker je bil Sablatnik v nedeljo v Spitalu ob Dravi.

— **Slovenski umetnik povabljen v Ameriko.** Iz Rožeka na Koroškem pišejo: Naš dični domačin, akademični slikar Peter Markovič, ki je ravnokar dovršil slikanje župne cerkve v Sv. Križu pri Slatini, je dobil jako častno ponudbo iz Indianopolisa v Severni Ameriki, ter lepo ponudbo, da naj pride delat za tri leta v slovenskih cerkvah Severne Amerike. Ali bo to ponudbo sprejel, se naš umetnik še ni odločil.

— **Župni urad v Vipavi** naznanja, da na Mali Šmaren, dne 8. septembra t. l. v Vipavi ne bo običajnega romarskega shoda. — Župni urad Vipava, dne 1. septembra 1910.

— **Vlak je povozil včeraj zjutraj** ob 8. uri desetletnega dečka Franc Tekavca na železniškem prehodu pri Jeretinu v Litiji. Vlak sta se križala, deček se je hotel enemu umkaniti, pa je padel pod družega, ki ga je popolnoma raztrgal. Grozna posledica otroške lahkomišelnosti, ker ni mogel počakati, da bi vlak odšel.

— **Lov na divje kozle v Kamniških planinah.** Ker se je pred kratkim v dnevnikih objavilo svarilo, da naj turisti od 4. do 7. septembra vsled lova na divje kozle opuste izlete v Kamniško planine, naznanja Slovensko Planinsko društvo, da se lahko vrše izleti do Bistriške koče, Schmidingerjeve koče na Veliki Planini in z Velike Planine

po Doļu v Bistrico neovirano in brez nevarnosti.

— **Slovenski posojilničarji, pozor!** Celovski »Mir« priobčuje: Brez dvoma bodo hoteli brezvestni nemčurski hujšakči poslužiti se Kayser-Weissove afe-re, da bi oškodovali trdne in cvetoče slovenske posojilnice in bodo po svoji navadi skušali spraviti slovenske posojilnice v zvezo z nemško »Centralno blagajno«. Poučite ljudstvo, da Sloven-ce nemški polom ničesar ne briga, da slovenske posojilnice, ki so že povečini pri »Zadružni Zvezi« Ljubljani, deloma pa še pri Celju, nimajo nobene zveze s »Centralno blagajno« in naj se ne dajo morda po kakem zloblem lažnjivcu preslepiti. Ljudi, ki bi trosili morda res kake laži, naj se takoj naznani oblasti! Kar so skušali nemški krščanski socialci, naj sami pojedjo, Slovenci zaradi njih ne smejo trpeti škode! — In na drugem mestu pravi »Mir«: Razume se, da naša slovenska stranka z zadevo ni v najmanjšem stiku. Pokazalo se je tudi to pot, kakor še vedno, da je bilo naše stališče pravo, ki smo ga zagovarjali: »Koroški Slovenci in naše organizacije ne spadajo drugam, nego v slovensko središče v Ljubljano«. Polom med nemškimi krščanskimi socialci nas torej prav nič ne briga.

Ij **Duhovne vaje** za gg. duhovnike pri oo. jezuitih (Ljubljana, Elizabetna cesta 9), bodo tudi še meseca septembra in oktobra vsak teden razen prihodnjega zaradi praznika Marijinega rojstva. Začetek vselej v ponedeljek (t. j. 12., 19., 26., septembra in 3., 10., 17., in 24. oktobra) zvečer ob šesti uri.

— **Strankarstvo pri požarni brambli.** Liberalizem je na Trati v Poljanski dolini tako pogorel, da letos pri občinskih volitvah liberalci niti kandidatov niso postavili. Vkljub temu pa liberalna trgovca Jelovčan in Paleček ne moreta mirovati, in ker drugod nimata prilike, kažeta pri požarni brambli svoje strankarstvo. Kakor bi doma ne bilo sposobnih igralcev, mislita klicati k veselici požarne brambe Sokole iz Žirov. Če se to v resnici zgodi, je društvo požarna bramba po krivdi zgoraj imenovanih trgovcev zapustilo svoje ne-strankarsko stališče ter se postavilo v službo propadle liberalne stranke. Vsled tega pa je tudi izgubilo pravico do podpore od strani občine in dežele ter sploh pristašev S. L. S., kajti liberalizma tudi pod firmo požarne brambe ne bomo podpirali. To postopanje liberalnih trgovcev v Gorenji vasi, Jelovčana in Palečka, pa tudi kaže, kako neljubo jima je in kako težko vidita, če prihajajo v njihove prodajalne pristaši S. L. S. Naj bodeta prepričana, da naši pristaši niso prav nič navezani na trgovini Jelovčan in Paleček ter da bosta prav lahko začela trgovino z žirovskimi Sokoli, ako jima tako bolje kaže.

— **Slaba krompirjeva letina.** Iz vseh kronovin, zlasti še iz Nižje Avstrijske, se poroča, da se je bati slabe krompirjeve letine. Vedno deževje od aprila nadalje je vzrok, da je nastala tudi pri krompirju peronospora podobna listna bolezen, ki povzroča, da krompirju pred časom oveni listje, vsled česar tudi zginejo gomoljke. Veliko škode povzročajo krompirju letos tudi ogrci, ki so se pojavili v izredni množini in ki dostikrat snedo gomoljke do zadnjega drobca. V mnogih krajih morajo vsled vedno večje gnilobe krompirja in radi ogrcev že sedaj izkopavati krompir, da sploh kaj še dobe. Bridko se maščuje marsikje, da se proti rjavemu hrošču ni storilo zadosti. Škoda znaša vsled tega več milijonov kron. Kakor pa je zakon radi uničevanja gosencit itd. samo na papirju, tako je tudi z uničevanjem rujavega hrošča. Šolski otroci bi v tem oziru lahko veliko storili. Spodbuditi bi se jih moralo z malimi nagradami. Pa tozadevno se je premalo storilo ali pa nič in posledica vse nemarnosti je milijonska škoda. Slaba krompirjeva letina pa bo tudi slabo vplivala na prešičere, ker kmetje večinoma rede prešiče s krompirjem. To se že kaže pri cenah prešičev. Te cene pa bodo še narastle, ker bo vsak kmet vsled pomanjkanja krme redil manj prešičev.

— **Zoologi v Zagrebu.** Udeleženci mednarodnega zoološkega kongresa, ki se je minuli mesec vršil v Gradcu, so obiskali zaporedoma vsa naša južna mesta ter prispeli 1. t. m. v Zagreb, kjer so jih oficijelno sprejeli in pogostili. Poskusili so tudi volovsko pečenko na razstavi, plesali kolo ter se sploh izredno dobro počutili med našimi tempermetnimi hrvaškimi brati.

— **K odstopu sarajevskega župana** Essad Eff. Kulovića poročajo listi, da je slednjemu od deželnega šefa generala Varešanina došlo pismo, s katerim odstop jemlje na znanje, obenem pa odstopivšemu županu v svojem in v imenu c. in kr. skupnega ministrstva izreka laskavo zahvalo in priznanje za

njegovo vzorno in plodonosno delovanje na vseh poljih občinske uprave.

— **Pet voljakov pobegnilo od 17. pešpolka.** Oblasti zasledujejo naslednje dezertarje 17. pešpolka: Anton Dolenc, doma iz Zminca; Janez Jemec iz Poljan v litjskem okraju; Jožef Perčič iz Paradišča v ljubljanski okolici; Franc Oven iz Prapreč v litjskem okr.; Anton Rajar iz novomeške okolice.

— **Album slik k »Lepi naši domovini«** namerava izdati urednik »Škole« g. Stj. Širola v Zagrebu. Album bo poraben tudi pri zemljepisnem poduku v šoli.

— **Knjižnice v vojaških bolnišnicah in garnizijskih zaporih.** Na vse vojaške korporacije in posamezne častnike je izdan poziv, da zbirajo primerne knjige za knjižnice v vojaških bolnišnicah in garnizijskih zaporih, češ, da bolniki oziroma kaznjenci silno radi bero, a je vedno premalo knjig na razpolago. Mi smo tega mnenja, da bi vojna oblast tu ne smela čakati samo na prostovoljne darove in zbirke knjig, marveč bi smela tudi sama nekaj žrtvovati zato. Hrani naj se pri smodniku, kaj več pa naj se stori za vzgojo in izobrazbo moštva.

— **Nesreča na Ratitovcu.** Marija Čemažar iz Zeleznikov je v družbi več oseb dne 25. avgusta nabirala na Ratitovcu planinke. Pri tem se ji je pa izpodrsnilo, padla je s skale 20—30 m globoko in se je takoj ubila. Ponesrečenko so prenesli takoj v Zeleznike, kjer so jo 27. avgusta pokopali. Rajnica je bila stara 21 let. — Ratitovec spada med tiste planine, na katere pride lahko vsak, če tudi ni turist. Lepa, zložna pot, dobro zaznamovana, vodi iz Bohinjske Bistrice; na krasni Ratitovec se še lažje pride iz Selške doline, kjer se odcepi pot v Češnjici čez Prtovč na Ratitovec. Na navadnih potih, ki vodijo na ratitovske čeri, ni nobene nevarnosti, nevarnosti so le tam, če kdo išče nova pota v čereh, ki že gamzu delajo preglavice.

— **Pet najstarejših poročnikov avstrijske vojske.** Zadnja številka »Militärverordnungsblatta« je prinesla med ostalimi odlikovanci tudi imena petih avstrijskih poročnikov, ki so skupaj stari 439 let. Ti so: 92-letni Mihael Puhalo iz Brloga, 92-letni Sigismund Kemeny, 87-letni Štefan Vojnovič, 85-letni Ivan Smerczansky in 83-letni Josip Mosch. Vsi so začeli služiti vojske kot prostaki. Odlikovali so se v bojih, a pri reorganizaciji vojske so bili vpokojeni radi premajhnega teoretičnega znanja. Sedaj so bili imenovani za nadporočnike.

— **Kava se je podražila** v zadnjih dveh mesecih za 10 do 15 odstotkov.

— **Za spomenik hrvaškemu pisatelju** Josipu Kozarcu je nabral odbor v Vinkovcih že 7480 K.

— **Mesarji v Gorici** so včeraj povišali ceno mesu.

— **Ponesrečeni tat.** V Renčah je zvrtil v mlino ponoči neki neznan tat v leseno blagajno več lukenj, ali blagajna je bila prazna. Varujte se tatov!

Zagrebska galerija županov se pomnoži z dr. Amrušem. Portret naslika Vlaho Bukovac, ki je v to svrhu že došel v Zagreb.

š **Sovraštvo do Slovencev.** V bližini Gleichenberga je bila v nedeljo, dne 28. avgusta v neki gostilni veselica. Ko se je kočijaž Janez Predikaka, doma iz Št. Petra pri Mariboru, vračal v temi domov, so ga nemški fantalini s kamenjem napadli. Dva kilograma težak kamen, ki ga je Predikaka dobil v glavo, ga je ubil. Surovine so nesrečnega potem pustile ležati v luži krvi. Kje so divjaki?

Štávka volivcev v Dalmaciji.

V sredi avgusta so bile razpisane v občini Pučišče nadomestne volitve v občinski svet. Volitev pa se ni udeležil niti eden volivec. Z ozirom na ta dogodek priobčujejo hrvaški listi sledečo povest, ki jo na kratko posnemamo. Leta 19... je splitsko okrajno glavarstvo sporočilo občinskemu svetu X., da bo cesarski namestnik Y. obiskal občino. Obenem se je namignilo županu, naj se namestnika slovesno sprejme ter se mu predloži ob tej priliki pismo želje občanov. Določenega dne je prišel namestnik s svojim spremstvom na mejo občine, a se ni malo začudil, ko ga ni nihče pričakoval. Niti enega občinskega svetnika ni bilo, da bi ga sprejel. Družba je čakala nekoliko časa, da bi prišel kdo in jih oficijelno pozdravil, toda nikogar ni bilo. Ko so se bližali občini, so naenkrat začeli zvoniti zvonovi župne cerkve. »Aha,« je rekel namestnik. »Ljudje so se zakasnili in mi smo prišli prezgodaj na mejo.« Gledali so z daljnogledi proti občini. Na cesti ni bilo videti nikogar. Nič zastav! Tudi s topiči se ni streljalo. Na-

mestnik je bil vedno bolj radoveden, zakaj se ga ni slovesno sprejelo. Ko je prišel v občino, je obiskal cerkev. Tu ga je sprejel župnik s cerkvenimi ključarji in cerkvenikom, in sicer strogo oficijozno. Na namestnikova vprašanja ni dal župnik nobenega odgovora. Ko je namestnik zapustil cerkev, je ostal župnik v cerkvi. Zvonovi so zvonili še vedno. Namestnik je odšel nato v občinsko hišo. Občinski sluga ga je peljal v posvetovalnico, kjer so bili zbrani vsi svetniki. Ko je vstopil, je začel govoriti župan oficiozni pozdravni govor, na katerega je namestnik zelo prijazno odgovoril. Na vsa vprašanja pa je župan odgovarjal samo z »da« in »ne«. Naenkrat pa je namestnik vprašal, kakšne so želje lepe občine. Župan: »Ekscelenca! Srčno se zahvaljujemo za vašo očetovsko skrb in v imenu občinskega sveta imam Vaši ekscelenci sporočiti samo eno željo.« Namestnik: »Prosim.« Župan: »Naša edina želja je, da bi imeli ekscelenca najlepše vreme pri odhodu.« Namestnik pogleda debelo in vpraša, če nima občina nobenih drugih želja. Župan: »Nobenih.« Namestnik: »Ni mogoče.« Občinski svetniki so sedeli ves čas pri miru, popolnoma hladnokrvni. Župan je nato pristopil k namestniku in mu dejal: »Ekscelenca! Nimamo drugih želja! Vsako leto nas obiščete. Vedno smo sporočili ob teh prilikah celo vrsto naših potreb z željo, naj se nam ugodí vsaj v eni stvari. Doslej pa se to še ni zgodilo. In ker se našim željam in pritožbam, ki jih ekscelenca dobro pozna, ni nikdar ustreglo, smo vas po naročilu okr. glavarja slovesno sprejeli, a sklenili, da vam ne predložimo nobenih želja, ker je vaše poizvedovanje po naših razmerah samo formalnega značaja in nimamo od vaših obljub ničesar pričakovati.« Kar se je govorilo dalje, je imelo oficiozen značaj. Namestnik je odšel iz občinske hiše in ko je straža na bližnjem hribu naznanila, da je že onstran občinske meje, so prenehali zvoniti župni zvonovi. — Razmere v občini Pučišče so podobne onim v občini X. V mnogih krajih Dalmacije je začelo prebivalstvo dvomiti nad pravičnostjo in ljubeznijo dež. vlade in da pride ta dvom tudi do ušes osrednje vlade, so n. pr. volivci občine Pučišče sklenili, da se ne udeležijo občinskih volitev.

Ljubljanske novice.

SLOVENSKO GLASBENO DRUŠTVO »LJUBLJANA«

naznanja pričetek svojega delovanja za zimsko sezono 1910/11.

Glasbena šola »Ljubljane«, v kateri se bode poučevalo klavir, solopetje, teorija in harmonija, kontrapunkt in glasbena zgodovina, se prične dne 12. t. m.

Vpisovanje se vrši 6., 7., 9. in 10. t. m. popoldan od 3. do 6. ure, 8. t. m. pa dopoldan od 9. do 11. ure v društvenih prostorih hotela »Union«, vhod iz Frančiškanskih ulic, desno, I. nadstropje.

Vpisnina znaša 2 K. Šolnina za klavir, teorijo in harmonijo znaša po 3 K, za solopetje, kontrapunkt in glasbena zgodovina po 6 K mesečno. Dovoliti pa se more polovično ali popolno oproščenje.

Poučevala bo absolventka praškega konservatorija g. profesorica Jarmila Lily Gerbičeva poleg zborovodje g. Antona Svetka.

Sprejemajo se poleg začetnikov tudi učenci, ki imajo že kaj glasbene izobrazbe.

Zborovo petje se bode poučevalo v dveh oddelkih štirikrat na teden. V zbor lahko vsakdo vstopi, pogoj je primerna glasovna oziroma glasbena izobrazba. Kdor bi je ne imel, si jo mora pridobiti v šoli. Podrobnejše je razvidno iz pravil, katera je dobiti v društvenih prostorih.

Dela bo tedaj dovolj, posebno v zboru, ker je treba letos zopet napraviti en korak naprej. V programu stoji dva serijozna koncerta, prvi v čast sedemdesetletnice obhajajočemu prezasluznemu skladatelju, ravnatelju F. Gerbiču, dalje dva pevska večera in ena cerkvena priredba. Prvi koncert bo izvirno-simfoničen. Na njem se bodo izvajala kronologično urejena dela Gerbičeva poleg izvirnih, Gerbiču posvečenih skladb. Drugi koncert bo vokalni. Razume se, da bodo prišla vedno v prvi vrsti vpoštev najnovejša dela. Saj je to a priori najvažnejša naloga reproducenta, da se zamore konstatirati napredovanje.

Še eno važno stvar bo završila »Ljubljana« s tem, da bo združena v S. K. S. Z. poklicala v življenje zvezo pevskega zborov. Osnutek pravil je že sestavil g. profesor M. Bajuk. Dostikrat so ljudje samim sebi prepuščeni, dosti-

krat imajo dobro voljo, a nobenih sredstev. Manjka nam tudi stika z zunanjim glasbenim svetom. »Ljubljana« ima že pripravljeno pot med češke glasbene kroge. Zamnejava produktov bo gotovo prekoristna.

V tem kratkem obrisu se zrcali pomen »Ljubljane« za našo stvar in najljubši sovražnik mora priznati, da je delo »Ljubljane« v krogih, ki ne poznajo buržoazije, eminentnega pomena. Gre hitro in energično naprej s svojo kulturno mislijo med ljudstvo, ničesar se ne straše.

Vsak somišljenik naj bi si smatral za dolžnost, podpirati »Ljubljano« moralno in materijelno ter ji pomagati preko začetnih težkoč, ki jih mora prestat vsako društvo, navezano na podporo ljudstva v teku prvih let.

Kdor ima dobro voljo in pošteno srce, naj se oglasi k zboru »Ljubljane«, da bode tembolj in tem hitreje uspevala.

Pevske vaje za moški zbor so vsako sredo in petek od pol 9. ure naprej, za ženski zbor vsak ponedeljek in četrtek od 8. ure naprej. Lokal: Hotel »Union«, vhod iz Frančiškanskih ulic, desno, I. nadstr.

Pevke in pevcil k »Ljubljani«, ki vsakogar z enako gostoljubnostjo sprejme.

Ij **Kako živimo brez Hribarja?** Ko so se širile vesti, da je na Dunaju kolera, so vsi mestni magistrati izdali občinstvu navodila, kako naj se varuje kolere. Eden zadnjih je bil ljubljanski magistrat. Bil je pa ljubljanski magistrat pod županovanjem Ivana Hribarja tako prijazen, da je ta navodila poslal ljubljanskim listom, izpustil je le — »Slovenca«. Ali so morda želeli na magistratu, »da ljubljanske klerikalce kolera pobere«? To je tako nečuvno postopanje od strani magistrata v takem slučaju, da se obsoja samoobsebi. Zelo nas je presenetilo, ko smo danes dotična navodila dobili z magistrata. To kaže, da hoče novi komisar nepristransko postopati. O tem, kako bo sedaj na magistratu, se mnogo ugi-ba. Pravijo, da je Aškerc že prosil za upokožitev. Vedno bolj prevladuje med ljubljanskim občinstvom prepričanje, kako skrajno neumesten je bil dr. Oražnov predlog, da se zgodovinsko Gosposko ulico spremení v Hribarjevo ulico. Ta sklep baje ne bo obveljal. Za Hribarja naj zbero drugo ulico, morda ulico Zagato ali, kakor se je včasih, ko je bila še v cvetju od Vseslovana Hribarja podpisana nemško-slovenska pogodba, imenovala po nemški — »Sackgasse«.

Ij **Se ena tri dni trajajoča poročna obravnava.** V ponedeljek se prične pred ljubljansko poroto tridnevna razprava proti Francetu Martinjaku, železniškemu delavcu v Kurji Vasi pri Jesenicah. Martinjak je obtožen, da je dne 3. julija t. l. zaklal svojo ženo Marijo, s katero ni skupaj živel. Rajnica je služila potem, ko sta se možem ločila, kot dekla pri Mariji Noč v Mostah. Razpravo bo vodil deželne sodnje svetovalec Vedernjak. Zaslanih bo najmanj 45 prič. Sodna izvedenca bosta dr. Voves in dr. Jelovšek iz Radovljice.

Ij **Za stare penzioniste po tobačnih tvornicah.** Iz glasila »Avstrijske kršč. tobačne delavske zveze« posnamemo, da je rešena predloga, po kateri se zviša pokojnina tistim tobačnim delavkam in delavcem, ki so bili vpokojeni pred 1. januarjem 1910. V dunajskih tobačnih tvornicah se je delavstvo obvestilo, da je cesar sankcioniral predlog. Vpokojeni tobačni delavci in delavke starega štila (stari penzionisti) se uvrste v tiste plačilne vrste, kolikor so zaslužili, ko so bili vpokojeni. Samoobsebi umevno se vpoštevajo tudi službena leta. Zvišanje se uveljavi 1. septembra letos. Potrebni pa bodo računi, zato dobe stari vpokojenci višjo pokojnino izplačano, ko bodo vsi računi izračunani.

Ij **Pravda proti Hladniku** bo veljala okoli 5000 K. Sodišče je te stroške naložilo Hladniku. Čujemo, da name-rava državni pravdnik, ako zmaga z ničnostno pritožbo, prositi za drugo poroto.

Ij **Ravnateljski naslov** je podelil naučni minister nadučitelju Andreju Grča v Radovljici ob vpokojitvi v priznanje dolgoletnega, zelo uspešnega službovanja, nadalje nadučiteljem Teodorju Valenta in Adolfu Weinlich. Prvi službuje na ljubljanski mestni nemški petrazrednici, drugi pa na ljubljanski šulferajnski šoli.

Ij **Hišni posestniki mesta Ljubljane** se v svojo lastno korist vnovič opozarjajo, da je rok za vložitev napovedi o najeminskem dohodku za odmero hišnonajemnega davka za leti 1911/12 koncem avgusta t. l. že potekel. Zato naj se vsi oni, ki so ta rok zamudili,

nemudoma tej dolžnosti odzovejo. Ker zapade vsled § 31., ukaza dvorne pisarne z dne 6. septembra 1821, št. 1589, vsak hišni lastnik 3 dni zapora, po brezuspešnem pogonu v denarno globo 20 kron in mora po preteku nadaljnjih 8 dni, če bi napovedi ne vložil, vrhu tega trpeti stroške uradne sestave napovedi po odposlancu davčne oblasti.

Ij Mayer—Dečman. V ponedeljek ob pol 4. popoldne se nadaljuje pri ljubljanskem okrajnem sodišču razprava zaradi razžaljenja časti. Kakor se naši bralci še spominjajo, toži gosпода Dečmana zaradi razžaljenja časti bankir in trgovec gospod Mayr.

Ij Bračič in Pirc. Danes bi se imela obravnavati pred poroto tiskovna pravda. Bračič, najemnik Hribarjevega hotela »Ilirija«, je tožil Pirc zaradi neke notice, v kateri se je očitano Bračiču, da je zaklal svojo kuharico. Razprave ni bilo, ker sta se stranki poravnali tako, da plača vsak svoje stroške, sodne stroške pa Bračič.

Ij Cirkus Kludsky v Latterman-novem drevoredu. Te dni je došel v Ljubljano cirkus Kludsky. Ta cirkus je eden največjih, kar smo jih v zadnjem času videli v Ljubljani. Pretečeni četrtek je bila otvoritvena predstava, katera je izborna vspela, ravno tako izvrstno je vspel sinočni program. Cirkus ima krasne konje in izvrstno dresirane. Ravnatelj Kludsky je dokazal, da je na tem polju pravi strokovnjak. A tudi drugi člani cirkusa so pokazali, da umejo vsak svojo nalogo in da so vsak v svojem pravi strokovnjaki. Jahalke in jahalci, vsak je na svojem prostoru. Omeniti moramo, da imajo vsi člani cirkusa dostojno in zelo elegantno garderobo. Vredno si je ogledati ta znameniti cirkus. Kdor še ni videl dresirano cebro, opico telovaditi na trapezu, veleumetno vožnjo na biciklih itd., naj ne zamudi in naj si ogleda te stvari. Cirkus ima pa tudi krasno menezarijo. Sloni, levji, tigri, vse je izborna dresirano. Slon igra s konjem, leve, tigre in pse spuste skupaj, vendar vsak stori to, kar želi krotilec. Zanimivo je gledati tudi, kako lev jaha na belem konju. Cirkus je bil prav dobro obiskan. Kakor čujemo, se družba pomnoži prihodnje dni z novimi močmi in z novim programom. Cirkus ostane do 12. t. m. v Ljubljani in imajo tako do tedaj ljubljancem res izborna večerno zabavo. O cirkusu in njegovih predstavah bomo še poročali.

Ij Vzprejem učencev na c. kr. II. drž. gimnaziji. Občinstvo opozarjamo, da se bodo učenci, ki žele na novo stopiti v I. razred, na c. kr. II. državni gimnaziji sprejemali v petek dne 9. septembra od 9. do 12. ure dopoldne. Vzprejemne izkušnje pa se bodo vršile v soboto dne 10. septembra od 8. ure zjutraj naprej.

Ij Ljubljana in njeni prebivalci. Laskavo sodbo o Ljubljani in njenih prebivalcih je izrekel, kakor poroča »Laibacher Zeitung«, približno pred 100 leti nek sodnik »Preuss. Ztg.«. Po kratkem opisu zgodovine Ljubljane, piše omenjeni sodnik: »Ljubljana ima največ 20.000 duš; ljudski jezik je ilirsko - vindeljski. Razlikuje se le malo od hrvaškega, pravzaprav od istrskega, vendar pa je le malo ljudi takaj, ki bi ne znali nemškega in italijanskega, ali novogrškega, in ki so dostikrat zmožni vseh treh jezikov. Dolgo bivanje Francozov v Ljubljani je tudi njihov jezik zelo razširilo, tako da je navadna vzgoja splošno poliglotska in poseduje najnavadnejši mešan naučne elemente, ki jih moremo iskati zaman na marsikaterih akademijah... Ceste v Ljubljani so široke, lepo zidane in izredno snažne. Kranjci so veliki, močni, nekoliko upognjeni; obraze imajo mile, plemenite in izrazne; njihove žene so znamenite zaradi izredne nežnosti svoje kože, sveže barve in lahni potez; samo usta so večinoma slabo opremljena z zobmi zaradi lastnosti vode, kakor se trdi, kar je med prebivalci v subalpinskih ravninah splošna tožba. Njihova narodna noša je nad vse ljubka. Z ozirom na moralne lastnosti tega ljudstva, ni mogoče videti nikjer popolnejše. Ponižen, pobožen, gostoljuben, trezen v vseh svojih nagnjenjih velja Kranjec pri vzhodno - ilirskih narodih kot potuhnen, zato, ker imajo pred njim prednost civilizacije. Zgodovina njegovega ljudstva nima nobenih revolucij, nobenega političnega viharja, niti kakega mimoidočega nereda. Da, še več: ljudje, ki živijo že več let v Ljubljani, se niti ne spominjajo, da bi kdaj slišali o kakem zločinu. Deželni jezik niti za nekatere, ki jih vidimo največkrat, da se zgode, nima nobenega izraza. Leta 1812. je preteklo 51 let ne da bi videli v Ljubljani smrtno obsodbo...« — »Nobena dežela na svetu«, pravi dalje, »ne presega Kranjske v naravnih zakladih. Ni mogoče, ustvariti si niti pojma o njenem bogastvu raznih vrst

žuželk kakor tudi o bujnem rastlinstvu. Lisice in medvedi te pokrajine so zaradi svojih lepih kož znameniti v trgovini, gozdna in močvirna divjačina je zelo številna, jezerskih in rečnih rib nudi ljubljanski trg v izobilju. V vodah, ki tečejo skozi mesto love največje rake v Evropi, mogoče celo celega sveta. Dolgi so 10 do 15 palcev in so slaščica na ljudskih slavnostih poleg nekih zelo cenjenih želv. — Letopisi antične snedenosti pripovedujejo, da je Lucullus dobival svoje polže iz Ilirije in lummachae iliriche so še danes blaženost beneških in neapeljskih sladkosnedežev.«

Ij Umrli so v Ljubljani: Marija Knospler, hiralka, 71 let; Hedvika Unterluggauer, rejenka, 10 dni; Matevž Jankovič, žagar, 65 let; Fran Borštnar, klesar in posestnik, 52 let; Ivana Zaletel, posestnikova žena, 40 let; Ana Pečjak, bivša laborantinja, 52 let; Božidar Ogrin, sin zidarskega mojstra, 8 mesecev.

Ij Izredni občni zbor »Glasbene Matice« se vrši v ponedeljek, dne 5. septembra ob 8. uri zvečer z dnevnim redom: »Izpremembra pravil«.

Ij Kolo ukradeni je bilo v Trojanj trgovskemu sodniku Rudolfu Visjaku izpred neke gostilne. Kolo je prostega teka, črno pleskano, ima veliko prestavo in tovarniško številko 797 ter je vredno 140 K. Pozor pred nakupom!

Ij Poročil se bo v ponedeljek c. kr. vadniški učitelj g. Ivan Krulec z gđeno. Ano Markl.

V St. II!

Vsi, ki nameravajo iti prihodnji četrtek, dne 8. t. m., v St. IIj, in ki nameravajo vstopiti na postajah od Ljubljane do Celja, naj to takoj do ponedeljka zjutraj javijo pisarni »Slovenske Straže« v Ljubljani. Izlet bo krasen. Udeležijo se ga tudi pevci »Ljubljane«. Cene za posebni vlak so sedaj za one, ki vstopijo v Ljubljani in na postajah Zalog, Laze, Litija za tja in nazaj 8 K 05 vin., za one, ki vstopijo na postajah Trbovlje, Zidanmost, Rimske Toplice za tja in nazaj 7 K 80 vin., za one, ki vstopijo v Celju za tja in nazaj 6 K 70 vin. Udeleženci s teh postaj naj takoj po poštni nakaznici (ne položnici) pošljejo denar na »Slovensko Stražo«, ki bo izročila karte na kolodvorih. Treba pa je to takoj, nemudoma storiti! Vlak odpelje iz Ljubljane v četrtek ob 7. uri zjutraj. Vozni red smo priobčili že v četrtek »Slovenec« in ga v torek ponovimo. Za udeležence, ki bodo stopili v posebni vlak na postajah St. Jurij, Grobelno, Poljčane, Slovenska Bistrica, Pragersko, Maribor, je določeno, da kupijo vozne listke pri dotičnih kolodvorskih blagajnah za ceno, kakor je navadna iz dotičnega kraja v St. IIj. Iz teh krajev naj se pa takoj pismeno »Slovenski Straži« naznani, koliko oseb bo vstopilo, da preskrbimo zadostno vozov. Ta pismena naznanila mora imeti »Slovenska Straža« v rokah do torka zjutraj. Na poznejša naznanila se ne bo moglo ozirati. Še enkrat poudarjamo, da morajo udeleženci, ki vstopijo na postajah iz Ljubljane do Celja, poslati tudi denar za karte po poštni nakaznici vsaj do torka zjutraj »Slovenski Straži«.

Agitirajte, da bo lep, slovesen dan!

Razne stvari.

Važna iznajdba za šivalne stroje. Iz Radgone se poroča 1. t. m., da sta nadučitelj v Ščavnici, g. Matevž Spende in njegova soproga po dolgoletnih poizkusih iznašla mehanizem, s katerim se more vsakovrstne šivalne stroje spraviti v tek, ne da bi gonili z rokami ali nogami. Ta mehanizem je, kolikor si je le mogoče misliti, enostaven, pritrdi se ga k starim šivalnim strojem ter more vsakdo z njim delati na stroju. Da bodo novi stroji po iznajditeljevem sistemu dobili nekoliko drugačo konstrukcijo od sedanjih, je samoočeno umavno. Novi mehanizem je tako narejen, da se more tek stroja regulirati, kakor se hoče, hitro ali počasi šivati; tako se lahko stroj tudi vsak trenotek ustavi in poljubno zopet požene v tek. Ta iznajdba je zlasti zaradi tega velikega pomena, ker bo izpodrinila sedanje šivalne stroje, ki so tako škodljivi zdravju, ko se jih mora goniti z roko ali nogo. Iznajditelj je prijavil že za svojo iznajdbo patent.

Plavajoče mesto. Oceanski parnik je pravzaprav plavajoče mesto. Novi parnik severo-nemškega Lloydja »George Washington«, je največja ladja na kontinentu ter prevaža skoro 3000 ljudi. S kolikimi stroški in razkošnostjo so bili ti ogromni parniki zgrajeni, je bržkone že marsikom znano. Koliko osebja je treba za postrežbo potnikov, o tem tukaj na suhem niti pojma ni-

majo. Nič manj kot 600 ljudi opravlja na parniku »George Washington« to delo. Poleg kapitana je nastavljenih 7 častnikov, 58 mož, 12 strojnikov, 8 strojniških asistentov, 3 elektriki, 1 kotlar, 8 mazačev, 2 skladiščnika, 6 nadkurjačev, 60 kurjačev, 63 donasalcev premoga, nadkuhar, 9 kuharjev druge in 1 tretje vrste, 4 parni kuharji, 4 konditorji, 6 pekovi, 20 pomivačev, 4 klayci in 2 izraelitska kuharja, dalje 1 viši steward, 19 drugih stewardov, 14 stewardk, 2 zdravnik, 2 blagajnika, 1 blagajniški asistent, 2 proviantna mojstra, 2 čistilca svetilk, 2 brivca, 2 brivska pomočnika, 1 fotograf, 3 nadzorniki prtljage, 3 telegrafisti, 1 prodajalec knjig in 1 tolmač, kakor tudi še nekaj drugih oseb. Res ogromen stroj!

Amerikanci v Evropi. Leto 1910 se more označiti v Evropi kot »Ameriško povodenje«. Približno 200.000 premožnih Amerikancev se je letos peljalo v stari svet, seveda da se pozneje v jeseni vrnejo v Ameriko. Po zanesljivih cenitvah plačajo skupno turisti v Evropi približno pet milijard, približno 20 odstotkov od tega plačajo ameriški gostje, to se pravi, eno milijardo. Iz tega je razvidno, da pušča Amerikanec mnogo denarja v Evropi, med tem ko Evropejec, ki pride v Ameriko, tamkaj služi denar, ki ga pa ne vrne nazaj.

Stalna straža na Lvovskem vseučilišču. Z novim šolskim letom nastavi na Lvovskem vseučilišču 20 novih slug, ki so preje služili pri vojaki ali pri policiji, da se zabranijo slični krvavi boji na vseučilišču, kakor so se doslej večkrat primerili. Vstop bo dovoljen le proti izkazu z legitimacijo; občevanje na hodnikih bo pod ostrim nadzorstvom.

Ženske zdravnice v Turčiji. Turška vlada je te dni sklenila, da se v Turčiji pripuste k zdravniški praksi tudi ženske zdravnice, vendar pa le one, ki imajo turško državljanstvo. To je velikega pomena že iz oziroma višjo izobrazbo turškega ženstva, ki se mu s tem odpira lepša bodočnost, a nič manj v zdravstvenem oziru, ker je ravno v Turčiji, kjer se stavijo moškemu zdravniku za zdravljenje ženskih bolnikov tako velike ovire, ženska zdravniška pomoč nujno potrebna.

Srbska sirarska industrija. Srbija ima precejšnjo ovčjerejo; na velikih državnih pašnikih se čez poletje pasejo velike črede ovac, takozvanih »crnovuncev«, in tu napravljajo pastirji na jako priprost način sir, ki je znan pod imenom »kaškavalj«. Ta sir izvaža Srbija v glavnem v Turčijo, nekaj tudi v Bolgarijo, veliko pa ga porabijo doma — samo v Belgradu se ga na leto proda okrog 60.000 kg. Lani je Srbija izvozila 236.910 kg »kaškavalja« v vrednosti 297.472 dinarjev, letos ima že 500 tisoč kilogramov pripravljenih za izvoz. Nekateri podjetni možje so postavili tovarne, v katerih se napravlja finejši sir te vrste.

Kje je Abdul Hamid? Angleška časnikarka mis Little je bila nedavno v Solunu, pa je na podlagi, kar je v Solunu videla in slišala, stavila v »Westminster Gazette« vprašanje, kaj se je zgodilo z bivšim sultanom Abdul Hamidom. Little je bila povabljena v sosedno hišo vile Alatin, kjer je stanoval, oziroma stanuje bivši sultan Abdul Hamid. Ob tej priliki je v šali rekla, da bi zelo rada posečila starega sultana v njegovi vili Nato pa se ji je odgovorilo, da ne more sploh videti sultana, ker ga sploh ni več v Solunu. Kje je sultan sedaj, nihče ne vé, vendar pa so vsi rekli, da ga ni v Solunu. Pozneje se je mis Little prepričala, da v Solunu nikdo ne veruje v bivanje sultana v vili Alatin. Sprednja vrata vile so zazidana, a straža straži pred vrati ravno tako kot prej, samo da ni videti nikogar, ki bi prinašal v vilo živila, niti niso razsvetljena okna sohan, ki so bila prej vedno razsvetljena ponoči. Prebivalstvo v Solunu je prepričano, da se je ob priliki poroke neke sultanove hčere posrečilo Abdul Hamidu uiti iz vile. Ko je preteklo leto, je prišla Abdul Hamidova družina v Solun, ki je štela 12 žen, a ko so ob priliki poroke sultanove hčere odpotovale v Carigrad, jih je bilo 13. Ob tej priliki se je trdilo, da je bila ena izmed njih izredno stara ter da je bila ta ženska preoblečeni Abdul Hamid. Tri dni pozneje je drž. banka izročila Mladoturkom sultanovo imetje. Bivši sultan je končno ugodil zahtevi banke, da dá svoj podpis in si je s tem kupil prevoz iz Soluna v Carigrad.

Francoska izumira. Pavel Leroy-Beaulieu, znani francoski nacionalni ekonom, je pred časom priobčil v listu »Journal des Debats« članek, v katerem dokazuje, kako se na Francoskem vedno bolj manjša število prebivalstva. Število novorojencev je znašalo leta 1861. še 1.105.000 in leta 1866. 1.006.000, to je 140.000 do 160.000 več kot pa je umrlo ljudi. Več kot 40 let pa ni doseglo

število novorojencev milijona. L. 1907. je znašalo število novorojencev pod 800 tisoč, a leta 1909. samo 769.000. Od leta 1890. jih je v šestih raznih letnih časih umrlo na Francoskem več kot pa rodilo. Beaulieu trdi, da se more reči z gotovostjo, da izumira Francoska, ako ostane to stanje stalno. V enem četrletju se bo zmanjšalo število novorojenih za 100.000, pravi Beaulieu. Vzrok tega propadanja francoskega naroda, kakor trdi Beaulieu, je gotovo največji oslavljenje religioznega verovanja. Ko dospe Bretagne, Vendée, Lozese, Avegnon do duševnega razpoloženja Bourgogne je in Gascogne je, potem bo Francoska izgubila nadaljnih 40.000 porodov na leto. V nevarnosti ni samo politična in vojaška moč ter nacionalni ugled, temveč obstanek francoskega naroda sploh. Beaulieu trdi, da bo na mesto sedanjih Francozov prišel konglomerat flamskih Belgijcev, Nemcev, Špancev, Italijanov in Poljakov.

Duhovnik župan. Iz Frassinoro v Severni Italiji prihaja vest, da je ondotni duhovnik in občinski svetovalec Alfonz Lunardi bil izvoljen za župana. Ker v Italiji duhovnik ne more biti župan, bo potrebna nova volitev.

Kriza v Ameriki zopet na vidiku? Ameriški, a tudi nekateri evropski časniki pišejo, da v Ameriki zopet preti kriza na denarnem trgu. Vzrok tem glasovom je dalo dejstvo, da je promet na severo-ameriških železnicah zaostal.

Ali ste že odposlali položnico „Slovenski Straži“?

DR. RITTIG DEMENTIRA.

Zagreb, 2. septembra. Dr. Rittig dementira v »Hrvaški Slobodi« poročila nekaterih listov, da vsled prepovedi škofa Krapca ne bo kandidiral. Škof da mu ni nič prepovedal.

KULTURNI BOJ NA ŠPANSKEM.

Zadnjo nedeljo so priredili katoliki na Španskem 140 shodov, na katerih se je povsod protestiralo proti Canalejevi politiki. Španski ministrski predsednik Canalejas je poslal vsem senatorjem in poslancem večine okrožnico s prošnjo, naj se vsi udeležijo sej parlamenta dne 1. oktobra, ker se je vlada odločila, nuditi svojim nasprotnikom — boj. Prejšnji petek je kralj sprejel v avdienci papeževga nuncija. Danes se vrši v Madridu važen ministarski svet, na katerem se bo razpravljalo o verskih in socialnih vprašanjih. O sklenjenih odločbah bo poročal Canalejas še pred svojim potovanjem v Pariz in Bruselj.

— Kat. slov. izobraževalno društvo v Podlipi uljudno vabi na veselico, ki jo bo priredilo v zvezi z »Dekliško zvezo« dne 4. septembra t. l. ob 3. uri popoldne. Veselica se vrši ob vsakem vremenu. Ker je veselica namenjena v prid nameravani zgradbi društvenega doma, se uljudno vabijo vsi prijatelji društva, naj prihitijo v obilnem številu.

Telefonska in brzojavna poročila.

IZJAVA DR. ŠUSTERŠIČEVA.

Dunaj, 3. septembra. V današnji številki lista »Union« je priobčena brzojavka dr. Šusteršiča iz Rive »Union«. Dr. Šusteršič v brzojavki v imenu S. L. S. izjavlja, da je v interesu občinske avtonomije z vso odločnostjo na merodajnih mestih nastopil za potrditev Ivana Hribarja za ljubljanskega župana. Za neresnično je smatrati, da bi nepotrđitev Hribarja mogla kaj vplivati na stališče S. L. S. napram vladi.

SKRIVNOSTNI SESTANEK.

Monakovo, 3. septembra. Tu se je popolnoma natihem vršil sestanek diplomatov trozveze Francije, Angleške in Rusije. Ruski zunanji minister Izvolski je imel v monakovskem hotelu »Continental« daljši razgovor z francoskim in angleškim poslanikom na Dunaju.

VOJSKE MED GRŠKO IN TURŠKO NE BO.

Pariz, 3. septembra. »Echo de Paris« piše, da je razmerje med Grško in Turško jako napeto, da je vsak čas pričakovati, da bodo diplomatski odnosi med obema državama prekinjeni, vojska je pa popolnoma izključena. Velevladi bi take vojske nikakor ne pripustile, tudi Turčija vé, da obstaja tajna zveza med Grško, Italijo in Črno goro.

KOLERA IN KUGA V RUSIJI.

Peterburg, 3. septembra. V vojašnici strelcev v Odesi je med vojaki izbruhnila kuga. Higijenič Hüber, ki je potoval po po koleri okuženih krajih, pravi, da se bo spomladi v Peterburgu zopet pojavila kolera, ki pa dobi kot konkurencinjo še kugo.

O SKLEPU ČEŠKE PARLAMENTARNE KOMISIJE.
(Glej politični pregled.)
Praga, 3. septembra. Vsi češki listi se danes bavijo z včerajšnjim sklepom parlamentarne komisije čeških poslancev. »Narodni Listy« imenujejo včerajšnji sklep srečen začetek bližajočega se jesenskega parlamentarnega nastopa. »Hlas Naroda« pravi, da je s tem dana Čehom trdna parlamentarna organizacija, kateri bo mogoče, ves češki politični upliv položiti na tehtnico.

OGRSKE ZADEVE.
Budimpešta, 3. septembra. Program za parlamentarno delo bo napravljen, ko se vrne zborniški predsednik s počitnic. Ako bo mogoče, bodo v prvi polovici oktobra zborovale že delegacije, prej pa pride pred državno zbornico proračun za leto 1911, da bo med zasedanjem delegacij deloval tudi finančni odsek državnega zbora.

VREME.
Dunaj, 3. septembra. Vremenska opazovalnica naznanja hladno, nestanovitno vreme.

NEURJE.
Budimpešta, 3. septembra. V Bascu na Ogrskem se je vsled povodnji podrla okoli 70 hiš.

Solnograd, 3. septembra. Po gorah sneži, v nižavah so povodnji.

New York, 3. septembra. V Georgiji so velike povodnji. Neki vlak je skočil s tira.

SRBSKO-HRVAŠKA KOALICIJA.
Zagreb, 3. septembra. Volivni odbor srbsko-hrvaške koalicije je postavil kandidate v 28 okrajih, v ostalih jih še postavi. Koalicija postavi kandidate skoro v vseh okrajih.

SRBSKA PROPAGANDA.
Split, 3. septembra. Včeraj se je peljal mimo Splita srbski prestolonaslednik Aleksander. Velika množica ga je čakala. Orožniki so izpraznili obal in potisnili množico daleč proč od obale. Množica je tu, ko se je približal parnik s princem Aleksandrom, pričela zažigati umetne ognje. Orožniki so množico potisnili tudi od tu.

ČRNOGORSKI KRALJ NA OBISKIH.
Cetinje, 3. septembra. Kralj Nikita bo obiskal meseca listopada dvore slovanskih balkanskih vladarjev.

NIKITA KRALJU PETRU.
Belgrad, 3. septembra. Kralj Nikita je srbskemu prestolonasledniku Aleksandru izročil lastnoročno pismo na kralja Petra, važne politične vsebine.

ARETACIJE V CARIGRADU.
Carigrad, 3. septembra. Ravnatelj centralnega mladoturškega odbora Alim in zalagatelj glasila mladoturškega odbora v Monastiru Hanslub so aretirani, ker so poneverili 2000 turških lir na škodo odbora.

OBSEDNO STANJE V BILBAO.
Bilbao, 3. septembra. Španski kralj Alfons je podpisal odlok, s katerim proglašja obsedno stanje na Bilbao. V Saragusi je generalni štrajk. Trgovine in uradi so zaprti, mesto je mirno. V Bilbao dobiva generalni štrajk revolucionarni značaj.

KOLERA V ITALIJI.
Rim, 3. septembra. V zadnjih 24 urah sta se pojavila v Barletti dva nova slučaja kolere, dva sta bila smrtna; v Andrii je bil en smrten slučaj, v Margheritti pet novih slučajev, en smrten; v Trinitapoli dva nova slučaja, dva smrtna; v San Franciscu dva nova slučaja, en smrten.

Spominjajte se pri vseh prireditvah, pri vseh veseljih in žalostnih dogodkih „Slovenske Straže“!

Meteorologično poročilo.
Višina n. morjem 306,2 m, sred. zračni tlak 736,0 mm

Dan	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm
2	9. zveč.	733,5	11,4	sl. jug	dež	
3	7. zjut.	33,5	12,1	sl. jvzh.	oblačno	6,6
	2. pop.	34,1	17,4	sl. jvzh.		

Srednja včerajšnja temp. 11,5°, norm. 10,7°.

»Ze dolgo let uporabljam naravno Franco Jožef-ovo grenčico tako na kliniki kakor tudi v zasebni praksi, ker učinkuje natančno in zanesljivo, ne da bi provzročala neugodne počutke.«
Profesor G. Baccelli, ravnatelj »Clinica Medica« na kralj. univerzi v Rimu. 23

Zahvala. 2534

Tem potom se zahvaljujema vsem darovalcem prekrasnih šopkov in vencev ter vsem onim ki so na katerikoli način izražali sožalje, oziroma izkazali zadnjo čast v bolezni in povodom smrti naše ljubljene hčerke, gospodične, i. t. d.

Lee Verhovc
najiskrenejšo zahvalo.
Ljubljana, 3. septembra 1910.
Agneza in Mimi Verhovc.

Zahvala 2519

Za vse dokaze sočutja o priliki smrti gospoda

Fraňa Maček,
c. kr. okrajnega gozdarja

izrekamo najtoplejšo zahvalo. Posebno se zahvaljujemo predragi, gg. deželnemu gozdarskemu nadzorniku K. Rubbia, okrajnemu glavarju dr. A. Pilhoferju, okrajnemu sodniku dr. I. Doljanu, davčnemu nadupravitelju D. Dereaniju, vsem ostalim gg. c. k. uradnikom ter stanovskim kolegom pokojnikovim, prijateljem in znancem za spremstvo k večnemu počitku.

V Postojni, 2. septembra 1910.
Žalujoči ostali.

2522

Zahvala

Za številne tolažilne dokaze sočutja povodom nenadomestne izgube ki nas je zadela s smrtjo naše nepozabne sestre, svakinje in tete, gospodične

Marije Hanss

posebno za mnoge krasne darovane vence, izrekamo najiskrenejšo zahvalo.

Ljubljana v septembru 1910.
Globoko žalujoči ostali.

Trditev:
Naši stroji so za več let naprej!

Dokaz:
1907 Simeringrekord 8:34 1/2, dosegel Eliska na motornem kolesu LAURIN & KLEMENT, in v letih 1908, 1909 in 1910 še ni bil prekošen in je torej ta

Rekord LAURIN & KLEMENT
že 4 leta neovržen. 1681

Laurin & Klement, akcij. dr.
Mladá Boleslav; zastopnik Nikodem & Wetzka, Gradec, Kaiserfeldergasse 15.

Absolventa

trgovske akademije ali trgovske šole sprejme zavarovalnica kot aktivnega uradnika za Ljubljano in okolico proti stalni plači. Ponudbe naj se pošiljajo generalnemu zastopstvu »Praha«, Dunaj VIII, Florianigasse 51. 2528

Išče se

tovarniški vratar

za Litijo. Pogoji: oženjen, brez otrok, soproga mora v interesu tovarne sodelovati. 2529

Ženitna ponudba!

Mladenič 27 let star, trgovec in posestnik na deželi blizu mesta, se želi poročiti takoj s deklico, ki bi imela vsaj 10.000 K premoženja, — vdove brez otrok niso izuzete! Stroga tajnost se jamči! Use ponudbe s sliko je poslati na upravništvo »Slovenca« pod naslov: 1001, ž. p. 2527

V vročem letnem času
je priporočati dobro in ugajajočo osveževalno in mizno pijačo

pripravno za primešanje vinu, konjaku ali s sadnim sokovom, za to opozarjamo na

MATTONIJEV
GISSHÜBLER
naravna alkalična kislina

Ta pijača vpliva ohladilno in oživjačo, vzbuja slast do jedi, pospešuje prebavljenje. Po letu je ta pijača pravo krepilo. (VIII.)

Izvirak: **Giesshübl Sauerbrunn,** želez. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih Prospekti nastoj in franko.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih specerijskih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami in vinom.

Zalogo pri Mihael Kastner-ju, Peter Lassniku in Andrej Sarabonu, Ljubljana. 11452—49

Št. 26780.

RAZGLAS.

Iz Rusije in iz Spodnje Italije preti našim krajem kolera. Na Dunaji se je konstatovano uradno ta bolezen v dveh slučajih. Glede na današnje prometne razmere ni izključeno, da se ta bolezen zanese tudi k nam in je zato potrebno pravočasno vse urediti, da se v slučajih nje nastopa v našem mestu odvrnejo od njegovega prebivalstva grozote, ki so v prejšnjih časih združene bile s takimi epidemijami.

V ta namen bodejo pred vsem posebne magistratne komisije pregledovale vse ljubljanske hiše in k njim spadajoča gospodarska poslopja, zato, da konstatujejo zdravstvene nedostatke in vse one okoliščine, ki bi v slučajih zanešenja kolere v naše mesto utegnile pospeševati iste. Te komisije bodo posebno pozornost obračale na stranišča, pisoirje, greznice in gnojišča, preiskovale bodo pa tudi stanovanja, ako niso prevlažna prezaduhla in nesnažna. Voditelji teh komisij upravičeni so v skrajno nujnih slučajih, kjer bi vsled sedanjih zdravstveno-nedopustnih razmer utegnili groziti nevarnost, dajati takoj obvezna naročila glede odprave takih razmer. Vsem tem naročilom je nemudoma ustrežati; mestni magistrat pa se bode po posebnem organu sproti prepričeval, v koliko so se dana naročila izvršila in bode proti vnevarnikom postopal kar najstrožje.

Ker se bode to komisijevanje, ki se prične že te dni, vršilo v interesu celokupnosti in vsacega posameznika, pričakovati je, da bodo hišni posestniki, kakor tudi ostale stranke, voditeljem komisij radi šli na roke, ter jim skušali v vsakem oziru olajševati njihovo nalogo.

Sicer pa bode izrečno konstatovano, da so se v našem mestu zdravstvene razmere po prizadevanjih mestne občine, katero je hvalevredno posnemala tudi cela vrsta hišnih posestnikov, v poslednjih letih prav znamenito zboljšale, kar je v morebitnem boju proti koleri izrednega pomena.

Treba je le še, da prebivalstvo zaupljivo izpolnjuje navodila oblasti, ki se izdajo v interesu javnega zdravstva, in poglobitni del nevarnosti bode odstranjen.

Pred vsem je nujno priporočati, da se kot pitna voda rabi izključno voda iz mestnega vodovoda in sicer neposredno iz pipe; ne pa voda, ki se je pretakala po raznih posodah, ker pri taki vodi ni izključeno, da so se na katerikoli način zanesli vanjo komabacili. Najboljše varstvo proti okužbi pa je stroga snažnost, osebna snažnost in snažnost po hišah in stanovanjih ter zmernost v jedi in pijači; varovati se je posebno nezrelega in pokvarjenega sadja ter surovih neprekuhanih jedil.

Glede gostiln, kavarn, prenočišč in izkuhov pa odreja podpisani mestni magistrat sledeče zdravstvenovarnostne navedbe.

V izvrševanju obrta skrbeti je za največjo snažnost, tako glede pripravljanja in shranjevanja jedil in jestvin sploh, glede oddaje pijač, kakor tudi glede obrtnih prostorov, namiznega in postelnega perila, posod, stranišč itd. Zlasti se strogo zaukazuje, da se mora sproti vsak kozarec, predno se znova natoči vanj kaka pijača, splakniti v sveži vodi. Strogo je prepovedano že rabljene namizne prte škropiti z vodo, predno se znova operejo in jih stiskati v stiskalnicah, da zadobe obliko sveže prane perila. Pri pripravljanju jedi uporabljati se smejo le sveže tvarine, zlasti je paziti na najboljšo kakovost masti in mesa; ostanke porabiti se sme le v kolikor niso pokvarjeni, in izključno le pod pogojem, da se gostom označijo kot ostanke. Brez izjeme je pa prepovedano natakati ostanke iz kozarcev in sodčkov, in pa pod pipo nakapano pivo. Aparate in cevi pri uporabi ogljikove kisline za pritisk je strogo po predpisih snažiti. Tla v obrtnih prostorih je treba pogostoma izprati in paziti, da se ne pljuje nanje. Stranišča in pisoarji morajo biti snažni in zračni in zvečer zadostno razsvetljeni ter sploh v takem stanju, da se jih more vsak posluževati, ne da si zamaže obleko in obuvalo. Vrh tega se morajo vsak dan oprati tla in pa sedeži, kakor tudi kljuke na vratih stranišč in pisoarjev.

Psom dajati pijačo ali hrano na krožnikih in posodah, katere se rabijo tudi za goste, je nedopustno. Nujno se priporoča oddajati gostom kruh le v posameznih kosih, ne pa ga razpolagati gostom po košarah ali krožnikih; s tem se zabranjuje zdravju kvarno in neokusno otipavanje peciva in pa onesnaževanje po muhah ter zapraševanje.

Prestopki se bodejo v smislu ministerske naredbe z dné 30. septembra 1857. leta (drž. zak. št. 198) kaznovali.

Ta razglas je pribiti v obrtnih prostorih na primernem kraju, da ga more vsakdo čitati.

Mestni magistrat ljubljanski,
dné 27. avgusta 1910.
Županov namestnik:
Vončina.

TRZNE CENE.
Cene veljajo za 50 kg.
Budimpešta 3. septembra

Pšenica za oktober 1910	10,21
Pšenica za april 1911	10,43
Rž za oktober 1910	7,42
Oves za oktober 1910	8,25
Koruza za avgust 1910	5,86
Koruza za maj 1911	5,96

Pozor! Pozor!
Prostovoljna javna dražba
Vsled slabega vremena se nadaljuje v ponedeljek, dne 5. septembra prostovoljna javna dražba
restavracijske, hotelske in druge oprave
v skladišču g. J. Skrlja, spediterja Dunajska cesta 29.
Za nakup jako ugodna prilika na, kar se slav. 2455 občinstvo opozarja. — Pozor! 3—1

Elektoradiograf „IDEAL“
hotel „pri Maliču“ zraven glavne pošte
SPORED: 2198
Od sobote 3. septemb. do torka 6. septemb.
1. V zverinjaku. (Po naravi.) — 2. Konec Karla Pogumnega. (Umetniška projekcija.) — 3. Izdelovanje konfetov. (Po naravi.) — 4. Dogodek iz življenja kraljice. (Umetniška projekcija.) — 5. Luka reporter. (Jako komično.) Dodatek k zadnjima dvema predstavama ob 7. in 1/2 9. uri zvečer. — 6. Castnika iščem. — 7. Neprijetno prenočišče. — 8. Misteriozen sled. — 9. Dvoboj s kratkovidnim gospodom. (Vse komično.) Ob lepem vremenu se vrši zadnja predstava na prostem. — Vsak torek in petek od 6. do 10. sodeluje slavna Slovenska Filharmonija.

? I ? **IKO** **? O ?** **== Najboljša ura sedajnosti: zlata, srebrna, tula, nikelnasta in jeklena ==** **? I ?** **IKO** **? O ?**
se dobi samo pri **H. SUTTNER, Ljubljana, Mestni trg**
Lastna tovarna ur v Svici. 2018 **Tovarniška varstvena znamka „IKO“.**

KATOLIŠKA BUKVARNA V LJUBLJANI.

Za cerkvene zборе:

Ant. Foerster. Missa in hon. s. Caeciliae ad IV. voces inaequales op. 15. Part. 2 K. glasovi po 30 h.

P. Hugolin Sattner. Missa Seraphica ad IV. voces inaequales cum Organo. Part. 3 K 20 h, glasovi po 50 h. Izvaja se lahko tudi s spremljevanjem orkestra; cena orkestralnim glasovom: prva in druga vijolina, vijola, čelo, kontrabas, flauta, klarineti, fagot, rogovi po 80 h, tromba in tromboni po 60 h, timpani pa po 40 h.

Dr. Ant. Chlondowski. Missa S. Stanislai Kostkae ad IV. voces inaequales cum Organo. Part. 3 K 20 h, glasovi po 50 h.

Dr. Ant. Chlondowski. Sanctae Joseph. Invocatio una voce sola et choro ad IV. voces inaequales alternatim concinenda. Part. 60 h, glasovi po 10 h. Ta lep napev prav dobro služi kot motet po recitiranem ofertoriju ne samo za praznike svetnikov, kakor je bilo prvotno rečeno, ampak tudi za praznike svetnic, oziroma za godove cerkvenih zavetnikov in zavetnic. Pri svetnicah se podloži namesto sanctae Joseph ime svetnice, ter se poje povsod mesto sanctae in mesto protector »protectrix nostra«.

Ant. Grum. V ponižnosti klečimo in pet Marijinih pesmi za mešani zbor. Part. 1 K. Manjšim zborom ta zvezek posebno dobro služi.

Alfonz Breznik
c. kr. zaprišeženi izvedenec in učitelj „Glasbene Matice“, Ljubljana, Kongresni trg št. 13, (poprej Gradisce št. 11.)

Prva, najstarejša, največja in edina domača tvrdka vseh glasbenih instrumentov, strun, (tudi specialiteti in muzikali). Najraznovrstnejša izbira in najcenejša. Izposojevalnica prvovrstnih klavirjev in harmonijev.

Prodaja na najmanjše obroke. - Ugodna zamena. - 10 letno jamstvo. - Generalno zastopstvo dvorne in komorne trvdse Czajka, Böser, Steinhilber, Höpfl & Heitzman, Manborg, Horugel in dr.

Popravila in uglaševanja vseh glasbil sprejema najceneje. - Vsak instrument moje zaloge je najskrbnejše preizkušen.

Razglas.

Na c. kr. II. državni gimnaziji ob Poljanski cesti. Strossmayerjeva ulica 1)

se bodo sprejemali učenci, ki žele nanovo vstopiti v 1. razred

v petek, dne 9. septembra od 9. do 12. ure dopoldne.

Oglasiti se jim je spremljanim od roditeljev ali njih namestnikov, pri ravnateljstvu s krstnim ali rojstvenim listom in šolskim izpričevalom zadnjega leta.

Vzprejemne izkušnje se bodo vršile v soboto, dne 10. septembra od 8. ure zjutraj naprej.

Vse drugo izvedo pri ravnateljstvu.

Ravnateljstvo c. kr. II. državne gimnazije.

Prodaja se iz proste roke

2496

hiša s trgovino

z mešanim blagom, gostilno, tobakarno in žganjarno; hiša je v jako dobrem stanju, leži ob državni cesti v prometnem kraju in je dobro obiskana. Le 10 minut oddaljena od železniške postaje na Tolminskem. Ponudbe na H. Skodnik, Gorica Via Campo santo 20.

Prostovoljna javna dražba

pritlične hiše z vrtom se bode vršila v nedeljo, 18. septembra 1910 popoldne ob pol 4. uri

na licu mesta v Novi vasi (Glince) 79, županstva Vič.

V hiši so 3 stanovanja, lega pripravna, tik okrajne ceste v Brda. Hlev in klet.

Izklicna cena 8500 K. Plačilni pogoji ugodni. Dražbeni pogoji so na vpogled pri županstvu na Viču.

2491

DIJAK

iz nižjih razredov gimnazije se sprejme na hrano in stanovanje. Popolna oskrba, strogo nadzorstvo, ter lepo in zračno stanovanje. A. Pintar, Sv. Jakob trg 8 (vhod Zatiška u. 1/l. desno). 2510

!! Redka prilika !!

Na zelo prometnem kraju v sredini mesta se iz proste roke prodaja v zelo dobrem stanju se nahajajoča 3 nadstropna

v kateri se poleg lepih stanovanj nahajajo tudi prodajalniški lokali. Plačilni pogoji zelo ugodni. — Naslov pove uprava lista.

Cerkvena slikana okna

v pravem slogu, umetno in navadno izvršena izdeluje specialist **Maks Tušek** stavbni in umetni v tej stroki steklar, Sv. Petra nasip št. 7 v Ljubljani. Skice ter proračune na željo.

Dva dijaka

se sprejmejo na hrano in stanovanje pri nadučiteljevi vdovi. Poljanska cesta št. 19. I. nadstropje. 2531

Svarilo!

Prosimo spoštovana gospodinja, ne zahtevajte pri nakupu kar na kratko zavitek ali zabojček „cikoriije“, temveč določeno znamko: **: Franck :**

da imate jamstvo za vedno jednako in najboljšo kakovost. — Pazite pri tem na varstvene znamke in podpis, kajti naše zamotanje se v enakih barvah, papirju in z podobnim natisom ponareja —

Henrik Franck & sinovi

Št. 26.780.

Razglas.

2533 3

Z ozirom na nevarnost, da se tudi v naše kraje zanese kolera, opominja mestni magistrat znova, da so glasom naredbe c. kr. deželne vlade za Kranjsko z dne 17. januarja 1894, naslednje osebe zavezane, naznanjati mu vsak slučaj obolenja ali smrti za kužnimi boleznimi.

- a) Družinski glavarji, glede vseh k njihovi družini spadajočih oseb.
- b) Službodajalci (gospodarji) ali njihovi namestniki (oskrbniki, pristavniki, hišniki itd.) glede vseh poslov.
- c) Stanovanjski imetniki glede vseh stanovanjskih družnikov in zlasti glede dijakov, podzakupnikov in takozvanih prenočevalcev ali najemnikov postelj.
- d) V krčmah in gostilnah imetniki koncesije oziroma njihovi oblastveno potrjeni zakupniki ali namestniki.

II. Razven tega so zavezane naznanjati takšne bolezni spodaj navedene osebe, če so v izvrševanju svojega poklica zvedele, da je zbolel kdo za kužno boleznijo in če so tiste osebe, ki so v prvi vrsti dolžne obolenje naznaniti, isto prikrile ali iz zanikrosti ali iz nevednosti obolenja niso naznanili:

- a) zdravniki, babice in mrliški oglednik,
- b) krajni dušni pastirji.
- c) javni učitelji in učiteljice.

V nujnih slučajih prijaviti je vsako sumljivo obolenje mestni policijski straži, ki bo takoj obvestila mestnega zdravnika v svrhu potrebnih odredb.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 27. avgusta 1910.

Županov namestnik:

Vončina.

Zahvala.

Kot dedič po svojem preljubljenem blagopokojnem soprogu in očetu Josipu Anžlin, posestniku v Stavčevi vasi pri Žužemberku, se zahvaljujem

„PRVI ČEŠKI splošni delniški družbi za ZAVAROVANJE NA ŽIVLJENJE V PRAGI“

katera nam je izplačala potom generalnega zastopstva v Trstu, tako hitro in kulantno celo zavarovano svoto, akoravno je bil pokojni zavarovan pri njej samo 3 leta. Toplo priporočamo ta zavod vsakemu, ki bi se nameraval zavarovati na življenje.

Antonija vdova Anžlin

za se in kot varuhinja svojih ndl. otrok.

Letnik

2525

1911

naše „Družinske pratike“

je ravno izšel in se dobiva skoro po vseh trgovinah, na debelo pa v Ljubljani: v „Kato-liški bukvarni“, prodajalni „Katol. tisk. društva“, dalje v trgovini Ant. Krisper, Vaso Petričič in Iv. Korenčan; v Trstu: prodajalna „Kato-liško tisk. društva“. — Cena komadu 24 vin, po pošti 10 vin. več. Zahtevajte jo povsod in ne dajte si vsiljevati drugih pratik.

Dijaki

2517

se sprejmejo na stanovanje in na hrano v bližini druge državne gimnazije. Več se pozive Ciril-Methodova ul. 15. pritličje levo.

Lepo posestvo

z obširnimi gospodarskimi posloplje, z velikim sadnim vrtom, dvema lepima gozdoma, travniki in njivami (14 do 15 oralov), vse v lepi skupni legi, pol ure od Ljubljane se pod jako ugodnimi pogoji prodaja.

Pojasnila:

2518

v gostilni Zupančičevi v Ljubljani na Martinovi cesti.

Razpis.

2526

Pri farni cerkvi v Mošnjah se razpisuje prekritje cerkvene strehe in zvonika katero delo je preračunljeno na okroglo 6000 K. — Delo se bo oddalo na drobno drugo nedeljo, t. j. 11. septembra t. l. ob 4. uri popoldne

na licu mesta. — Odsek si obdrži pravico izbrati ponudnika, kateregakoli hoče. Podrobna pojasnila daje tukajšnji občinski urad.

Županstvo občine Mošnje

dne 31. avgusta 1910.

J. Resman, župan.

Ceno Posteljino Perje

1 kg svelega skubljenega perja K 2, polbelega K 2-80, belega K 4, finega K 6, najboljšega skubljenega K 8, svelega puha K 8, belega K 10, prsnega puha K 12, od 5 kg nadalje poštne prosto.

Dovršene postelje bogato napolnjene, iz zelo gostega jako trpežnega rdečega, modrega, belega ali rumenega inlet-nanking-blaga 1 per-nica vel. 180x116 cm z blazinama, velikost 80x58, napolnjena z jako lepim mehkim perjem K 16, s polpuhom K 20, s puhom K 24; posamezne pernice K 12, 14, 16, vzglavnica K 3, 3-50, 4. — Pernice 180x140 cm velike K 15, 18, 20; vzglavnica 90x70 ali 80x50 cm K 4-50, 5, 5-50. Spod. pernice iz grada 180x116 cm K 13, 15. Razpisilja proti povzetju pošta, prosto pri naročilu od 10 K dalje.

M. Berger v Dešenici št. 1009. Češki les.

Za neugajajoče denar nazaj ali se blago zamenja. — Cenili o žimnicah, odejah, prevlekah in vsem drugem postelnem blagu zastoj in poštne prosto. 2293

Dekliški licej v Gorici.

V smislu znanega odloka c. kr. namešt-ništa v Trstu, s katerim so se velike po-čitnice podaljšale do vstevši 17. septembra, se p. n. interesovanemu občinstvu javlja, da se šolsko leto 1910/1911

na dekl. liceju zavodu ČČ. sesier De Noire Dame v Gorici

prične s sv. mašo v ponedeljek dne 19. sept. Dosedaj so na tem liceju trije razredi, ki so zadobili vsi pravico javnosti; z letošnjim letom se otvori četrti razred. Pogoji za vsprejem v prvi razred so isti, kakor na srednjih šolah sploh.

Vsprejemni izpiti bodisi v prvi razred bodisi v višje razrede bodo v so-boto, 17. septembra.

Vpisovanje v vse razrede se bo vršilo v petek in soboto, 16. in 17. sept. od 8. do 12. ure dopoldne.

Učni jezik na liceju je sicer nemški, vendar je za slovenske gojenke slovenščina obvezen predmet v vseh razredih. Na željo staršev imajo one tudi priliko, da se po-čenshi s tretjim razredom dalje učijo tudi angleščine.

Za druga pojasnila naj se interesovan-činitelji se pravočasno obrnejo do

2500

ravnateljstva liceja.

Izborno vpeljeno

gostilno in mesarijo

v Brežicah

2508 5-1

daje koncem t. l. v najem **Anton Klavžer**, hišni posestnik v Brežicah, kateri je oba obrta dolgo vrsto let izvrševal z najboljšim uspehom.

V pošteb ne pride samo stanovanje in obrtovišča, ampak tudi vsa v obe stroki spadajoča, obilno preskrbljena oprava.

Izključena ni tudi prodaja hiše in gospodarskega poslopja. **Ponudbe se sprejemajo do 1. novembra t. l.** Natančnejša pojasnila glede najemnine in glede vseh drugih podrobnosti zvejo se pri lastniku samem.

Anton Klavžer, krčmar in mesar v Brežicah.

2499

RAZGLAS.

3

Na c. kr. umetno-obrtni strokovni šoli v Ljubljani se prične šolski pouk dne 20. septembra,

dne 3. novembra.

Izvemši šolo za stavbne obrtnike, katera se otvori

V oddelku za šoloobvezne dečke, v dnevno šolo za obdelovanje lesa in v dnevno šolo za umetno vezenje se novi učenci ne bodo sprejemali.

Novi učenci se vsprejmejo samo v oddelku za lesno in kamneno podobarstvo, v obe javni risarski šoli (za moške in za ženske), in v šolo za stavbne obrtnike.

Učenci, ki vstopijo na novo v oddelku za lesno in kamneno podobarstvo, naj se zglase dne 16. ali 17. septembra; zidarji, tesarji in kamnoseki pa, ki nameravajo vstopiti v šolo za stavbne obrtnike, naj se prijavijo v času od 15. do 30. oktobra.

Vstop v obe javni risarski šoli je mogoč tudi med šolskim letom.

Učenci, kateri so zavod že obiskovali in ki vstopajo v višje letnike, se morajo predstaviti dne 19. septembra. V vseh oddelkih imajo pristop tudi ženske.

V Ljubljani, dne 1. septembra 1910.

Ravnateljstvo.

OKLIC.

Vsled sklepa c. kr. okrajnega sodišča v Ljubljani z dne 29. avgusta 1910. Nc. VIII. 235/10-1 se vrši dne

12. septembra 1910 ob 9 uri dopoldne

na lici mesta, začenši v Spodnji Šiški hšt. 111, prostovoljna sodna

dražba zemljišč g. M. Favai iz Spod. Šiške 111 in 150

in sicer.

1. Vlož. št. 273 k. o. Spod. Šiška hšt. 111 z gospodarskim poslopjem, dvoriščem in vrtom s ploščino 25 a 36 m²,

2. vlož. št. 345 iste k. o. hiša št. 150 z gospodarskim poslopjem, ledenico, dvoriščem s ploščino 12 a 82 m²,

3. parcele št. 293/2, 294, 295, 297/2 njive in 296/2 pašnik iste k. o. v izmeri 1 ha 80 a 06 m²,

4. parcela št. 458/1 travnik iste k. o. v izmeri 28 a 98 m²,

5. vlož. št. 551 k. o. Zg. Šiška v izmeri 49 a 93 m².

Predmeta pod 1 in 4 sta neposredno pri držav. kolodvoru Ljubljana zunaj mestnega užitninskega ozemlja, sta posebno pripravna tudi za večja podjetja, železniški tir na kolodvor lahko izvedljiv. V obeh hišah ste gostilni v oni št. 150 tudi trgovina in mesarija.

Vzkladne cene: ad 1. 80.000 K; ad 2. 50.000 K; ad 3. 9000 K; ad 4. 30.000 K; ad 5. 2500 K.

Vsak ponudnik mora založiti pred ponudkom na roke sodnega komisarja kot vadij 5% vzkladne cene tedaj ad 1. 4000 K; ad 2. 2500 K; ad 3. 450 K; ad 4. 1500 K; ad 5. 125 K v denarju ali drugih pupilarno varnih vrednotah. Tabularni upniki smejo kriti vadij z pri predmetu dražbe vknjiženimi terjatvami. Najvišje ponudke je plačati do 1. oktobra 1910 na roke podpisanega.

Lastnica sme po sklepu dražbe najvišji ponudek potrditi ali odkloniti. Knjižni upniki ohranijo svoje zastavne pravice brez obzira na prodajno ceno.

Ljubljana, dne 3. septembra 1910.

Dr. Fran Vok, c. k. notar
kot. sodni komisar.

2490

C. kr. tobačna tovarna.

Št. 3811/10.

Ljubljana, dne 30. avgusta 1910.

Razglas.

C. kr. tobačna tovarna v Ljubljani razpisuje za dobavo

mehkih desek, obročev, premoga in koksa

za leto 1911 event. 1912 na dan 26. kimovca 1910 konkurenčno razpravo.

Ponudbe za to dobavo morajo se najkasneje do 12 ure dopoldne omenjenega dne c. kr. tobačni tovarni vposlati.

Popolna vsebina razglaša, kateri se tuuradno lahko upogleda, nahaja se v uradni „Laibacher Zeitung“.

2489

Krojačice na deželi

robe na zahtevo zastonj in franko bogato zbirko vzorcev

blaga za dame

in sicer: lodna za dame, sukna za dame, kamgarna in ševijota za dame, blaga za kostume, flanelastih barhentov, velour-barhentov, tanih barhentov, pralnih barhentov, flanel za srajce, flanel za bluže itd.

Modni in manufakturni engros-oddelek suknarna S. Rendi, Gradec.

Zasebnikom se načeloma ne pošiljajo nobene vzorčne zbirke.

2511

Vsakovrstne obleke, površniki, suknje, deška oblačila.

Lastni izdelki!

Velikanska zaloga blaga za izdelovanje oblek po meri.

Strogo solidne, stalne cene.

Telefon šte. 291. 2514

„GLASBENA MATICA“ v Ljubljani.

Upisovanje v glasbeno šolo se bo vršilo v torek 6. in sredo 7. septembra dopoldne od 9.—12. ure in popoldne od 3.—5. ure; v petek 9. in soboto 10. septembra popoldne od 4.—6. ure in v ponedeljek 12. ter v torek 13. septembra dopoldne od 9.—12. ure popoldne pa od 3.—6. ure.

Vsi vpisani učenci naj pridejo v sredo dne 14. septembra popoldne ob 1/5. uri k razdelitvi ur. Gojencem šole se podaja umetniško-glasbena izobrazba v klavirju in violini od prvega začetka do popolne konservatorske in koncertne višine; v violi, violončelu, kontrabasu, flavti oboi, klarinetu, fagotu, trobenti, rogu, pozavni do dostojne usposobljenosti za sodelovanje v orkestru; v solopetju od začetka do operne in koncertne višine in v vseh znanstveno-teoretičnih vedah t. j. v glasbeni teoriji, harmoniji, kontrapunktu, in eventuelno kompoziciji in glasbeni zgodovini popolna izobrazba za razumevanje skladb in predpogoje za skladanje, dirigiranje, pevovodstvo, kapelnštvo itd.

Zavod stoji pod artističnim vodstvom g. koncertnega vodja **M. Hubada** in pod administrativnim vodstvom g. šol. ravnatelja **Fraňa Gerbiča**.

Na zavodu poučuje 17 glasbenih učiteljev, med temi: Fr. Gerbič, M. Hubad, Jos. Vedral, Jan Rezekov namestnik, Vida Talich-Prelesnikova, Anton Lajovic, Klodila Praprotnik, Jara Chlumecka, Josip Pavšič in dr.

Pri vsprejemu je treba plačati društvenino staršev, vpisnino učencev in ukovino za drugo polovico septembra, eventuelno kdor hoče, tudi za oktober.

Ukovino je plačati en mesec naprej. Višina ukovine v posamnih predmetih je različna in znaša za nekatere predmete od 6—8 K na mesec, za nekatere pa po 4 K na pol leta.

Natančnejši podatki so razvidni iz plakatov.

2521 3

Cenejši in boljši kot kava, alkohol in vsi surogati. Zdrava pijača za zajutrek in južino. Dobi se v vseh zadevnih trgovinah. Pristen le v izvornih zavojih z 2462 varstveno znamko „Chinesenboy“.

Kjer ni v zalogi, ga pošilja naravnost **M. PEKAREK & KOMP.**, Dunaj VII./2. Kirdengasse 41.

Št. 511.

Razglas.

Na c. kr. cesarja Franca Jožefa gimnaziji v Kranju

se bodo vršili vzprejemni izpiti za prvi razred

dne 9. septembra od pol 9. ure naprej.

Učenci, ki žele biti sprejeti v I. razred, naj se oglašijo v spremstvu svojih staršev ali njih odgovornih namestnikov dne 8. septembra t. l. od 9. do 12. ure pri gimnazijskem ravnateljstvu. S seboj naj prinesejo krstni ali rojstni list in obiskovalno izpričevalo.

Vnanji učenci se lahko oglašijo tudi pismeno, ako pošljejo gori imenovani listini pravočasno po pošti.

V II.—VIII. razred se bodo učenci sprejemali dne 10. septembra od 8.—12. ure. Šolsko leto 1910/11 se začne dne 12. septembra s slovesno službo božjo na čast sv. Duhu.

Ravnateljstvo c. kr. cesarja Franca Jožefa gimnazije.

V Kranju, dne 29. avgusta 1910.

Šolske knjige

za vse šole v najnovejših, odobrenih izdajah, kakor tudi vse druge šolske potrebščine v najboljši kakovosti in po zmernih cenah priporoča

Lav. Schwentner

2524

knjigotržec v Ljubljani, Prešernova ulica 3.

Idrijske novice.

I Trikrat po 9000 kron znaša škoda, katero so klerikalci napravili mestni občini, ker so ugovarjali nepostavnim sklepom našega mestnega zastopa, tako govore sedaj naši združeni nasprotniki, ker si je »Naprejš« izmislil to originalno misel. Ni napačno, samo če jim bo veljala. Enako delajo na naši realki ali ljudski šoli učenci. Je kateri kaj zagrešil in dobil zapor ali kako drugo kazen, ne bo nikoli on kriv tega, temveč le sitni učitelj ali prestrogi profesor. Na tega zvrča vse, tega tudi radi zaslužene kazni kolne, ako je že bolj odrašen. Pаметen človek se mladenci smeja, če rentali čez one, ki so ga zašili. Enako tudi vsaki trezen meščan obsodi slično govorenje ali pisanje onih, ki so v silni zadregi zavoljo svoje lahko miselnosti in obenem gosposodoželjnosti. Ta pa ne pravimo le mi ali deželni odbor, tako so se izrekli tudi pri upravnem sodišču na Dunaju. »Delajo naprave, si izmišljajo izdatke, a ne gledajo, kje bodo dohodki, ki bodo pokrili nameravana podjetja. Zvečer se sklene, drugo jutro že začne izvrševati sklep, ki naj bi veljal občino kar 39.000 kron. Da bi čakali na postavni obrok za kak ugovor, to jim še na misel ne pride; ko jih sedaj postavne oblasti radi tega okrajo, pa vpijejo, mi ne delamo škode, klerikalci, ti so večni nasprotniki občinskega blaga, napredka, omike itd. Kajne, prav po otročje!

I V sosednjem Godoviču je umrl župnik Alojzij Bobek, star še ne 55 let. Spominjamo se ga Idrijčani, ker je skozi 21 let vedno dohajal na dan sv. Ahacija k rudarski procesiji. Bil je sin okrožnega zdravnika v Ribnici, služboval je v Loškem potoku, št. Jurju pod Kumom, Mokronogu in zadnjih 21 let v Godoviču. Bil je sicer vedno rahlega zdravja, vendar nismo pričakovali, da bo tako kmalu nas zapustil. Zadnje nedeljo je še težkoma opravil dopoldne duhovno opravilo in silil še popoldne v cerkev, le težko so ga pregovorili, da je legel v posteljo. Dva dni pozneje je bil že mrlič. Naj v miru počiva!

I Engelbert Gangl kandidira za državni zbor. Pravijo, da se v kratkem razpusti pripravljalni tečaj v Idriji in bo Gangl prestavljen na kako državno ljudsko šolo v Dalmacijo. Koliko je na tem resnice, seveda ne vemo. Če pa se reš to zgodi, bodo Dalmatinci novega rojaka veselili, ker namerava znani dalmatinski kvintet se povišati v sekstet. Častitamo gospodu Juraju!

I Obzorje Ganglovo se tudi kot državnozborskemu kandidatu ni kaj razširilo. Doslej smo mislili, da je tesnost Idrije kriva, da govori o samih lumpih, pa tudi v prostrani Belokrajini ne vé drugega povedati, kakor o lumpih. Kakor videti, njegova družba ne more biti posebno izbrana, ker poštenjaka nobenega ne pozna.

I Vprašujemo se po Idriji, a ne le klerikalci, marveč prav posebno tako so radovedni naprednjaki in socialni demokrati, zakaj na nobenem shodu ne poroča, kaj je dosegel za Idrijo, odkar jo zastopa kot deželni poslanec. Dejavnja bi bila pač boljše priporočilo, kakor večne pridige o lumpih. Saj bi bilo vendar dobro, da bi v dokaz, kako marljiv poslanec bode, sedaj navedel, kako točen je v izvrševanju dolžnosti učiteljskega stanu. Tu pripovedujejo, da ga učenci zadnjih dveh let že več ne poznajo, ker so tako redkokrat gledali njegovo ljubeznjivo lice na realki.

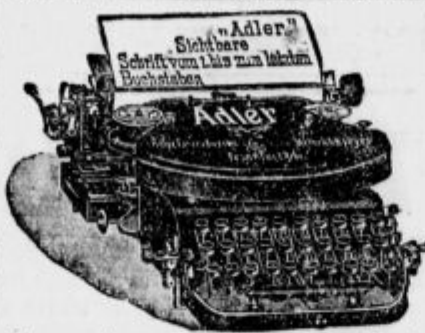
I Poslovljni večer. Na novo službeno mesto v Kamnik odhajajočemu čast. gosp. kaplanu Mihaelu Zevniku, ki je nad štiri leta deloval v Idriji, je priredila »Katoliška delavska družba« skupno z drugimi prijateljskimi društvi in odseki v nedeljo zvečer v veliki dvorani hotela Didič poslovljni večer. Kako je bil imenovan gospod priljubljen med idrijskim katoliškim prebivalstvom, je pokazala obilna udeležba pri tem prijateljskem sestanku. Dvorana in stranski prostori, vse je bilo popolnoma napolnjeno. Saj si je pa gospod s svojim mirnim, vestnim in vztrajnim delovanjem pridobil srca vseh dobromiselnih Idrijčanov. Pevski zbor »Katol. delavske družbe« je zapel več večeru primernih pesmi, razni govorniki pa so se v imenu posameznih društev in odsekov poslavljali od odhajajočega marljivega odbornika, zvestega člana in dobrega prijatelja; želja vseh pa je bila, naj bi si dobri gospod tudi med vrlimi Kamenčani pridobil prav kmalu toliko ljubezen, kakor jo je užival med nami, ki ga hočemo ohraniti vedno v dobrem spominu.

V modni trgovini **Peter Šterk** Ljubljana, Stari trg 18

dobite **vedno novosti, dobro blago**

in po že znano najnižjih cenah

Specijalna trgovina najmodernejših bluz, jutranjih oblek, I^a kakovosti moško, žensko in otroško perilo, velika izbira najmodernejših moških klobukov, slamnikov, in čepic, dalje čepic za dame itd., itd., itd.

Ivan Jax in sin

Dunajska cesta 17, Ljubljana.

Kolesa iz prvih tovarn Avstrije: Dürkopp, Styria (Puch), Waffnerad.

Šivalni stroji

izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz tovarne v Lincu. Ustanovljena leta 1867. Vezanje poučujemo brezplačno.

: **Adlerjevi :**
pisalni stroji.

Ceniki zastoj in franko.

Julij Meinl

Ustanovljeno 1862.

Uvoz kave
Veležgalnica kave

Parna opekarna
Josip Lavrenčič v Postojni

priporoča razno opeko, kakor zarezani strešnik I. in II. vrste, strojni strešnik (kavler), strojna korita (žlebak), opeko za tlak in zidno opeko najboljše kakovosti, po nizkih cenah in v poljubni množini.

2359 10

Singer-jevi šivalni stroji

so najbolj sposobni
za vsako gospodinjstvo
in
za vsako delavnico :

Dobe se v vseh naših prodajalnah
v Ljubljani samo
4 Sv. Petra cesta 4
SINGER Co.
akc. družba za šivalne stroje.

Kje se dobro je?

Kjer znajo pravilno pripravljati
izborne Dekatete. Receptno knjigo vsakomur zastoj pošilja Brva
Kranjska tovarna testenin v Alir.
Bistrici.

637

J. KORENČAN
Ljubljana, Stari trg 5

trgovina norimberškega
in galanterijskega blaga
na drobno in na debelo

Velika zaloga pletenin

kakor: srajce, spodnje
hlače, nogavice, maje,
otročje obleke itd. itd.

Pomočnika in učencea

sprejme Franc Bizjak, čevljarski mojster
v Borovnici (Notranjsko). 2474 3-1

Za šolsko mladino

že prispele moderne obleke, površniki, športne suknje in pelerine za dečke, kakor tudi za deklice najnovejše konfekcije! Pošilja se tudi na izbiro na deželo. Cene jako nizke.

„Angleško skladišče oblek“
O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg št. 5.

Perje za postelje in puh

9320 priporoča po najnižjih cenah 52-1
F. HITI pred Skofijo 20.
Zunanja naročila se točno izvršujejo.

Ne prezrite sledečih vrstic!

Vaš poklic

Vas sil, da preveč sodite. Vi trpite na nerednem odvijanju. Preizkušeno iz izbranih najboljših in uspešnih zdravilnih zeli skrbno pripravljeno, tek zbujačo in prebavljano pospešujočo in lahko odvajajočo domačo zdravilo, ki ublaži in odstrani znane posledice nezmernosti, slabše diete, prehlajenja in zoprednega zaprtja, n. pr. gorečico, napenjanje, nezmerne tvoritve kislin ter krče je dr. Rose balzam za želodec iz lekarn B. Fragnerja v Pragi.

SVARILO! Vsi deli embalaže imajo postavno deponovano varst. znamko

GLAVNA ZALOGA: LEKARNA
B. FRAGNER-ja, c. in kr. dvor. dobavitelj,
„Pri črnem orlu“, PRAGA, Mala strana 203,
vogan Nerudove ulice.

Po polti se razpošilja vsak dan. C. 24
Cela stekl. 2 K, pol stekl. 1 K. Proti naprej vpošilj. K 1-50 se pošlje mala steklenica, za K 2-80 velika steklenica, za K 4-70 2 velika steklenici za K 8-4 velike steklenice, za K 22-14 vel. steklenice postojne prosto na vse postaje avstro-ogr. monarhije.
Zaloga v lekarnah Avstro-Ogr.

Krondorfer se kot naravna namizna voda
prve vrste in kot zdravilna voda
zoper težkoč občutke dihanja in zoper
bolesti želodca in mehurja najbolje priporoča.

KEILOV LAK

Keilova bela glazura za umivalne mize 90 vin.
Keilova voščena pasta za parket 90 vin.
Keilov zlat lak za okvire 40 vin. 2387 (6)
Keilov lak za slavnike v vseh barvah.
Keilova pasta za čevlje 30 vin. se vedno dobiva pri

Leskovic & Meden, Ljubljana.

najboljša prevleka za mehke pod

Postojna: Anton Ditrich. Skofja Loka: Matej Žigon. Kočevje: Fran Loy. Idrija: Valentin Lapajne. Kranj: Fran Dolenz. Radovljica: Oton Homann. Novo mesto: I. Picek. Zagorje: Rih. E. Michelčič. Kamnik: Ed. Hajek. Črnomelj: Anton Zirc. Kostanjevica: Alojz. Gatsch.

Podjetje betonskih stavb!

BRATJE SERAVALLI & PONTELLO

Ljubljana, Slomškova ulica št. 19.

Kiparstvo in tvornica umetnega kamna.

Različna kamnoseška dela iz umetnega kamna, izvrševanje cementnih cevij, stopnic, postamentov, balustrad, strešnih plošč, raznovrstnih plošč za tlakanje, vodometrov, korit in vodovodnih muštev, korit za konje in govedo, ornamentov, kipov, fasad, plošč in desk iz mavca za stene in strope. — Zaloga kameninastega blaga in samotne opeke.

Vsa dela so solidno in strokovnjško izvedena. Cena najnižja. Jamstvo. Zastopstvo svodov patent „Thru“

Št. 15.331/10.

Razpis.

2488

Za preložitve

okrajne ceste Novomesto-Belacerkev v cestnem okraju Novomesto na 14000 K

proračunjena dela in dobave se bodo oddale potom **javne ponudbene obravnave.**

Pismene vsa dela obsegajoče ponudbe z napovedbo popusta ali doplačila v odstotkih na enotne cene proračuna ali z napovedbo pavšalne svote naj se predlože

do 13. septembra 1910, ob 12. uri opold.

podpisanemu deželnemu odboru.

Ponudbe, katere morajo biti kolekovane s kolekom za eno krono, doposlati je zapečaten z nadpisom: „**Ponudba za preuzetje okr. ceste Novomesto-Belacerkev.**“

Ponudbi mora biti dodana izrecna izjava, da pripozna ponudnik stavbene pogoje po vsej vsebini in da se jim brezpogojno ukloni.

Razven tega je dodati kot vadij še 5% stavbenih stroškov v gotovini ali pa v pupilarnovinskih vrednostnih papirjih po kurzni ceni.

Deželni odbor si izrecno pridržuje pravico izbrati ponudnika ne glede na višino ponudbene cene, oziroma če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponudbeno razpravo.

Načrti, proračun in stavbeni pogoji so na vpogled v deželnem stavbnem uradu.

Od deželnega odbora kranjskega,

v Ljubljani, dne 31. avgusta 1910.

Št. 1496

Razglas.

Pri mestnem županstvu v Kranju je izpraznjena služba

občinskega tajnika

z mesečno plačo 180 K.

Prosilci zmožni slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi in izvežbani v občinskem poslovanju vložijo svoje z dokazili sposobnosti opremljene prošnje do 10. septembra t. l.

Mestno županstvo v Kranju

dne 30. avgusta 1910.

2485 (3)

Prvo kranjsko podjetje za umetno steklarstvo in slikanje na steklu

Augusta Agnola, Ljubljana

Dunajska cesta št. 13 poleg „Figosca“

se priporoča prečastiti duhovščini in cerkvenim predstojništvom kakor p. n. občinstvu za prevzete in solidno izvršene vsakovrstne

umetnega steklarstva in slikanja na steklo

za steklarstvo v figuralni in navadni ornamentiki, stavbno ter portalno steklarstvo kakor vsakovrstna v to stroko spadajoča dela vse v najmodernejšem slogu in po najnižjih cenah.

Zaloga kakor velika izbira steklenega in porcelanastega blaga vsake vrste, svetilk, zrcal, okvirov podob, izdelovanje okvirov za podobe itd. 3140 52—1

Narisi in proračuni na zahtevo zastoj.

Spričevala mnogih dovršenih del so na razpolago p. n. odjemalcem v ogled.

Naznanilo.

Na c. kr. prvi državni gimnaziji v Ljubljani
(Tomanova ulica. Zraven „Narodnega doma“.)

se prične šolsko leto 1910/11 s slovesno službo božjo v domači kapeli

dne 13. septembra ob 9. uri.

Nanovo vstopajoči učenci za prvi razred se bodo vpisovali dne 9., za višje razrede pa dne 10. septembra dopoldne.

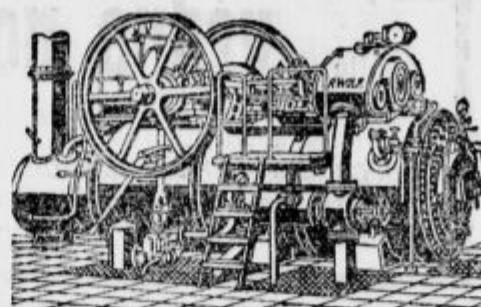
Učencem, ki so že doslej obiskovali ta zavod, se je zglasiti dne 12. septembra dopoldne.

Vsa natančnejša pojasnila se čitajo v naznanilu v šolskem posloju.

Ravnateljstvo.

2444 3—1

R. WOLF MAGDEBURG-BUCKAU

Podružnica Dunaj
Dunaj III., Am Heumarkt Nr. 21.

Premikalni in stalni patentovani

LOKOMOBILI

na nasičen par in vroči par
od 10—800 konjskih sil.

Gospodarski, trpežni in zanesljivi obratni stroji za vse indust. in poljedelske obrate.

Dosedaj izdelanih nad 650.000 P. S.

FR. ŠEVČIK, puškar v Ljubljani

Židovska ulica št. 8

priporoča svojo veliko zalogo najnovejših pušk in samokresov lastnega izdelka, kakor tudi belgijskih, sulskih in čeških strogo preizkušenih pušk, katere presegajo glede dela in tudi glede strela vse druge puškarske izdelke.

Posebno dobre so lahke trocevke in puške z jeklenimi cevmi za brezdimni smodnik. Velika izbira pušk brez petelinov (Hammerles). Najnovejši topiči, velika zaloga vseh lovskih potrebščin, kakor tudi potrebščin za ribiče, strelivo po najnižjih cenah na razpolago.

Popravila

izvršujem najceneje, točno in zanesljivo v lastni delavnici. Od zunaj naročene stvari odpošiljam s povratno pošto.

Ceniki na zahtevo zastoj in poštne prosto.

C. kr. moško in žensko učiteljsiše v Ljubljani.

Št. 371.

Razglas.

2417

A. Vpisovanje v I., II., III. in IV. razred deške, oziroma dekleške vadnice in v otroški uriec je

v petek, dne 9. septembra

od 8. do 10. ure v dotičnih učnih sobah.

B. V začetku šolske leta 1910/11 ne bo sprejemnega izpita za I. letnik ženskega učiteljsiše. Prosilci, ki bi se utegnili javiti za sprejem v I. letnik moškega učiteljsiše naj se zglase

v petek, dne 9. septembra ob 9. uri.

C. Gojenci in gojenke, ki so bili sprejeti meseca julija v I. letnik in dozdanji gojenci II., III. in IV. letnika se zglase

v petek, dne 9. septembra

in sicer gojenci ob 8. uri, gojenke ob 2. uri.

Ponovljajni izpiti so v petek dne 9. in v soboto, dne 10. septembra.

Na žensko učiteljsiše se **gojenke na novo ne sprejemajo**, ker ni prostora.

Šolsko leto 1910/11 se prične v ponedeljek, 12. septembra s slovesno sv. mašo.

Ravnateljstvo c. kr. moškega in ženskega učiteljsiše v Ljubljani,
dne 13. julija 1910.

Okusite pivo iz Češke
delniške pivovarne
v Čeških Budejovicah

Je izborno, na plzenjski način
1592 varjeno.

Zaloga v Ljubljani:
V. H. Rohrmann.

ZALOGE:

Postojna: Emil pl. Garzaroli;
Trnovo: Rudolf Valenčič;
Reka-Sušak: Ante Sablich;
Trst: Schmidt & Pelosi;
— Pulj: Lacko Križ. —

MARIJA SATTNER

Ljubljana, Dunajska cesta 10, II. stop., II. nadstr. (Medljetova hiša).

91

se priporoča prečastiti duhovščini za

26 1

izdelovanje cerkvenih paramentov.

Izdeluje cele ornate, kazule v vseh liturgijskih barvah pluvijale, obhajilne burze, stole in vse za službo božjo potrebne stvari, priprosto in najfineje, kakor se glasi naročilo, v svilnatem in zlatem vezanju. — Izdeluje tudi bandera in baldahine ter izvršuje vsakovrstno cerkveno perilo iz pristnega platna. — Vporablja samo dobro blago, cene po mogočnosti nizke, zagotavlja trpežno, vestno delo in hitro postrežbo. — Prenovljenje starih paramentov tudi radovoljno prevzame.

Jeseniške novice.

j »Rdeč večer v gozdu« se je imela nazivati veselica, ki so jo priredili preteklo nedeljo naši sociji na Savi. Vse Jesenice in Sava so bile olepljene z lepaki, ki so nosili imenovani brez-miselni napis, nekateri vogali so jih imeli kar po pet skupaj. Mi bi socijem prav privoščili nekoliko poštene zabave, toda kaj hočemo, ker si je ne znajo prirediti. »V gozdu« jim je pokvarilo vreme, da so morali tičati v gostilni »pri Jelenu«, »večer« so raztegnili na celo noč in drugi dan, samo »rdeč« je prišel do svoje običajne veljave, ker je voditelj »rdečih« dobil v pretepu štiri »štih« z nožem, da je bil dvakrat rdeč. Tako se navadno zaključujejo socialno-demokratske bratske veselice, prav dosledno po programu. Obžalujemo!

j **Pevce za veselico** so sociji naročili s Koroškega ker jih na Kranjskem ne dobijo. Z nemško zastavo so prikoračili na Savo ter se takoj oprostili, da ne znajo slovenskih pesmi, zato so pa celo noč rezali nemške. Med njimi pa so pritiskali — Sokoli. Lastnik hiše — Slovenec pa je dal hišo okrasiti z rdečimi zastavami! Starosta jeseniških Sokolov Humer, pa si je prišel vso komedijo ogledavat z — rdečo kravato. Po dvorani pa so se blesteli nad rdečimi lampijoni — nemški napisi! In tako je »rdeč večer v gozdu« združil jeseniške socije, koroške Nemce in — jeseniške Sokole! Na zdar!

j **Potem se pač ne moremo čuditi**, da ima gostilna, ki je razobesila ob priliki vretja sokolske župe kar dve trobojnici, v veži napis »Extra - Zimmer«. Če se župarji tudi vsi povijejo v slovenske trobojnice, pa jim vendar iz poveljev gleda frankfurtarski nos. Potem pa je tudi umevno, zakaj tovrstni narodnjaki niso imeli za cesarjev osemdesetletni jubilej nobene zastave! Hinavščina se more uganjati samo nekaj časa! Kaj ne, gospodje, za dolgo časa ne gre, ste prenerodni! Tako je prav, le odkrito!

j **Še to in ono z »rdečega večera v gozdu«!** Srečolov so imeli, pa so originalno lovili srečo. Če je kdo zadel in prišel po dobiček, pa ga ni bilo; in hoteli so se izgovarjati, da so jim dobitki — pokradeni! Tak srečolov pa kar vsak dan lahko priredite. — Tudi nekatere gospe in gospodične so se udeležile rdečega večera z rdečimi kravatami, potem se je pa toliko obrekovalo, da so jih imele — na puf! Pa menda ne bo res?! Samo toliko vemo, da so imele podplate raztrgane, na petah pa — gumi! Zaspale obraze so jim pozno v noč hladile pahljače iz japonske svile, v želodcu jim je igral turški orhester na prazen meh, drugi dan so kuhale »fige«, s figovo vodo pa si hladile — vest. Vidi se, da rdeč večer demokratskim ženskam jako prija, ker so imele naslednje dni vse blede - zelene obraze. In taka barva, pravijo, da je za ženske prav — fina! — Blagajnika pa so hoteli izključiti, ker je bil hud na nemško petje, češ: »Kaj tega treba? Liberalcem bo že vseč nemška pesem, ampak klerikalci bodo zabavljali!« Drugi pa zopet namigavajo druge stvari, češ, da je premalo vstopnine itd. Naj bo karkoli. — Konec vsega pa je, da se bratje med seboj že celi teden prepirajo po tovarni zaradi rdečega večera v gozdu in da imajo »klerikalni ajmohtarji« pred sociji za nekaj časa — sveti mir. In tako »klerikalcem« vse prinaša dober sad!

j **V strokovnem društvu** je imel v nedeljo predavanje dr. Zajec v imenu Jugoslovanske Strokovne Zveze, ki se ga je udeležilo lepo število delavcev. Požrtvovalnemu gospodu predavatelju čast!

j **Med nemško šolo** in dr. Wolffovo vilo na Savi drži čez potok most, ki ima velike rane in vpije po zdravilu, da kar škriplje z zobmi in otepava z nogami semintja. Ako kdo stopi nanj, ga tako zaboli, da mrzlično strese breme raz sebe v potok. Pravijo, da je most tovarniška last. Ako je temu tako, naj se ga tovarna usmili in mu pritisne nekaj »flajšterčkov«. Mu bo jako dobro delo!

V Ameriko in Kanado
zložna, cena in varna
vožnja s **Cunard Line**
R 544 52 **Bliznji odhod:**

Iz Trsta, domačega pristanišča: Carpathia, 13./9. Pannonia, 27. sept., Ultonia, 11. okt. 1910. iz **Liverpoola**: Lusitania, največji in najlepši parnik, 17./9. 8./10., 5./11., 17./12. 1910, Mauretania, 10./9., 1./10., 29./10., 19./11., 10./12. 1910.
Pojasnila in vožne karte pri **Andreju Odlaseku**, Ljubljana, Slomškove ul. 25, bl. cerkve Srca Jezusovega. Cena vožnji Trst-New-Jork III. razr. K 180— za odraslo osebo všteti davek in K 100— za otroka pod deset let všteti davek.

A. Lukič

Ljubljana, Pred škofijo 19

priporoča po znano nizkih cenah

obleke za šolsko mladino

najmodernejše površnike in pelerine za gospe in dečke. Vedno najnovejša konfekcija za dame in deklice. Strogo solidna postrežba.

Mlado in cvetoče,
zdravo in veselo

nemore ostati nobeno dekle in nabena gospodinja, katera se mora mučiti leta in leta v kuhinji in v gospodinjstvu pri pranju in umivanju s slabim milom. — Pri parabi

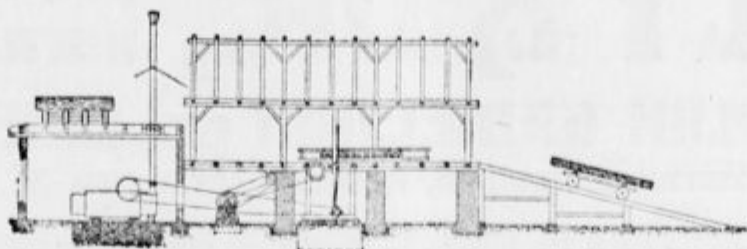
Schicht-ovega mila

se varuje roke in doseže hitro, brez truda in napora snežno belo perilo.

JOSIP ČRETNIK

stavitelj umetnih mlinov in žag ter izdelovatelj mlinov za ročni obrat, na gepelj, vodno in parno silo

ŠT. JURIJ OB JUŽ. ŽEL.

Pohvalna pisma in javna priznanja so vsakomur na razpolago.

2141

Revmatizem, protin, neuralgija in ozeblina

povzročijo mnogokrat nestrpne bolečine. Za njihovo hitro pomiritev in ozdravljenje, za splahnitev oteklin in zopetno pridobitev pre-gibnosti členkov in odstranitev utripanja učinkuje presenetljivo, zanesljivo

CONTRHEUMAN

Besedni znak za imentholo-saliciliziran kosanjev izvleček.
za vribavanje, masažo ali obkladke. 1 pušica 1 krono.
Pri naprej vposiljavi K 150 se pošlje 1 pušica franko
Izdellovalnica in glavna zaloga v
lekarni B. FRAGNER-ja
c. kr. dvornega dobavitelja, PRAGA III., št. 203.
Pozor na ime izdelka in izdelovalca!
ZALOGE V LEKARNAH. 2961

Deklice iz poštenih rodbin, katere bi rade posečale velesl. zunanjo in notranjo šolo, ozir. trgovski tečaj, učitelj. pripravnico i. t. d., katero vodijo vč. g. Uršulinke v Škofji Loki, dobe proti primerni nizki ceni

stanovanje s hrano

sploh vso oskrbo pri gospej **ANI HAFNER** v Škofji Loki št. 93, II. nadstropje, nasproti trgovine Koširjeve in Thalerjeve po domače Lukeževe. 2409

Mlad trgovski sotrudiik

ki je služboval že v neki trgovski pisarni, več manufakturne specerijske in galanterijske stroke. obeh dež. jezikov, strojepisja in knjigovodstva želi premeniti službo v kako prodajalno event. tudi v pisarno. Cenjene ponudbe naj se pošljejo pod »Sotrudiik« poštroleže Idrija. 2505 2

Višjega štabnega zdravnika in fizika dr. Schmidta znamenito 1983

olje za sluh

odstrani hitro in temeljito nastalo gluhočo, tečenje iz ušes, šumenje po ušesih in naglušnost tudi ako je že zastarano. Steklenica stane 4 K z navodilom o uporabi. Dobiva se samo iekarni pri »Črnom erlu« na Novem trgu, Celovec.

Gospodična

2502 2

imajoča 8 razredov in trgovski tečaj z do-brim uspehom želi ustopiti v službo in najraje v kako pisarno. Vstop in plačilo po dogovoru. Naslov pove uprava »Slovenca«.

Za slabokrvne in prebolele

je zdravniško priporočano črno Dalmatinsko vino najbolje sredstvo 2501 **»KURČ«**
4 steklenice (5 kg) franko K 4.—
BR. NOVAKOVIC, Ljubljana.

Potniki v Ameriko
Kateri želijo dobro, po ceni in
zanesljivo potovati naj se obrnejo
na
Simona Ametla
v Ljubljani Kolodvorske ulice 20.
Za vsako stvar Pjajnsila doje se brezgladno

M. Drenik

Predtiskanje, vezenje na roko in stroj, tanburiranje, plisiranje itd. Največja zaloga telovadske obleke. Naročila vestno in poceni.

Ženska ročna dela in
: pripadajoči material :

Ljubljana

**** Kongresni trg. ****

Gramofone

najboljše vrste po najnižji ceni, posebno izvrstne avtomatične za gostilničarje priprave, priporoča

Ivan Bajželj, Ljubljana
Marije Terezije cesta 11 (Kolizej).

Ravnokar so izšle najnovejšje plošče 25 cm. premera po K 3-50, 1000 igel samo 2 K. — Ceniki na zahtevo franko. 2011

Hotel Tratnik

„Zlata kaplja“

LJUBLJANA, Sv. Petra cesta št. 27.
v bližini kolodvora. 2072

Lepe zračne sobe. — Priznana fina kuhinja. — Izborne pijače. — Nizke cene. — Lepi restavracijski prostori in povsem na novo urejeni
= velik senčni vrt. =

Vsako sredo pri ugodnem vremenu

VELIK KONCERT!

Sodi.

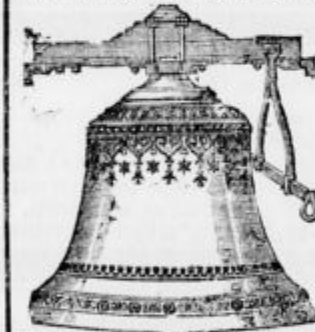

Več vrst sodov ima
naprodaj A. REPIC,
sodarski mojster v Ljubljani, Trnovo. 2323 52

Tovarna za kovinsko blago in zvonolivnica

J. HILZER & KO.

Dunajsko Novomesto. Telefon 145.
se priporoča za nabavo zvonov, melod. in harmon. zvonila vsake velikosti in glasu, Jamstvo za določen in poln glas, najčistejšo vglasitev in najboljši material. Stojala za zvonove iz kov. železa ali lesa. Lahkotno zvonjenje, najboljši način teka. Nagla izvršitev, najnižje cene. Ugodni plačilni pogoji. Stari nerabni zvonovi se sprejmo v prelitje, ravnotako se izdelujejo železna stojala najboljše konstrukcije z dolgoletnim jamstvom. Proračuni in projekti vsak čas zastoj in franko na razpolago, enako tudi priporočila kakor tudi pri zbiranju pisem. 2875

Išče se 2475 2-1

trgovski vajenec

iz dobre in poštene hiše v starosti od 14 do 16 let s primerno šolsko izobrazbo. Rudolf Rutner, Vrhnika.

Dijaki od I. do IV.

gimn. razreda se sprejmo na hrano in stanovanje blizu II. drž. gimnazije, le 5 minut oddaljeno. Dijaki imajo na razpolago lep senčni vrt. Poizve se pri vrtnarju, Ambrožev trg 3, Ljubljana. 2460 3

Edina

je
najokusnejši
in edino
pristni slovenski izdelek

Toni Jager, Ljubljana, Židovska ul. 5

Špecialna trgovina
finih ročnih del. —

Bogato opremljena zaloga šivalnih potrebščin, pričetih in izgotovljenih vezin kakor tudi k temu pripadajoči material, namreč: volna, sukanec, svila, platno, juta, kongresno in švedsko blago. Montiranje, predtiskarija, tamburiranje in plisiranje. Izvršba točna in jako cena.

Slavnemu p. n. občinstvu, posebno velečenjenim svojim odjemalcem, kakor tudi prijateljem si usojam naznaniti, da sem se preselil s svojo čevljarstvo obrtjo s Kongresnega trga št. 13

v Sodno ulico št. 3

kjer bom v enaki meri, z znanim solidnim delom in nizkimi cenami skušal postreči svojim volec. naročnikom.

Priporočujoč se v obila naročila, bilježim velespoštovanjem

J. Zamljen, čevljarški mojster.

2461

Ed. Šmarda
oblastveno potrjena potovalna pisarna
Ljubljana, Dunajska c. 10

v novi hiši „Kmetke posojilnice“, nasproti „Figovca“.

Izdaja vozni listov za vse razrede francos. prekmorske družbe

Havre - New York

Vožnja traja samo 6 dni

Izdaja tudi vozne listke iz Amerike v staro domovino, prireja posebne vlake in prekrbi okrožne vozovnice (Rundreisebillets).

C. kr. oblastveno potrjeno učilišče
za krojno risanje

Franja Jesih

Ljubljana, Stari trg št. 28.

Dobi se tudi kraj po životni meri.

Rabite za streho Vaših hiš

2923 24-1

Etternit

ŠKRIL.

ETERNIT-TOVARNA LJUBEVITA HATSCHKE LINZ VOCKLABRUCK DUNAJ BUDIMPESTA NYERGES-UFALU

Glavno zastopstvo za južne dežele:

V. JANACH IN DRUG, TRST.

Vprašanja na založnika Teodorja Korna, krovec in klepar-skega mojstra v Ljubljani, kjer se izdelujejo strešniki, kloparska in krovna dela iz različnega blaga.

FR. MALLY & DR., parna opekarna in tovarna zarezane opeke

v SREDNJIH GIMELJNJIH pri LJUBLJANI

***** Pisarna v Ljubljani, Resljeva cesta št. 2 *****

priporoča **zarezano opeko**, strojni strešnik, zidno opeko na stroj itd. najboljše kakovosti in v poljubni množini. Za trpežnost zarezane opeke I. in II. vrste se jamči najobširneje.

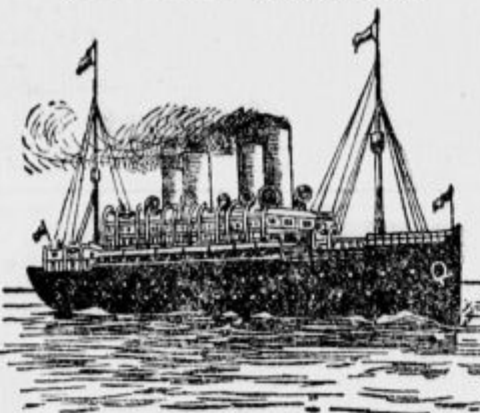
(1)

717

Izvrstna prilika za potovanje

V AMERIKO

je in ostane z novimi parniki

VELIKANI:

Kaiserin Auguste Vik-	1704	1-1
torla	25.000	ton
Amerika	24.000	„
Cleveland	20.000	„
Cincinnati	20.000	„
President Lincoln	20.000	„
President Grant	20.000	„

Brezplačna pojasnila daje:

FR. SEUNIG

Ljubljana, Kolodvorska ul. 28.

F. K. Kaiser, puškar v
Ljubljani,
Selenburgova ulica 6. - Najstarejša domača tovarna.

Priporoča svojo bogato zalogo raznovrstnih
pušk in samokresov kakor drugih lovskih po-
trebščin. V zalogi imam tudi palice za ribji lov,
vrvice, trinke, umetne muhe, mreže in sploš-
no pripravo za ribištvo in umetniški ogenj.

- Ceniki -

zastonj in
poštne
prosto.
2238

VEM

da se platina in bombaževina najbolje kupi
edinole pri tkalci 2388 1

bratov Krejcar

v Dobruški 9214 na Češkem

Vzorci prekrasnih barhentov in flanel, kakor
tudi platine in bombaževine zastonj in franko.
Poskusite in naročite 6 obeljenih rjuh brez šiva
150/200 cm vel. K 13-60. Opreme za neveste!

Vino po ceni.

Zakaj kupiti vino v gostilni po 50-80 vinarjev
liter, ker se dobi pri Josipu Maljavac, pošta in po-
staja Roč v Istri, črno (rudeče) franko vsaka železniška
postaja na Kranjskem po 38 vinarjev liter in se ga
more naročiti tudi samo 56 litrov. 667 100-1

HENRIK LANZ

1685 Mannheim.

Največja tovarna
lokomobil
na evropski celini.

Razstaveni objekti:

Louska razstava

Dunaj, Rotunda Spiegel.

Pisarna za prodajo v Avstriji

EMIL HONIGMANN

Dunaj IX, Löblighgasse št. 4.

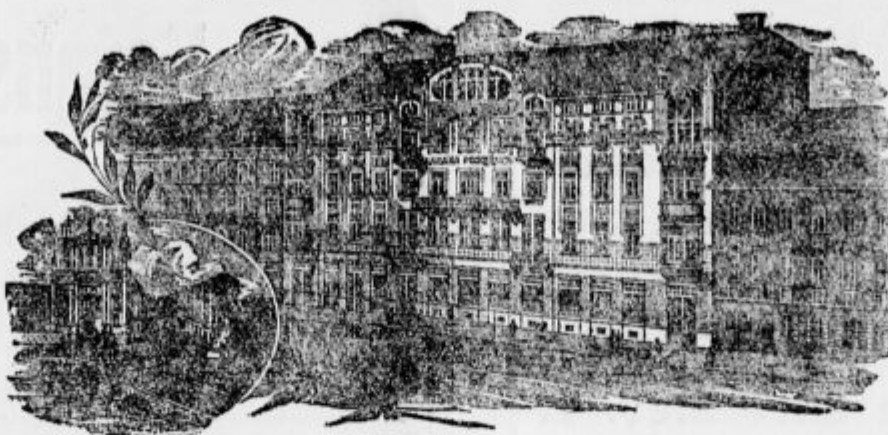
Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje!Denarni promet do 31. dec. 1909
čez 83 milijonov kron

Lastna glavica K 503.575-98

Stanje vlog dne 31. marca 1910
čez 21 milijonov kron**Ljudska Posojilnica**

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Miklošičeva cesta št. 6, pritličje, v lastni hiši nasproti hotela
„Union“ za frančiškansko cerkev

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. ure zjutraj do
1. ure popoldan ter jih obrestuje po

4 1/2 %

brez kakega odbitka, tako da prejme vložnik od vsakih vlo-
ženih 100 kron čistih 4-50 kron na leto.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje
kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštno-hranilnične položnice na raz-
polaganje. Sprejema tudi vloge od svojih zadržnikov na tekoči račun ter daje
istim posojila proti vknjižbi z in brez amortizacije, na osebni kredit (proti po-
roštvu) in zastavi vrednostnih papirjev. Menjice se najkulantneje eskomptujejo

Dr. Ivan Sušteršič, predsednik. **Josip Siška**, stolni kanonik, podpredsednik. —
Odborniki: **Anton Belec**, posestnik, podjetnik in trgovec v St. Vidu nad Ljubljano.
Fran Povše, vodja, graščak, drž. in dež. poslanec. **Anton Kobi**, posestnik in trgovec,
Breg pri Borovnici. **Karol Kauschegg**, veleposestnik v Ljubljani. **Matija Kolar**,
stolni dekan v Ljubljani. **Ivan Kregar**, svetnik trgovske in obrtne zbornice in hišni
posestnik v Ljubljani. **Fran Leskovic**, hišni posestnik in blagajnik »Ljudske posojil-
nice«. **Ivan Poljak ml.**, tovarnar. **Karol Poljak**, tovarnar in posestnik v Ljubljani.
Gregor Šlibar, župnik na Rudniku.

2306 8

Naznanilo.

Velecenjenemu občinstvu in svojim ljubim prijateljem uljudno nazna-
njam, da sem z današnjim dnem v obrat prevzel znani

Hotel „Ilirija“

Kolodvorska ulica št. 22.

Točila se bodo pristna dolenjska, štajerska, istrska in avstrijska
vina v sodih in steklenicah ter vedno sveže dvakratno marčno belo in
črno pivo iz Združenih pivovarn Zalec in Laški trg.

Gorka in mrzla okusna meščanska kuhinja ob vsakem dnev-
nem času, posebno ob odhodu in prihodu vseh vlakov. Opoldanski in
večerni abonement po prednostnih cenah.

Krasni prostori za družbe, svatbe; skupne pojedine po dogo-
voru. Popolno zadovoljitev p. n. naročnikov jamči moje dosedanje mnogo-
letno delovanje v največjih podjetjih.

Gospodične, ki se hočejo v kuhinjstvu izvežbati, sprejemajo
se pod ugodnimi pogoji.

Velik senčnat vrt in kurljivo kegljišče.

Popolnoma na novo urejene sobe za tujce se zaradi bližine juž-
nega kolodvora najtopleje priporočajo.

Zahvaljujoč se za dosedaj mi kot ravnatelju grand hotela »Union«
izkazano zaupanje bilježim

z najodličnejšim spoštovanjem

V Ljubljani, 10. avgusta 1910.

Ivan Bračić, hotelir.

Kavarna „Ilirija“

je vsak dan vso noč odprta.

2307 8

Velepostovanjem

Stefan Miholič.

Pozor!Najnovejši in
najfinejši**pletilni stroj**za jopice, no-
gavice itd. nu-
di vsakomur**dober in trajen zaslužek**

Glavno zastop. in prodaja za Kranjsko, Primorsko itd.

Franc Kos, v Ljubljani, Sodna ulica 3

mehanična industrija pletenja modne konfekcije.

Prospekti in ceniki brezplačno.

Ceniki s koledarjem za-
stoj in poštno prosti.**! POZOR!**Kdor želi imeti dobro ure,
naj zahteva z znamko

„UNION“

ker te ure so najbolj trpežne
in natančne, dobe se pri

Fr. Čudnu

uraru in trgovcu v Ljubljani

delničar in zastopnik švi-
carskih tovarn „Union“ v
Bielu in Genovi.

700

Bijani, prstani, briljanti. (1)

Svetovnoznano najfinejšo blago po najnižjih cenah

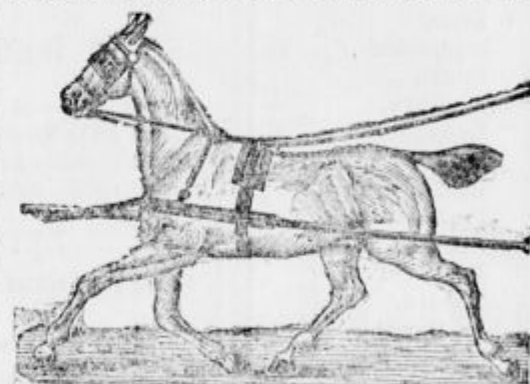
Sode iz belega brastovega
lesa, trpežni, močni**Sode**
od finega špirta
vinski sodi

krasni izdelek, iz belega hra-
stovega lesa, močne, trpežne,
popolnoma nove iz tovarne
špirta za fini špirt in za vino
pripravljeni, za vsako vino
izborni, takoj rabljivi za kar
se jamči, odda v velikosti po
300, 400, 500, 600, 700 do 1000
litrov držeče, na zahtevo tudi
100 do 200 litrov ali manjše
po prav solidnih nizki ceni

iv. A. Hartmanna naslednik

Avg. Tomažič,

Ljubljana, Marije Terezije cesta

Cene nizke in solidne,
točna posrežba.**JOSIP STUPICA**

jermenar in sedlar

v Ljubljani, Slomškova ulica številka 6.

Priporočam svojo bogato zalogo najrazličnejših
konjskih oprav kakor tudi krasno opremljene
kocije, druge vozove in najrazličnejšo vprežno
opravo, katero imam vedno v zalogi, kakor tudi
vse druge v sedlarsko obrt spadajoče potrebščine
kakor tudi že obrabljene vozove in konjske
3699 oprave. 52-1

Pekarija, slaščičarna
in kavarna

JAKOB ZALAZNIK

Stari trg št. 21.

Filialke:

Glavni trg št. 6.

Kolodvorska ul. št. 6.

1810 (52-1)

Prvi slovenski potrební zavod v Ljubljani, Prešernova ul. 44.

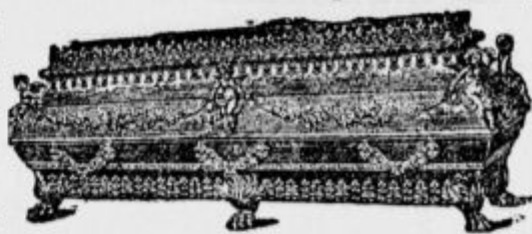
Prilaga pogrebe od najpriprostejše do najelegantnejše vrste v odprtih kakor tudi v s kristalom zaprtih vozovih.

Ima bogato zalogo vseh potrebščin za mrliče, kakor: kovl-naste in lepo okrasene lesene krste, čevlje, vence, umetne cvetlice. **Najnižje cene.**

Za slučaj potrebe se vljudno priporočajo

51 52 1

Turk in brata Rojina.

Najcenejša vožnja v Ameriko.

E. Kristan

oblastveno koncesijoni-rana potovalna pisarna

za

:: Ameriko ::

v Ljubljani, Kolodvorske ulice šte. 41

■ ■ ■

■ ■ ■

5143 52-1

■ ■ ■

Najcenejša vožnja v Ameriko.

Ustanovljena 1847.

Ustanovljena 1847.

Tovarna pohištva J. J. Naglas

:: Ljubljana, Turjaški trg šte. 7. ::

Največja zaloga pohištva

za spalne in jedilne sobe, salone in gosposke sobe. Preproge, zastorji, modroci na vzmeti, žimnati modroci, otroški vozički itd.

Najnižje cene. 3091 52-1 Najsolidnejše blago.

Delniška glavica:
50 milijonov kron
Rezervni in var-nostni sklad:
14 milijonov kron

Centrala v Pragi.

Ustanovljena l. 1868.

Podružnice v:
Brnu,
Budjevicah,
Igliavi,
Krakovu,
Lvovu,
Moravski Ostravi,
Olomucu,
Pardubicah,
Plznju,
Prostějovu,
Taboru,
na Dunaju,
L. Herrengasse 12

PODRUŽNICA ŽIVNOSTENSKE BANKE

Bančni prostori: **v TRSTU** Menjalnica:
Via S. Nicolo 30 Telefon št. 2157 Via Nuova 29

izvršuje vse bančne posle
obrestuje vloge na vložne knjižice po 4%
na tekočem računu po dogovoru.

Kupuje in prodaja vrednostne papirje, devize in valute. Daje pred-
ujme na vrednostne papirje in blago. Dovoljuje stavbne in carin-
ske kredite. Daje promese za vsa žrebanja. Zavaruje srečke proti
kurzni izgubi. Oskrbuje inkaso na vseh tuzemskih in inozemskih trgih.

Sprejema borzna naročila

ter se rada vdeležuje s svojim kapitalom na dobrih in napredujočih
industrijskih podjetjih.

Brzojavni naslov: Živnostenska Trst.

Telefon 237.

Betonsko podjetje.

Telefon 237.

Tvornica umetnega kamena in marmorja
ZAJEC & HORN

izvršuje vsa v to stroko spadajoča kamnoseška dela, kot: stopnice, klepane in brušene, postamente, balustrade, ornamente za fačade, vrtno ograje, bangerje, krasne nagrobne spo-menike in okvirje, korita in žlebove, cevi za kanale (6-100 cm premera), okvirje za stene v vodnjakih (Sternathov sistem) i. t. d.

Prevzema kanalizacije in fundementiranje strojev.

Gospode duhovnike in stavbenike opozarjamo na Carralythov umetni marmor za obhajilne mize, oltarje, votivne table, obkladanje sten v cerkvah in vestibulih — lepota brez primere pri nizki ceni.

Xylolith je eden najboljših tlakov za cerkve in zakristije, za hodnike in kuhinje, delav-nice in pisarne: tiha hoja, topel, higijeničen, brez spranj, neizgorljiv, se lahko snazi; v poljubnih barvah, preprosto ali prav elegantno izvršen. — Tlakovanje cerkev in vež s cementno-mozaičnimi in hidravličnimi ploščami v raznih ličnih vzorcih. — Terrazzo tlakov!!

Mesto drugih glaziranih plošč za obkladanje sten pri vodovodu, v kuhinji, v ko-palnici, kakor tudi za fačade pri hišah priporočamo izredno lepo in ceno nadomestilo v caolitu, ki je trd kot marmor, v raznih barvah.

Projektiranje in izvrševanje železobetonskih stavb: stropov, mostov, rezervarjev in celih poslopj po inženirju-strokovnjaku, ki daje na željo tudi strokovna mnenja. — V zalogi cement na debelo in drobno ter „izolirna masa“ zoper vlažnost zidov, na kojoj posebno opozarjamo.

771 1-1

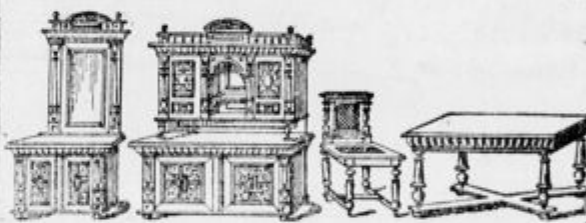
:: Ljubljana, Dunajska cesta 73. ::

Ivan Dogan

mizarski mojster v Ljubljani

Dunajska cesta 19 (Medjatova hiša) :

priporoča svojo bogato
zalogo hišne oprave :

za spalne ter jedilne sobe in salone. Divane vsake vrste. Modroce, žimnice na peresih, podobe, ogledala, otročje vozičke itd. : ::

Naročila se točno izvršujejo. ::

Cenik s podobami zastoj in franko.

1539 1

Najcenejša zaloga. ::

Cene brez konkurence.

Najkrajša in najcenejša vožnja v Ameriko

z modernimi, velikimi brzoparniki iz
Ljubljane čez Antwerpen v New-York in čez
Antwerpen v Boston.

je proga
rdeče zvezde „Red Star Line“.

Na naših parnikih „Finland“, „Kronland“, „Vaderland“, „Zeeland“, „Lapland“, „Menomi-na“, „Maniton“, „Gothland“, „Marquette“ in „Samland“, kateri vsak teden v sobotah oskr-bujejo redno vožnjo med Antwerpenom in New-Yorkom, so snažnost, izborna hrana, vljudna postrežba in spalnice ponovom urejene v kajite za 2, 4 in 6 oseb, za vsakega potnika eminent-nega pomena in traja vožnja 7 dni.

Odhod iz Ljubljane vsak torek popoldan.

Naša proga oskrbuje tudi po večkrat na mesec vožnjo čez Kanado, katera pa je izdatno ce-nejša kakor v New-York.

Pojasnila daje vladno potrjeni zastopnik

Franc Dolenc

v Ljubljani,

Kolodvorske ulice odslej št. 26, od južnega kolodvora na levo pred znano gostilno pri „Starem tišlerju“ 188 (52-1)

4552 8-1

Največja in najstarejša tovarna lončenih pečij in raznih lončenih izdelkov

Avg. Drelse v Ljubljani

Mnogokrat odlikovana.

Mnogokrat odlikovana

Priporoča se slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini v naročila na
štedilna ognjišča in peči

preproste in najfinejše, izvršene v poljubnih modernih barvah in vzorcih najbolj strokovnjski, solidno in trpežno po najnižjih cenah. Zupniščem samostanom in šolam dovoljujem znaten popust. Ilustr. ceniki so na razpolago

1842 Ustanovljeno leta 1842

Slikarja napisov
stavbena in pohištvena pleskarja.

Velika zbirka dr. Schönfeldovih barv v
tubah za akademične slikarje. ::

Električni obrat.

Tovarna in prodaja oljnatih barv, firneža in laka

Brata Eberl, Ljubljana

Prodajalna in komptoir: Miklošičeva cesta št. 6.

Delavnica: Igriška ulica št. 8. - - Telefon št. 154.

1842 Ustanovljeno leta 1842

Zaloga čopičev za pleskarje, slikarje in zidarje, štedilnega mazila za hra-
:: stove pode, karbolineja itd. ::

Priporočava se tudi slavnemu občinstvu za vsa v najino stroko spadajoča dela v mestu in na deželi kot priznana reelno
:: in fino in po najnižjih cenah. ::

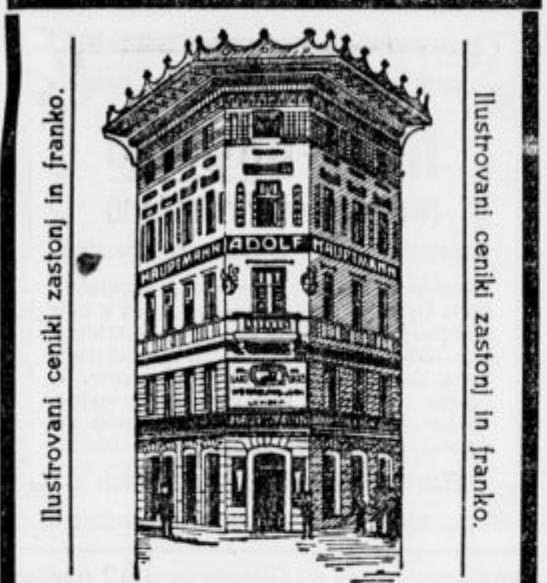
Pohištvo vsake vrste
od najenostavnejših do najumetnejših.
Skladišče tapet, oboknic
in okenskih karnis, zaves
in preprog
Ustanovljeno leta 1857

: **Zavod za pohištvo in dekoracije :**
FRAN DOBERLET
Ljubljana, Frančiškanska ulica šte. 10

Velika izbira pohištve-
nega blaga itd.
Enostavne in razkošne ženitne
opreme v najsolidnejši izvršbi.
Uredba celih hotelov in
kopališč.
Telefon št. 97

921

Najcenejše
dežnike in
solnčnike
domačega izdelka
priporoča po najnižji ceni in najboljši kako-
vosti slavnemu občinstvu in preč. duhovščini
Josip Vidmar v Ljubljani
Pred Skofljo št. 19. Stari trg št. 4. Prešernova ulica št. 4.
3634 Popravila točno in ceno. 52 1

Ilustrovani ceniki zastoj in franko.

Ilustrovani ceniki zastoj in franko.

Marijin trg šte. 1.
Največja zaloga najfinejših
barv

za umetnike, od dr. Schönfelda & Co.
Fine oljate barve za študije, akvarelne trde in
tekoče, tempera barve v tubah, pastelne barve.
Raznobarvna kreda. Zlate in raznobarvne bronze.
Pristno in kovinsko zlato, srebro in aluminij
v listih. Štampilske barve. Ogije za risanje.
Raznobarvne tinte in tuši. Slikarsko platno in
papir. Paleta, škatlje za študije. Copiči za
umetnike, slikarje in pleskarje.

Najnovejši
slikarski vzorci in papir za vzorce po najnižji
ceni, najnovejše in moderne sahe, kemične
prstene in rudninske barve.

Priznana najboljša in najizdatnejša

oljate barve

za pleskarje, stavbne in pohištvene mizarje
in hišne posestnike itd., priporoča

Adolf Hauptmann

prva kranjska tovarna oljnatih barv,
firnežev, lakov in steklarskega kleja.

Prodaja najboljšega mizarkega

lima

po najnižji ceni,

karbolineja

samo boljše vrste,

gipsa

alabastra in stukaturnega za podo-
barje in zidarje. 52-1

Ustanovljeno 1832. Zahtevajte cenike.

610 52-1

Ustanovljeno leta 1900.
Odlikovan v:
Parizu 1905. Londonu 1905.

Tvrdka Fr. Iglič
Ljubljana, Mestni trg št. 11
priporoča največjo zalogo krasnih
nagrobnihi venčev
in trakov z napisi.
Zunanja naročila se izvršujejo hitro in točno.
Cene brez konkurence.
V zalogi je vedno do 500 kosov od 2 K do 60 K
komad, tako da si vsako lahko izbere.

Najstarejša domača slovenska tovarna peči.
Ustanovljena leta 1858.

Založnik
ces. kralj.

avstrijskih
državnih
uradnikov

A. VEČAJ, LJUBLJANA
Trnovo, Opekarska cesta - Veliki strdon št. 9
priporoča vsem stavbnim podjetnikom in slav. občinstvu svojo veliko zalogo naj-
trpežnejših in sicer od najmodernejših prešanih in poljubno barvanih do najpri-
prostejših prstenih peči različnih vzorcev, kakor: renaissance, barok, gotske,
secesion itd., kakor tudi štedilnike in krušne peči lastnega in domačega izdelka
po najnižjih cenah ter je v svoji stroki popolnoma izvežen.
Za samostane in župnišča znaten popust.

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko je s parniki
„Severonemškega Lloyd“
iz
BREMENA
v
NEW-YORK
s cesarskimi brzoparniki
Kronprinzessin Cäcilie ::
Kaiser Wilhelm II, Kron-
prinz Wilhelm, Kaiser Wil-
helm der Große. ::

Prekomorska vožnja traja samo 5-6 dni.
Natančen in zanesljiv poduk in veljavne vožnje listke za parnike gori nave-
denega parobrodne družva kakor tudi listke za vse proge ameriških že-
leznic dobite v Ljubljani edino-le pri 2886-58
Edvard Tavčar-ju, v Kolodvorskih ulicah št. 35.
nasproti občeznane gostilne „Pri starem Tišlerju“.
Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in soboto. Vsa potovanja se tikajoča
pojasnita točno in brezplačno. Postrežba poštna, rečna in solidna.
Potnikom namenjenim v zapadne države kakor: Colorado, Mexiko, California, Ariona
Utah, Wyoming, Nevada, Oregon, in Washington, nudi naše društvo posebno ugodno
izvanredno ceno čez Galveston. Odhod na tej progi iz Bremena enkrat mesečno.
Tu se dobivajo pa tudi listki preko Baltimore in na vse ostale dele sveta, kakor:
Brazilijs, Kuba, Buenos Aires, Colombo, Singapore, v Avstralijo itd. itd.

Velika zaloga juvelov, zlatnine,
srebrnine ter raznih ur.

Blago prve vrste
Točna postrežba
- Najnižje cene -

Lud. Černe
juvelir, trgovec z urami ter za-
priseženi sodnijski cenilec.
Ljubljana, Wolfova ulica šte. 3.

Klobuke,
cilindre in čepice
v najnovejših faconah in velikih izberah
priporoča 147 52-1
Ivan Soklič.
Založnik c. kr. avstrijskih državnih uradnikov.
Pod trančo št. 2. Postaja elek. železnice.

Najnižje cene
Največji izbor
Preobleke
Popravila
L. Mikusch
tovarna dežnikov
Ljubljana, Mestni trg 15.

Stambilije
vseh vrst za urade,
društva trgovce itd.
Anton Cerne
graver in izdelovatelj
kavčuk-štambiljev
LJUBLJANA,
Sv. Petra cesta št. 6.
Ceniki franko.

Tovarna za čevlje
F. L. P.
F. L. POPPER, Chrudim, Češko.
Izdelek nedosežen glede trpežnosti, elegance in priljubljenosti torej najboljši
izdelek monarhije, kar priznavajo vsi merodajni strokovnjaki. Naj torej nikogar
ne premotijo hvalisanja z drugih strani, vsak naj kupi le čevlje z znamko F. L. P.
Edina tovarna za Kranjsko:
ulica Štor, Ljubljana, Prešernova ul. 5.
Znamka F. L. P.

830 52-1

F. P. Vidic & Komp., Ljubljana

tovarna zarezanih strešnikov ponudi v vsaki poljubni množini **patent. dvojno zarezani**

strešnik - zakrivač

s poševno obrezo in priveznim nastavkom „sistem Marzola“.

480

Brez odprtih navzgor!

Streha popolnoma varna pred nevihtami!

Najpreprostejše, najcenejše in najtrpežnejše krljice streh sedanosti. Spretni zastopniki se iščejo.

Na željo pošljemo takoj vzorce in popis.

Domače slovenske tvrdke

Posojilnice.

Ljudska posojilnica Miklošičeva cesta 8. — Glej inserat.

Vzajemno podporno društvo, Kongresni trg 19 Glej inserat.

Razne tvrdke.

Jager Toni, trgovina ročnih del, Židovske ul. 5

Kollmann Fran, zaloga porcelana in steklenine Mestni trg.

Josip Košmerl prva jugoslovanska tvornica drož priporoča svoje izborne droži (kvas).

Lekarna Trnkoczy v Ljubljani, zraven rotozva.

Mencinger T., trgovina s spec. blagom in delikatesami. Sv. Petra cesta št. 37. in 42.

Obrtno pomožno društvo Kongresni trg št. 4.

Pristou Filip, slikar za napise, črke in grbe, Prešernova ul. 50.

Restavracija pri „Zajcu“ Ljubljana, Sodna nica 6, nasproti justične palače.

Zibert A., največja zaloga čevljev domačega izdelka, Prešernove ulice.

Pozor kolesarji!

Mesto K 110 — samo po K 80 —, z „Torpedo“ prostim tekom po K 95 — prodajam za reklamo nova prvovrstna „štajerska grška kolesa“. Modeli 1910 z triletnim jamstvom, sveže, močne pneumatike po K 5 —, 6 —, 7 —; cevi po K 350, 4 —, 5 —. Vse potreščine, popraviljanja, emajliranje in poniklanje po ceni! Pošilja se po povzetju. Obroki izključeni! Cenik zastoj in franko!

Tovarniška zaloga vožnih koles in šivalnih strojev
A. Weissberg, Dunaj II.
Untere Donaustrasse 23 — III.

Išče se

2480 3—1

blagajničarka

ki je zmožna nekoliko trgovine. Prednost imajo take, ki so že bile v trgovini. Vstop po dogovoru. J. Elsner, trgovec, Litija.

Knjigarna in trgovina muzikalij Kleinmayr & Bamberg

Ljubljana, Kongresni trg št. 2

2492

priporoča svojo

10—1

popolno zalogo

na tukajšnjih in zunanjih učnih zavodih uvedenih

šolskih knjig

v predpisanih izdajah po najnižjih cenah.

izkazi učnih knjig se oddajajo zastoj.

Grad Rudersdorf Reform - akademija

pri Fürstenfeldu (Štajersko)

za tiste ki se težko uče, nervozne, mladino visokega stanu, ki v javnih šolah ne izdeluje.

2558

Ante Bačić trgovina z vinom na debelo

tovarna različnih likerjev in Sušak pri Reki. :: lastna žganjarna ::

Dobro upeljani stalni zastopniki se sprejmo v vseh večjih krajih na Kranjskem, Spod. Štajerskem in Koroškem pod najugodnejšimi pogoji proti proviziji. — Pismene ponudbe z referencami na zgorajšnji naslov.

2515

Kamnoseški izdelki iz marmorja za cerkvene in pohištvene oprave, spominki iz marmorja, granita ali sijena, apno živo in ugašeno se dobi pri

Alojziju Vodniku

kamenarskem mojstru

:: Ljubljana ::
Kolodvorska
::: ulica :::

Daje po

4¹/₂ 0/0

VZAJEMNO PODPORNO DRUŠTVO V LJUBLJANI

KONGRESNI TRG 19 registrovana zadruga z omejenim poroštvom KONGRESNI TRG 19

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po 4¹/₂ 0/0 brez odbitka, tako, da dobi vlagatelj od vsakih vložnih 100 K čistih 4 K 50 v na leto. Rent. davek plačuje društvo samo. Druge hranilnične knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje prekinilo. Daje tudi svojim članom predjme na osebni kredit, vračljive v 7¹/₂ letih (90 mesecih ali 390 tednih) v tedenskih, ozir. mesečnih obrokih, kakor tudi posojila na zadolžnice in menice

Dr. Fr. Dolšak l. r.,
zdravnik v Ljubljani, podpredsednik.

Prelat A. Kalan l. r.,
predsednik.

Kanonik I. Sušnik l. r.,
podpredsednik.

IZPELJAVA
vseh poslovnih transakcij. — Izdajanje čekov, nakaznic in KREDITNIH PISEM za vsa glavna in stranska mesta tu- in inozemstva.

C. KR. PRIVIL. BANCNA IN MENJALNICNA DELNISKA DRUŽBA
MERCUR OSREDNJA MENJALNICA:
DUNAJ I., WOLLZEILE 1.
Podružnice: Baden, Češka Kamnica, Češka Lipa, Brno, Dux, Gablonz a. N., Graslitz, Krakov, Litomerice, Moravski Zumberg, Mödling, Meran, Novi Jičin, Pizen, Praga, Liberec, Dunajsko Novomesto, Cvikova.

NAKUP IN PRODAJA
vseh vrst rent, obligacij, državnih papirjev, akcij, prioritet, zastavnih, srečk i. t. d., i. t. d.
Zavarovanje proti izgubi pri državnih srečk in vredn. papirjev
Prospekte in cenike premij zastoj in franko.